שיטה
על ג' מסכתות

№ 54

1

[illegible]

שם בגמ' ברה"מ עולה ויורד עשיר כו'/ אידי דהוה אשם [illegible] כו' הא דלא הביאה מאשם נזירות ומאשם מצורע אפ"ה משום דאיכא למימר דהכא שאני דהוו רצים [illegible] ולכפרות שגגות [illegible] חכם או [illegible] מן הקדש [illegible] / וכה"ג [illegible] שאיכא [illegible] איכא [illegible] [illegible] :

שם בגמ' [illegible]

שם בגמ' [illegible]

שם בגמ' [illegible]

[illegible] ריב"ם [illegible] מצורע [illegible] קודש [illegible] עבירות [illegible]

עבירות אבל אלא לא היה [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אנ׳ אם לא נהרו׳ תנצרא מן נשמר דלכך הוסר פירקא דבתרא חזב׳ כרי ופרו׳ שלא תאמר וזכיה
מאילנן וכו׳ . ונראה דמשו׳ דלא נפק כלל דכו׳ [illegible] אלא לומר [illegible] דתנצרא
[illegible] הלכה ונשמר דאין אומר׳ [illegible] וזכיה [illegible] ואין [illegible] מן הרא
[illegible] אלא על הדבר הוא [illegible] מן [illegible]
[illegible] אבל [illegible] מאילנן [illegible] מוכח [illegible] אורות הבית
[illegible] וכו׳ [illegible]:

שם [illegible] מה שעירי ר״ח [illegible] מכפרין אלא על [illegible] בר ירושלמי כו׳ [illegible]
ראו פריך אלא [illegible] מכפרין [illegible] דאית בהו כרת [illegible]
מכפרי [illegible] על שאר עבירות [illegible] מה שעיר ר״ח [illegible] מכפר [illegible] אלא על [illegible]
ידיעה [illegible] מכפרין אלא על [illegible] ידיעה בתחלה וכ׳
[illegible] ידיעה בתחלה [illegible] לא [illegible] כי אמר
[illegible] שעירי הרגלים [illegible] על [illegible] ירושלמי [illegible] השעיר זה
[illegible]

שם [illegible] מכפר על [illegible] טומאת מקדש וקדשיו [illegible]
[illegible] מכפר על [illegible] דכתיב [illegible] עליהם [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]:

שם [illegible] שעיר ושעיר [illegible] שעירי הרגלים [illegible] ר״ח [illegible]
[illegible] בבנין אב [illegible] כו׳
[illegible]
[illegible] בבנין אב [illegible]
[illegible]
[illegible] בבנין אב [illegible]
[illegible]
[illegible]:

שם [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

שם [illegible] כדאמר רב [illegible] כו׳ [illegible] וכו׳:
[illegible] כו׳ [illegible] בבנין אב [illegible]
[illegible]

שכן חריר נאמר שלא רגלו/ וזכות שאחרי דבר הלמד בקדש חוזר ומלמד [illegible] בתו/ [illegible]
[illegible]

שם בתו' ד"ה [illegible]
[illegible] ורוק;

שם בתו' ד"ה [illegible]
[illegible] ורוק;

שם בתו' ד"ה [illegible]
[illegible]
[illegible] ולא הכל;

שם בתו' ד"ה [illegible]
[illegible]
[illegible] הכל הנכון;

שם בתו' ד"ה [illegible] ואי קשיא לך [illegible]
[illegible]

שם בתו' ד"ה [illegible]
[illegible] וקשיא עוד [illegible] בפרות
[illegible] ר"ש בן [illegible]

[illegible]

[illegible]

באוהרות לחז׳ שיעור הקטורת ולא היה צריך לעשות רק חצי הערך אחר שכבר [illegible] ולפי שאין
כל המעשים [illegible]
[illegible]
[illegible] בהרבה/

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מה' ליתן [illegible] שבועה [illegible] ר' [illegible] בברייתא
[illegible] ורבינו אומר [illegible]
[illegible] שבועה [illegible]
[illegible] בברייתא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]:

שם [illegible] שבועה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]:

שם [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]:

שמע מינה בעזרה [illegible] מהלכה. [illegible] דלא אפשר שהלכה הלכה הה״ד כהן דאיכא [illegible] רחוק [illegible] מהלכה [illegible] אין כהן [illegible] [illegible] ולא [illegible] אין כהן [illegible] בה [illegible] במהלכה [illegible]:

[illegible] בר״ה [illegible] [illegible] שנכנס בטומאה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שנכנס בטומאה [illegible] [illegible] [illegible] שנכנס בטומאה אלא [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כהן [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שם בגמ' [illegible]

[illegible]

שם בגמ' [illegible]

[illegible]

שם בגמ' [illegible]

שם בגמ' [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

סליק פרק שבועות שתים

פרק ידיעות הטומאה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

סליק פרק ידיעות הטומאה

פרק שבועות שתים בתרא

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

פרק שלשי

פרק ט״ו.

פרק שלש

שם כתב באור ששמואל [illegible] כולה למימר דתנא [illegible] ומשני [illegible] אמר ליה שמואל [illegible] ושמואל
[illegible]
[illegible]
[illegible] כיון עלויה [illegible]
[illegible] ליה [illegible]
כאבי דרבה ליה לעקרה [illegible]:

[redacted]

[illegible] ולענין קרא על
[illegible] ענין דחייבים
[illegible] לא כתיב
[illegible]
לחייב [illegible]:

פרק שלישי

[illegible]

ואומר שמעו לערוך או
בענין שלא ראש השנה
שלינו ובכוונו שלא חיוב
רשה וכמו שקלם כען
ומה אומרי קיום שלוה
אחר כמ"ש אין הרשה
[illegible] אומרי כמשל
אחרי/בעוכה לאו שלוה
וזה לא הוי כמ"ש מהרשה
אלא מדברים השנה ודרים
או אע"ג אומרי האחר כהשל
אחרים בשלוה וזה הוי כ"ש
מהרשה אין · ומהר"ל ושלא
וורש יפה "

[illegible]

פרק ט״ו.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שאכלו וחייב ואכלו
את כולה ושתו
חייב ואכלו את הגמר

פרק שבועת העדות

[illegible]

...בה ועלינו בירו
...ברוא' וזה שכתבתי
...וזו הנבון:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הה״מ תמה כה דהא בקרו עוד
[illegible] תמה תנן אלא לכולם קרוי
מרועם ולגרו שבהם אומר אל [illegible]
[illegible] וכן כתב בפי׳ החומש [illegible]
ושם האריך [illegible] וכן
[illegible] שנה נקרו הקבה בשם אל
כנען שהוא מורה על רבים [illegible]

[illegible]

שא׳ דנקיט לה

[illegible]

בוא יעק וכן יכבו כו׳

[illegible]

דבלא ליתא ... ״

עם בעלה ... לדרוש ... הפסוק/ ואמ

ראמר ... ואומר ... כי ...

... הפסוק/ ״

פרק שבועת הפקדון

פרק חמישי

[illegible]

פרק חמישי.

ואית ליה בנחירי דאי
אית ליה בנחירים

פרק חמישי

[illegible]

פרק שמעת [illegible]

[illegible]

פרק טו.

[illegible]

פרק ששי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הוו המחין הנזכר/הנו
בנה ובמה

[illegible]

הם קדומות

[illegible]

[illegible]

[illegible]

סליק פרק שבועת הדיינים

פרק כל הנשבעין

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מסכת ערכין

פרק ראשון

דף ב/ע"א בגמ' שם בעינן ולא טמא כרמי/ כו' ורלא [illegible] כו' כצ"ל //
[illegible] בגמ' [illegible] בערכין כו' וקצ"ע [illegible]
שם כרמי/ ואין בערכין [illegible]
[illegible] שם כרמי/ ואין בערכין [illegible] //

שם רש"י ד"ה [illegible] כו' [illegible] ערכין [illegible] כצ"ל

שם בתוס' ד"ה הכל מעריכין [illegible] (בנדרים [illegible] מבואר [illegible]) ערך [illegible] כו' או אמר אחר [illegible] ערך פלוני כו' כצ"ל
ומה שאמר [illegible] ערך [illegible] פלוני עלי כו' [illegible]
בפי' ערך פלוני זה עלי ומתחלה איירי כאשר [illegible] ערך פלוני עלי [illegible] //

שם בתוס' ד"ה [illegible] כו' ואם לאו כותבין עליהם כו' ועבדים [illegible] כו' כצ"ל //

שם בתוס' ד"ה [illegible] בפרק [illegible] כצ"ל //

שם בתוס' ד"ה [illegible] כו' כצ"ל //

שם בתוס' ד"ה מופלא סמוך לאיש [illegible] ולא [illegible]
[illegible] בן י"ב שנה [illegible] והוא הנטן //

שם בתוס' ד"ה [illegible] ערכין [illegible] כו' [illegible] ולא [illegible]
[illegible] כו' [illegible] מדרבנן [illegible] מירות (ד/ [illegible]) [illegible]
[illegible] כו' [illegible] דברי [illegible]
[illegible] כו' [illegible]
[illegible] //
ושם בתוס' [illegible] כו' [illegible] ע"כ ע"ש //

שם בתוס' ד"ה כל בעלי חוברין כו' [illegible] אחד סומך כו' [illegible]
[illegible] חוברין [illegible] ולא [illegible] ולא [illegible] כו' כצ"ל [illegible]
[illegible] ומה שאמר [illegible]
חוברין [illegible] והוא [illegible]
[illegible] ומה שאמר [illegible]
[illegible] חוברין [illegible]
[illegible] ע"ש //

[illegible]

פרק ראשון

שם בתו' בד"ה לאתויי מגולח כו' דהא מיבעיא ליה בפ' החליל ד' נ"ב ע"ב דבעי למימר רבנן להו
מהו אלא/אמרו לו/רמי/כו' מרבים והוראתם יום א' כו' וכן רשב"א כו' כל שלא שמה כו' כד
ודיבור הזה וכל הדיבורים/שלאחריו בעמוד זה שייכין לקמן ד"ה ורבנן ולא ורבן חביבו כו'
זה שהתרגלין דהכל בעורות/ אזיירי מבואר בעין ד' מ"ב ע"א דהא הוא ערום/ומנהו ומוכח
שאין דלא עודרין כלל ואף/בפרוע/ ומאלו אין לו דמיון ק"ל ״

שם בתו' בד"ה כל שלא בדמיו' דהא אחי/רגלא ומרעא כו' כ"ל ועיין זה דרגל מבואר
לקמן ד' ד' ע"ב ״

שם בתו' בד"ה בני סומא/סני/ורבנן ולא ורבן כו' ~~ולאחר~~ כו' מאי ורבנן דרי
כ"ל והסד' והוא פי'/כל שאינו ודבר זה מבואר יותר בתו' בתוספות ד' ג' ד"ה
ואח"כ מתחיל דה' ואליון תחילת הקל' המורה שהיא תחילת הקושיא של כחמה זו כו'
ובי ורבנן הראשון כו' דאמו/שלוחו ולא כ"ל ״

שם ע"ב בגמ' ואמ' אית ליה ע"ד עבדי וחבריו כו' כמון המפטל הודפסו תו' השייכין לעמוד
זה ומה שיש להגיה בהן מהרבינו כסמוך אח"כ ״

שם בגמ' דתנן עין הידעתי כו' שנ' יראה יראה כדרך שבא לראות כך בא ליראות מה לראות
יון ליראות/בג' שאין הן היו בחורות כו' כ"ל ״

שם ברש"י חטא הביאו ורבן וא/כו' דהתם חתנו ועבדים כו' יראה כמו/ונרין יראה כו'
חד אמר כבר תשק בכריתות כו' כ"ל ״

ושם ברש"י בד"ה יראה יראה כו' כדרך שהקב"ה בא לראות אותך כו' הנה שני שמות ועיינתי
ברש"י זה ימים רבים/ורקדתי בדברי רש"י/ברש"י חגיגה ד' ב' ע"א ובפ' ש סנהדרין ד' ד' ע"ב
ובא/פירוש דהכ' דכלרבין יראה היוד בצירי והיינו קמ"ץ ממעט ברש"י שהקב"ה בא לראות
דהך ורא גם פעמי' בשנה יהיו נראין וצריך אל פני האדון והיינו שהוא יבא לראות
ואם אינך אחר הכתוב שהוא יראה היוד בחירק והיינו בשבא פרוש שכל וצריך יהיה
ראין אל הפני/של האדון והיינו שהקב"ה בא לראות וכרך ומשום מדרשין הכתיב
לחור ועל ברש"י דחגיגה וסנהדרין כמו הש"ס ונראה שהאמת כך הוא והתו' בסנהדרין
שהקשו ארש"י דלפי פירושו נמי יראה אקב"ה ויראה נמי אמרך ואין הלשון משמע כן אלא
תרווייהו משמע אמרך נראה פירוש שדעתם בזה להקשות דהאי קרא לא איירי כלל
בביאת הקב"ה אלא בביאת אדם וכלשון התו' שכתב שהקב"ה לבכאן שכתבו וכו' גופי'
וכיוצא כדרך שהקב"ה בא לראות אותך ולא ע"כ/דהאי קרא לא איירי אלא בביאת אדם
אלא נראין את ליראות כו' ואפי' כלשון התו' בפרק דסנהדרין ודחגיגה ולזה כיוון
התו'

כן הוא בפירוש... אבל בפירוש כי הוא סובב את פני האדון ובפירוש ראה שהבאות פני אלקים

פרק ראיון

הת' בסנהדרין דרש' אלעזר קרא מוהרי בכבוד הקב"ה דהא אמר כדרך שהקב"ה בא לראות והיינו כדדרש' המקרא שהוא יראה היור' כלירי' והר"ל בקנין ויין שאמרין בגמ' כך בא לראות והיינו נמי שהקב"ה בא לראות שצריך יהיו רואין אותו הלשון דגמ' עם לשון ה'/ אבל ודאי כמו שהרמ"י/תולה בן שהוא יהיה החמה כן רואין לא לעולם הכבוד. ומ"ש ודאי יראה היור' כלירי' אבוותם של הקב"ה נראה היור' בחירין ואי אוכרין ואין הלשון אלעזר דורשי קרא לא מוהרי אלא כבוד אדם שהוא יבא לעולם/ודוק' ורש"י בח"ג בסנהדרין כתב שדרשי הת' לריכין עיין ורוק לו/אותם שם ומ"ש הוא הגבון. אך ז"ל דכחנגה הק"ל הרמב"ם אדרש"י דרי' שהאסור/תחילה והת' לדרש המקרא תחילה ולפי מה שפירש' דרש לרש"י ה המקרא תחילה ~~[illegible]~~ דהיינו יראה היור' כלירי' והר"ל בקנין שהוא כבוד הקב"ה לראות ישראל ולריכין לומר דורשי המקרא לא בא אלא ללמוד את ישראל שיהיו רואין את פני השכינה/שהוא העליון לישראל ולא שייך לומר ללמוד שהקב"ה יבא לראות את ישראל ומ"ש עיקר מה שלא הכסף והשמועה הוא שיבא. ישראל לראות את העליון/ והיינו דרש רש"י/יראה היור' כחין ולא אמר לריכין לדרש תחילה דהוא העיקר אלא כדי לדרש/פירוש היאך יהיו רואים דשין הקרי דהיינו יראה היור' כלירי' שהוא כבוד הקב"ה ודרשין אותו להדדי והיינו שדרש המסורת תחילה. ואפשר לפרש דקאי הקרי יראה כלירי' נ"ב אנשים שהם יבואו לראות אבל עיקר דרש המקרא תחילה ודוק' ,, בסנהדרין ובחגיגה האריכו נ"ב כזה כבחי' ,,

שם בגמ' בהנרפסין כסוני המסל/כמה שאינן ראין ברה' עכו' וחבירו מחד כו' רואין כו' על ערך חבירו מחד נרא כו' דיקריב הוא לשון הקונט'/ ולא משום כו' שהכהן עומד ונסכו/ כדאמר בקן דתמור/ דכל נסכו/ אשר לבור להכי אתא ורבה דמשע תרוייהו דאמ' אומ' שלו. כלו והסר' ואחכ' מתחילה' ועדיין לרבות האלה לרבא שאם המיר/ורבא. יהא אומר לשון הקונט'/והסר' ואחכ' מתחלו רת' ועדיין לפי שלו העקן כו' אמ' נ"א אמרו/ כו' כראיה החם כן דתמור/ כלו והסר' . ואחכ' מתחלו דא' ועדיין ור/יור/ואם לא דרש כלום/כו' כלו ,,

שם בגמ' ברה' הכל חייבין בלירשת כו' ואמג' רגל שלמה/כו' כאמות ר/ואי' כאורך חיים/ עכו' העליונות כו' לא' שאינו נוה כו' כלו ,,

שם בגמ' ברה' יורע והתענין כו' ובן שמשו הסר' ואמרג זה הוא אמש כמו שנהג הספרדי'/כהתעפה/בעלמות ולא כן מנהג אלמני/ ואחכ' חוזר ואלרין יורע התענין ואת' אמ' חוכר עלות כו' ול' רשמ' אין חייבין כו' אלא לאותם המחייב כל

ש
והג'

פרק ראשון

והנה בפסק ס' בפ"ק דשבת והכי קיימא לן כו' והס"ד ואח"כ מתחיל ד"ה ומדין אבינו
וקח לו כו' //

ושם בתו' בד"ה מי שחציו עבד כו' ומש"כ דתנ' בפסיקתא דמתני' בחגיגה ד"ב ומפרשין התם
כקו' ד' ע"א בחגיגה דבאיתא שלוחררין כו' עכ"ל //

ושם בתו' בד"ה ולרבי ר' חמא כו' בפ"ק דחגיגה ד"ב ואייתי לה כו' דהתם דקתני עבדים
שאינם משוחררים עכ"ל והס"ד ואח"כ מתחיל ד"ה ומדין הנה"ל וא"ר כו' ואי"ל ואומר מאן
דלא תני כראשון וחצי בלשון חייב הלשון ראשון מי שהוא ראוי כו' ממש איך ואומר
במשנה ראשונה בלשון הקודש והא דמייתי [illegible] ד' עב"ע במעורב ג' ס' כו' עכ"ל
והכי ר"ל ואין שבאמת הן בדיבורי' אמ"נ נראה מדהני הכל לשון הקודש שהביאו התו'
כזה אחר זה בדיבור א' ומסיק עליהן שהוא לשון רש"י ועד כאן הן התו' העתקין כמין
האם משה שייך לכאן //

שם בתו' בד"ה הכל חייבין כו' ואיתא אלא משום בעלמא רהנו ודאי כו' עכ"ל ודבר זה
מבואר יפה בתו' דריש חגיגה במתני' עכ"ל //

שם בתו' בד"ה שהגיע לחינוך כו' בפ' בתרא דיומא תך אמר כבר תאני בבר תשע ויו"ל כבר
תשע כו' שמחנכין אותו לשעות לשון הקודש כו' עכ"ל //

שם בתו' בד"ה אין מעברין כו' וא"ל פיגאות כ' חרש לאו מיהו [illegible] כו' עכ"ל //

שם בתו' בד"ה ואתמי שים כו' והוציא [illegible] חוברין כו' להרוג ואמר ר' יהושע היה
מכניס כו' דאין השני' [illegible] אלא נשי' אבל אנשי' לא עכ"ל והכל הוא ר"ל וכאן הס"ד
ואח"כ מתחיל ד"ה ומדין הכל חייבין כו' //

שם בתו' בד"ה עומדת לבין כו' אבל בנשי' או בל עבדי' אין עולין כו' שהגולה [illegible]
לשון הקודש וצריך לומר כו' בפ"ק שאמרו בלשונם [illegible] כו' עכ"ל //
ומה שאמר דאין הנשי' אומרי' בריה [illegible] והביאו הב"י באו"ח סי' [illegible] וכתב עליו
[illegible]
[illegible] ומה שאמר דאין העבדי' [illegible]
[illegible] והביאו הב"י באו"ח
[illegible]
[illegible]
[illegible] //

[illegible] עכ"ל //

שם בר"ה

שם בפרש״י בד״ה כנענים שמולקין כו׳/ומחייב ל׳/כו׳ ולא עוקא דלתחת ימי כו׳ ולא עבי׳ ה
הדדי תנן שמוית בי כו׳ והוא אומר טהור כו׳ והכי תנן/בתב״ ואמר מר בפ״ק דשבועות
דמספרי ל׳ וספר הלכות/עני/ לק״ש לערב יום כו׳ מחמת מילה שהזה מי חטאת על
השמאל הזמורה/פסי״/כו׳ מי הכי לא והייבו אמן כו׳ פגין תרוני היכי דמפשר להו מ
מחייבו כו׳ בעין עבודה דמבני כו׳ כצ״ל //

שם בתו״ס והן הה״ה הערפסין בפוני המס/ושייכין לקני זה בדה״ והלוקה בון האי
משנה ויש לקשות כו׳ דמשמע אלא כמו זמן כו׳ וכיון דשייכין הן כו׳ לחוי אלא בעני
זמן עולה כו׳ לחוי אלא מורם ואין לעשות כו׳ שנעשה הוא לה כצ״ל //

ושם בתו״ס בד״ה דמספרי ל׳/כו׳ בתב״ לשון הקול והחם ט׳ לרבנן ושראל כהן לל טמון
טומאה וטהרה כו׳ כצ״ל ע״כ הן הה״ה הערפסין בפוני המס/השייכין לכאן //

שם בתו״ס בד״ה ומתני׳ זמן יום ולא מברכין כו׳ ולא ניימא עלי׳ עד שתמצא בשקעת כצ״ל
והסר״ ומחב״ מתחיל דה״א ומציין את דתנן/אש כו׳ והשמש קדם בירושלמי ולא בתלמוד
דידן מש״ה דבב״א מלוין פרק תלמוד/דידן כל הסוגיא שלום דמשנה רב ומלוין בתר
המשנה. והכי בשאלה סס״ נ״ט הארוך בזה ע״ש //

שם בתו״ס בד״ה ומשני זמן ט׳ והכי פרש״י כו׳ ומיהו הרמב״ם דהא״ דמשום זמן כו׳
כצ״ל //

שם בתו״ס בד״ה הכל רואין כו׳ דעבי הדדי תנן/ הסר״ · ומחב״ מציין והאמר מר בפ״ק דשבועות
והסר״ · ומחב״ מציין לק״ש לערב מיום חיים כאכר חטאת והסר״ ומחב״ מציין שעשיהו
כו׳ והוא כלבו לשון נוי וכהא דמסין פ׳/ערך בלוקי הסר״ · ומחב״ מציין עלו שמרת
אחיו מחמת מילה והסר״ ומחב״ מציין שהזה מי חטאת על השמאל והסר״ ומחב״ מציין
הזמורה/שירה כו׳ ומסין דתנן/רחם הכי בפי׳/ אלא דהא״ שגיר בפי כל יותר כצ״ל ·
וה״ל דמאמר/דהא״ היתה שגירה בפי כל יותר מברייתא ולפיכך הביאו מאמר/דהא״ וק״ל //

שם בתו״ס בד״ה תרי הכל טוחנין בפ״ק דחולין והסר״ ומחב״ מציין הכל מעלין בבכורות פ׳/
בתר/ והסר״ · ומחב״ מציין לאותו עברו כו׳ ומסין שלא משרע אלו כמנין ישראל
לשון הקודש/ובכתובו/לפ׳/כו׳ כצ״ל //

שם בתו״ס בד״ה ומתני׳ עד שבת כו׳ ומה/לפ׳/רש״י דהב/דב עבדי/ כנעני/ מיירי כו׳ הולך
תריר כאן בלאו הכי כצ״ל · ושם בתו״ס ומשא לא שמעת ל׳/ ואמן דתנן עברו/ ה״ל דלא
תנא/ השתא מה הוו בה״ל מעלין אותו ולא מב״ל ומה הוא כמו שאין מוציאין אותו שמא
רועה/ לפרש״י דהב/דב עבדי/ כנעני/ מיירי הכי/דרועה ואסורו מא״ לגמ״ דבסיפ/ ואיירי
כשאין רבו רועה והוציאו מרשותו שמוית רועה. ואסורו ומפה״ אין מוציאין אותו וק״ל //

וזה

וזה לקמן ואמר לפרש״י דהכא היינו משום דכתובתו ד״ק ע״ב פרש״י דבעבד עברי מיירי
הר״ש״א דהכל מעלין דפליגי דלקמ״ דזה דאמר דאין מוציאין ומרבינן עבד לברה מיירי ב
בעבד כנעני ודו״ק //

שם בתו׳ בד״ה מנוה יפה כו׳ דמשמע דתנא רישא הכל מעלין לירושלים ותנא סיפא אין הכל
מוציאין מיירי דתני רישא אין הכל מוציאין הכי נמי התם כו׳ כצ״ל • ור״ל דהסיפא דאין
הכל מוציאין מירושלים ודאי לא מצטריך לאשמעינן משום מנוה הרעה לנוה היפה
דכיון דאשמעינן ברישא דמעלין מנוה היפה לנוה הרעה כ״ש דאין מוציאין מנוה
הרעה ליפה רש״י שם בכתובות ד״ק ע״ב //

שם בתו׳ בד״ה הכל חייבין כמו כו׳ מאן דאית ליה הס״ד ואח״כ מ״ה [illegible] ובני עבודה כו׳
יכולין לדור [illegible] כו׳ [illegible] כו׳ ואלו [illegible] נמי כו׳ [illegible] דתמיד
והכי משתמע כו׳ כצ״ל • ושם בתו׳ בא״ד ואלו [illegible] נמי [illegible] השומרי/ [illegible]
כו׳ ר״ל דבעירי נמי אסור משום כיון [illegible] דאין [illegible] [illegible] אין דאין
[illegible] והיה יכול להפך עליו גבי דבעירי בשעת [illegible] כו׳ ודו״ק //

שם בתו׳ בד״ה [illegible] דמשמע דלא מפליג להו כגון דירה היכי דמפלי׳ כו׳ שלא בעידן
עבודה מיחייבו כצ״ל והס״ד ואח״כ מ״ה [illegible] כו׳ ומדלא [illegible]
[illegible] כו׳ כצ״ל ודיבור הוא שייך לע״ב //

שם ע״ב במ׳ [illegible] בחלוקה על [illegible] משמע לא אחייבו [illegible] מירושלים שוה היכא
דרה [illegible] כו׳ [illegible] אמר רב/לא כו׳ כצ״ל //

שם ברש״י ולא לאחרים לאחר [illegible] מתה כו׳ [illegible] ע״ב כו׳ [illegible] מנורה
והעוות חוזרין וכו׳ [illegible] כו׳ כצ״ל //

שם בתו׳ בד״ה תנו רבנן כו׳ הניח רבינו [illegible] כו׳ והא דאמר [illegible] עקרין
[illegible] ע״כ הוא [illegible] אמת [illegible] חוץ התם [illegible] דהאבן
[illegible] הברורה [illegible] קידושין ד״ל ע״א) [illegible] אלא דחוק ואומר
כו׳ כצ״ל [illegible] קידושין ד״ל ע״א ואם
זה שמפני דהנ״ל שם [illegible] כו׳ [illegible] דהיה ס״ד דהנ״ל [illegible]
[illegible] //

שם בתו׳ בד״ה [illegible] כו׳ [illegible] ואמר כו׳ [illegible]
דבעירי כו׳ כצ״ל //

שם בתו׳ בד״ה [illegible] כו׳ [illegible] כצ״ל //

שם בתו׳ בד״ה [illegible] כו׳ [illegible] הס״ד ואח״כ [illegible]
[illegible] כו׳ כצ״ל //

שם בתו׳

פרק ראשון

שם במ' בר"ה מוכרין לעולם כו' ויובל והמעות שלו דהא ליכא למימר דלא הדרא ארעיה
בי"ל דהא כתי' ואלו יגאלו מקדש ומשרי' לכה' מכר' דאמרי' ולא תחזור לה' ולא נראה. ולשון הקונטרס
דהא משנ' פנו בני ישראל ועוד י"ל דקדושי' שלי' דרב נמי דאמר מכורה ויוצאה מאי איכ'
בין ישראל לכהנ' וי"ל דה"ל ליה כו' כתוך שנה תמימה ולוי' וכהני' כו' וליקני מיהו
וכן המקדיש גואלו. לעולם ומוכרין דע"ש שבה גואלין ורשו' כו' וברה' כו' דאוהו בר'
ד' ע"ה פ' וזה ושוא ר' יהוד' בר יצחק נבים מקדישין לעולם וגואלין לעולם ושאר תנות
גורסין מוכרין לעולם כו' וכן מוכרין תרווייהו מעות ימרות נינהו אלא מיירי דתנ'
התם ד' ע"ה בני ישראל כו' תנ' נמי בני כהנ' דק"ו ע"ש מקדישין וגואלין ומיירי דתנ'
מקדישין וגואלין כהדי הדדי תנא נמי בני גואלין דמכרה מוכרין לעולם כו' שאינו מותר
לגאול בפחות משתי שני' אבל לוי' גואלין מיד וגואלין לעולם כו' גאולת עולם תהיה ללוי'
ולכך שנ' כו' לא יגאלו עוד אלא מתחלקת לכהני' כו' אם לוי הוא כדין כו' כנ"ל ״

ושם במ' באו' וכו' שתי ערי חומה שלהן כו' כו' ... ערי חומה
וכו' ... ע"ה ... ערי חומה ... והתנ'
כו' ... בבתי החצרים ... הלא ... התם
דמיירי ... ואם ... או מותרת
... ע"ה ״

שם במ' בר"ה וגואלין לעולם כו' ... ואח"כ ... הדיבור ...
... דהא תנן מוכרין לעולם ... וברה' ...
... בספר ... היובל כו'
... כנ"ל ... בספרי ...
... בר"ה ... ע"ש וכספרי ... שם ... דה...
... ע"ש ״

שם במ' בר"ה ... כו' הסר' ואח"כ ...
... הסר' ואח"כ ... כהן בהדי ...
... כנ"ל ... שאין לה ...
... דבר זה ...
... ע"ש ״

... ע"ה ... כו' ... ערי ...
כנ"ל ״

שם ... בר"ה ... כו' ... העובר ...
... דכתי' ... ולא ...
... כו' ... כנ"ל ״

ושם

ושם בפ״ב [illegible] הכל בבהמות [illegible] רב/ [illegible] בבכורות יד
[illegible] מסך [illegible] ההוא [illegible] דהא [illegible]
והיינו [illegible] בעזרה [illegible]
[illegible] ודו״ק //

ושם [illegible] ערך [illegible] רש״י [illegible]
[illegible] כל״ו · [illegible] אחר [illegible] אחר זה
בסמוך //

ושם [illegible] דבריו [illegible] הערכין [illegible]
כל״ו והסר [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] ערך [illegible] כו׳ כל״ו //

ושם [illegible] ערך [illegible] החסר [illegible]
[illegible] ערך [illegible] ערך כו׳ כל״ו //

ושם [illegible] בערך [illegible] כל״ו [illegible] וכו׳
[illegible] דערך [illegible]
[illegible] ערך [illegible] ערך [illegible]
ערך [illegible] בערך ודו״ק //

ושם [illegible] בערכין [illegible] אחר זה
[illegible] בערך [illegible]
חמור [illegible] בערכין [illegible] כל״ו //

ושם [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] בבכורות [illegible] כל״ו //

ושם [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] ערך [illegible] כל״ו

ושם [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] כל״ו //

ושם [illegible] והא פרה כו׳ ואינה [illegible] בבכורה [illegible]
כו׳ [illegible]
קדושה בכולה והיינו [illegible] בבכורה [illegible] בערכין והיינו [illegible]
הגוף שאני ודו״ק //

[illegible]

פרק ראשון

ד״ה [illegible] עולה כו׳ כמו שכתבו [illegible] לא [illegible] ככ״ל והס״ד
[illegible] ואלו [illegible] שחסר זה בגמ׳ והא מר הוא כו׳ [illegible] לא אמר [illegible] ״
ד״ה [illegible] בגמ׳ קדשה כולה [illegible] בקדושת הגוף כו׳ [illegible] כו׳
איבעיא לן [illegible] כי איבעיא לן [illegible] כי איבעיא לן [illegible]
כו׳ מאי [illegible] מר׳ לא אשכחן לגבי מנחה דכשרין [illegible]
[illegible] דברי [illegible] כו׳ ככ״ל ״

ושם בגמ׳ כי איבעיא לן כתבו הר״ב [illegible] כו׳ אין להקשות שנתן בהכי הברייתא [illegible]
[illegible] בכולה איירי [illegible] דקדושה בכולה איירי [illegible]
[illegible] בקדושת הגוף [illegible]
[illegible] בין קדושת הגוף [illegible]
[illegible]
בקדושת [illegible] כהן קדושת הגוף [illegible]
[illegible] איירי בקדושת [illegible]
איבעיא לן [illegible]
[illegible] ״

שם בגמ׳ לא אשכחן לגבי מנחה דכשרין בשנוי [illegible] כדבר [illegible]
[illegible] עולה [illegible] בכולה [illegible]
[illegible] כמו [illegible] ולא מנחה [illegible] ״

שם בגמ׳ מר׳ לא אשכחן לגבי מנחה דכשרין [illegible]
[illegible]
[illegible] לא אשכחן לגבי מנחה [illegible]
[illegible] לגבי מנחה דכשרין [illegible]
[illegible] לגבי מנחה [illegible] ״

שם בגמ׳ מר׳ [illegible] דרבנן [illegible]
[illegible] עולה לא [illegible]
[illegible] לא [illegible] ״

שם בגמ׳ [illegible]
[illegible] ״

שם בגמ׳ כמאן כרבה [illegible]
[illegible] ״

שמו ברי״ו

פרק ראשון

שם בפ"ק ברה"ה תנו מר לדברי עולה כו' עד הרי ולד עולה כו' וזה שייך לקמן שלפני זה ולפני ר"ה ואמר/ואמר כו' . ושם בפ"ק תקדיש למה הואיל והיא חוי/ותפשי כו' דאין נידון בבכורו אר"כ לא משכחת כו' וקא/היא שוה אלא זו לא משכחת שוה אחוה כו' דעשאו/דהבין משום כו' כצ"ל //

שם בפ"ה ברה"ה בעי רבא דמי ראשו . ובר מובח כו' משום/דמתניתין דלעיל כו' כצ"ל //

שם בפ"ה ברה"ה בעי רבא עובר עולה כו' . שלמים/כאמו נחסר ואח"כ מתחיל רא"ו לעיל הא לא קי"ל כו' ומרוצ כמילת לעיל על דיבור הזה שהוא שייך לקמן שלפני זה לפני ר"ה ימר לדברי עולה כו' . ושם בפ"ה בריות בקדש . מוצה דאמר רבא שחוור או עבר ורמי עולה כו' בבכורו דכי כתי/כו' כצ"ל //

שם בפ"ה ברה"ה בעי רבא דמי ראשו . לשובה כו' כמו בבעי/דמשמע כצ"ל ונחסר ודיבור הזה שייך לפני ר"ה בעי רבא עובר עולה כו' ואח"כ מתחיל רא"ו ואלין אדם יודע שאין עובר כו'

שם ע"ב בגמ' תר"ה בני ישראל . ישראל מעריכין כו' ר"יוד/אומר בני ישראל . ישראל נערכין כו' דקא מיירי [illegible] כו' ולא מעריכין אלא תנא/כו' כצ"ל //

שם בפ"ה והוא דאמר עולי הרי כאומר חבירי זו כו' מחטו דאי/לאיכא כו' ולאיכור [illegible] כו' דמתהע כו' את לב כוחו שלא לכוונת כצ"ל //

ושם בפ"ה ברה"ה והוא דאמר עולי רמי בהמת חבירי זו כו' כבר כתבתי שצריכין למחוק תיבת דמי [illegible] תיבת הרי דאו"ו ואמר דאכ"פ אי דמסיק אבל אמר הז' לא נמי מיירי כשאומר הרי דמי בהמה זו עולה ולמה לא אמר כלום [illegible] ואין גורם רק אלא אומר הרי בהמה זו כו' [illegible] צריך למחוק תיבת דמי ומוחקין [illegible] רק בין עולי וכוונו בלא עולי ודו"ק //

שם בפ"ה ברה"ה יכול כו' למעוטי עוברי בהמה ועלה סמיך דלקמן מעשר בהמה דהוי חוב/שאין קבוע כו' כצ"ל //

שם בפ"ה ברה"ה שאני חשו"כ כו' דלוקי מיניה כו' [illegible] שאין הואיל ונערכין [illegible] יכולין להעריך [illegible] ואומר בעובר כצ"ל [illegible] [illegible] [illegible] שאין עובר וחשו"ק לענין זה דלוקי עובר מיניה דמאחר שנפקא גבי חשו"ק דנערכין אף שאין יכולין להעריך ה"ע [illegible] כעובר דעלך [illegible] העובר לענין זה דעלך הבכור/זו אין לחלק בין חשו"ק לעובר ומאחר אתה צריכין [illegible] בעובר שלא יעריכו ודו"ק //

שם בפ"ה ברה"ה אלא מעתה כו' לא מתני' [illegible] [illegible] [illegible] ורבא חולק דאין העובר/ כו' [illegible] בין [illegible] דמדרי/דקאמר כו' . ושמא [illegible] דרבא הדר כו' כצ"ל //

[illegible]

פרק ראשון

שם בתוס' ד"ה תני חד/ פי' גדולה ואינה גדולה מיבעי ל/ דאין מקבלין ממאנת קדושה היינו כו'
כצ"ל ודיבור זה כפי הנראה ליתן בסמוך המתחיל בד"ה תני חד/ עשרי כו' וצריכין למחוק מרש
הדיבור דליין בסמוך שכפי סדר הדיבורים היו ראשון הנכון ״

שם בתוס' ד"ה הא לכתחילה כו' ועי' פי'/ לכתחילה בתחילה ט' וז"ל [illegible] פ"ח כ'
בתחילה אין מקבלין משום דבעין ידיעה ולא עביד/ דאמ"ל אמי פריך בגמ' משומר הפרדס דומי'
גבי' אוך לא שייך דבעין ידיעה [illegible] ע"ש/ דבתחילה אין מקבלין משום דבעינן הכין בתחילה
ואריך כך יבואו לערער עליו ולומר את חלקה היום ולמחר לומר שלא בוא ומשני שאני
מלוה דלא הדר/ ואמ"ש שפרש החשין לבסוף מ"מ כאה שכבר לא היה חוזר ולוקח ע"כ .
והנה מה שלפני התוס' ועת/ כוה הא דקאמר בסמוך שאני מלוה כו' ז"ל דלרש"י ז"ל ואמי
מאי צריך ומר שאני מלוה דלא הדר/ ה"ל שאני מלוה דלא שייך כהו דבעין ידים וכאן
שהק' על בתוס' הכרמבין דאפי'/ הפין ז"ל לא ה"ל ואין שייך מחמת טעם זה דבמלוה לא שייך
דבעין ידים והיינו משום דאפי' לזה לדבר ידיעה הדמש כדירו ואחות כידם ומה
״ ולך עיין בפרק דאמנה מש"כ לפרש"י דאית/ ואיחש דליהדרו כהו לבסוף ויראו ליטול
את שוהם דוה ודאי שייך גם במלוות עד שהשיבו דמלוה לא הדר ע"כ ״

שם בתוס' ד"ה תני חד/ט כבר כתבתי שדיבור זה כפו וצריכין למוחקו ״

שם בתוס' ד"ה כגון אשה כולה ערב כו' והיה קלמ/ שרוי לבו כל כצ"ל ודיבור זה שייך לדין
שאחר זה ולשון הערוך להכי/ הוא כערך בל ושמתאלו את השוק מש"ש ולשון זה אמר
כולה ערב הוא מורגל בתלמוד והערוך שם הבי/ עלת האשון ושם כשבת פ/ ר"ע דל"ג ע"ש
וכפ/ ע"ש דעמחות דלף ש"ס וכתם ד"ע/ ״

קרו/ עי' בגמ' עבדי שהתנה וזה ולשם כתוב על/ כי הדיו כ עולב עולם הרי היא כל תאחר
כדר ואין/ סתך ש כו' כצ"ל ״

שם בתוס' ד"ה האי בתחלה אשק' מאלין ואמר כו' אשה כולה ערב להכי קש אשה דומרן
כו' כולה ולשון זה ששגש את הערב/ כאו כיו דרבי כיו פרוחי ראמר באמ/ עדה דלק"י שא
שהיה מע' כי רסתם ער קשי על כו' אמבהרי/ מתניק לתכולה פירוש. בריב נחמן כצ"ל ״

שם בתוס' ד"ה כגון מאשנולה ערב כו' אבל כשקדש לע הפחד שמא אין קדושה בקדושה
ראשון ושמא יפרח כו' וש עשין ראמר כגן ה/ע/ ע"ש גבי שלמה איכע ל/ וליורי כאשה
כולה ערב כו' כצ"ל ״

שם בתוס' ד"ה מיתיבי כו' וקיין ברק הכית כו' גם כת/ ומה חשחן ובע תורין ודיכרין
ואומרין כו' בעונו/ בעירה כך כיר ישע/ כו' שומר הפרדס שהיה דחק כו' שהיה
מש/ עליהם שהיה אוך כו' אלו ערעור כתפריש כצ"ל ״

שמ[illegible]

שם בתו' בד"ה יגוד ויתאשו במותר משמע שיחתך תקרה כו' אע"פ שנודרין ונודרין מקום השם ע"ש
כצ"ל · והא דאמר דנודרין מקום השם אינו רוצה לומר שנודר ואוסר את השם דהא ודאי אסור
לאסור את השם אלא ר"ל שנודרין את מקום השם שעשו לו בשם כאילו אמר עם קדש שהלך
הוא עצמו וישאר אסור מקום השם וק"ל //

שם בתו' בד"ה ואילו לענין כו' זהו הפסק כרב נחמן כו' ולשון ה' ייתר ואל תאמר ומשמע
ליד גבאי כו' ר"ל שכ"ע מודו הוא דה' וכתבו הענין הזה בדרך פסק והיינו מדייקין בע"ב
אחר"כ עד שלא באותה כו' ותימא שם לבסוף דהא קאמר דאין בין העיר לעיירות כולה
דאתיי דאיירי בבני העיר ולא בגבאי אע"ג שהדבר הזה כבר מבואר הוא בתוך דבריה
כאן אלא ודאי שכתבו מן הענין הזה בדרך פסק ואח"כ כל הדבר בפירוש ולא קשה
ולא מיירי בפו' וק"ל //

שם ע"ב בא"ד שאני רבינאי כו' דאיהי מעשה ואיירי כו' רבה אמר רבה אלוה ע"ב אית גו
עבה כו' כצ"ל //

ושם בא"ד אלא א"ל דבר בראשית אמי מירי ועבדי אחר ושמא עצי בהא"ה דרך דמשמע עצם חמץ
בעבדי שרי בנשתיעו לו שם בעל' אמות דלוקך הבא' הוא דלא ליה' עבדי ק"ב לא מי שהתערב
אמרה כו' וכדמשמע מלשון רש"י ואע"ג ודאי דלא בעי' שום חילוק בין גוי לישראל ואין
לא שום טעם לחלק בינהם בענין היתר שנשתקע שם בעל' אמות ובפרש שלא
יהיה לא שום דיוק לדין לענין גוי מהיתר/הוה דיק' //

שם ברש"י בד"ה דלמא לא ועי למיפרע כולו מדאמר ר' אסי כו' מדקא' ר' אסי עבדי' אסור
ושמא דבעי' למי אמר ר' אסי דאסור כו' דבר' והעזרה והעיך כו' בעו למיסייעיה
כו' כצ"ל //

ושם ברש"י בד"ה מדאמר ר' אסי כו' מכלל דישראל לא בעי כו' ר"ל דאין דרכו לבעין טעמא
שהוא לטעם דברי חכמי' ואין מסתבר ליה עשי' לבעי אין מין חילוק השם מש"כ בגוי דבעי
מסתמא ואי"כ חילוק השם כדבר לשון המאירי והביאו הב' ביר' ס"לע"ו //

שם בתו' בד"ה ואילו לענין שרי כו' אבל לענין העיר אוסרין את בגבאי מיירי כו' ברש"י
שור שנגח נבי חמ בולא דההוא דרך ע' דההוא גבר/ אמר ליה לוקה/ דבוו/אשר הוא
וקלע כו' אברי כו' עבדי' אמר רב יוסף כו' והאמרי' כגון דרה' כו' הוא לא תפיס
כה וקאמר רב יוסף כו' כצ"ל //

ושם באר"י חזא מחון לעיר אסור לשמה כו' והא דמעברת פורים לפורים לא הקשה הרמב"ם
כלל דהא מעברת פורים שאינו טוא לבוון מסעודת פורים ולשמחת הג"ה · ומשני הרמב"ם
אב"ג בגבאי מיירי כו' דהתם מיירי בגבאי שאינו רשאי לשמחה וק"ל · ומשני התם וכהחי
טעמא/ של אישב כו' ר"ל כזה שחלקא ואמרת דבגבאי בעצמו אסור לשמה עד שלא הקשה/
ש.ש לה לשורש שהסכימו ר"ל שהיה רבה דלוגי כו' ואמר רב יוסף דאמר שבאה לידו והוא

גבאי

פרק ראשון

גבאי מסור לשמרו ואפי' כרשות של גבאי כדאמרי' הת' בתוספתא דבריית' דאגבת פ
פירים כו' ורו' //
ושם כתו' ראפי' לדקה ליה' הואיל ולא תפס בה ראין אדם מקדיש דשלא הנ' אין אדם
מוכן לדקה דשלו וכשאמר פתבו' לעני' הוי זה החוב כמו שלא בא לעולם ונמ' רב
יוסף דינא בר עני' משום שהוא גבאי והוי יד עני' וזכו בו העני' משום אמיר
שאמרי' הת' רפ' שור שנגח ד' וה' בקן ל"ע' //
שם כתו' כדה' עד שלא באתה לו' אבל לאחר שבא לידו לו' כו' כלו' . ושם כתו' היום ברשות
בנו העיר הת' כל שיש להם רשות לבנו עד לעשות ולק' הבריית' איירי ברשות בנו העיר
שהן רשאין לעשות אבל הגבאי לכרת אסור לעשות קלו //
שם כתו' כדה' אילימא לדבר הרשות כו' מאי איריא לא נשתקעו שם בעליו אפי' נשתקעו
נמי כלו' //
שם כתו' כדה' כי פליגי כו' דקתני חייב בתשלומי' דמשמע דאהדין להו' כו' שמא יחזו' מיד
כלו' ובזה הסד' ואחכ' מחחו' רא' ומזין עבה מן הזולין ואדר ומעריך אלעריך כו' כלו
~~ושם כתו' האמחו' כי פליגי כו' משום דקתני חייב בתשלומין [illegible]~~
גלו' דפני הת' היה סוכ במסח [illegible] הזין חייב בתשלומין ומשון חייב ב
בתשלומין מרוכך דקאי אהיך רבנר ובמעריך לא שייך לומר חייב בתשלומין ואפי'
לומר דאלין חייב לבד מרוכך דלעין עד [illegible] לא שייך לומר חייב אלא נודר
ומעריך וכו' הנדר ודו' //
ושם כדה' עבה מן הזולי' וכו' ומעריך אלעריך כו' כאלו [illegible] ור' יוסי [illegible]
דעבה מן הזולי' אפי' בהוין וכו' לא פליגי אלא בהוין אבל כנדר ומעריך מודה
אכ' ואמי' תני ו' ר' יוסי כלו' [illegible] //
[illegible] //
[illegible] //
[illegible] בכתובה יד //
שם [illegible] ואפי' [illegible] //
ושם [illegible] //
[illegible] //
[illegible] //
שם [illegible] //
כו' אלו [illegible] כו' כלו' . ושם כתו' [illegible] פרק דאשר [illegible]

מלוה כו' היינו דאמר רבה דאמר מן ערכי וכו' סתמא דמתני' דיינין היינו התנן דערכי ונכסי כו' ומסיק ומלי נמי למיפרך לרב יוסף כו' ר"ל דקשיא דהכא לא דאמר דפריך נמי לרב יוסף אלא דמדייק שפיר דאמר דפריך לרבה וכו' יותר פי' ותרי יותר //

שם בגמ' ברה"ה דיתבי דיינין כו' דיבור הוה שייך לפני רב"ה מנין עליו כו' וכוה דאמרי התם ומה אלו דין לאומר מה וקבר ר"ל דקשיא [illegible] אמנה דלא עשר כדין דאלה כב' עבה אין היושבין אבל השתא מאי וה"ל עד"ה דמה אלו דין לאומר מה וקבר והשתא נמי דמו קול יושבת הדיינין ורשות הרבים כו' //

שם בגמ' בר"ה יושב על המעבר כו' דאין ממתינין משום עינוי הדין אבל לאחר גמר דין אין בו עינוי הדין כל דכשמתין כו' ולמשור דינו בשבת ולא עביד בחד בשבת נמצא כו' וכו' ואמר כו' ולהשהות או חיישינן כו' //

שם בב"ב בגמ' אמר רבא או עדה אלא הביא סכין כו' דהוי בסיפא הכא דמחובר בה עיקר כו' דהוי או כוותי ורבא התם בשור דרב נחמן כו' אלא שינוי השם אסור כו' כו' //

ושם בגמ' אלא אמר רב נחמן נ"ו אסורה כו' ולמסבר נו האלה שמא נהנו בשערה. אך קשה דמשמע שערה דשרי מתבריך את ולא בשיער העומד ליגזר בשער חקיקה עסוקה ולא חשב כלום כמו בערי תכריכין את דאת אסור בהנאה ואינו מה לע' וכתיב וו תחמוד כסף וזהב עליהם כו' תוס' כתובי בתחלת פרק וכן מבואר בפרקי התם //

שם ברש"י אלא כחול בתי דאולינן בתר מתני' שאין בשערה פאה ולא גמרא את אסור בהנאה כו' ואמר רבא התם בחלין ר' יוב' עד פאה נכרית כו' כו' //

סליק פרק הכל נעריכין

פרק אין נערכין //

שם ברייתא בד"ה אין נערכין פחות מסלע וכו' כבה הסדר ואינו אלא התחלת ענין של הפרק ואח"כ מתחיל הדיבור ואין נערכין פחות מסלע ולא יותר על נ' והענין כדגרסינן וכו' ולא פחות מסלע ולא יותר על נ' וכו' ואדרבה כפחות מסלע כו' חוץ מסלע א' נמי שאלין עליו את הכל וכגון שהיה עשיר מתחלה כו' ר"ל דנערכין פחות מסלע ויותר עשיר בעי לימן את כל הנ' דהוי כאלו או נתן חוב ואינו מעכב הפחות מסלע וכו' ואם מסיק דלאו רוצה שיהא דין בהערכות פחות מסלע שהעני והאי ואו היה נותנו חשוב אלא אפי' אם נתן את הערך חוץ מסלע ולכן שהיה העני והאי שלא סרה עדיין רחון

פרק שני

ראוי לומר כל העיקר דהויא ... ידו משעה ... בכל/אינן עולין ... ומעלין עליו
את הכל ואינה שנעה כלום מה שכבר נתן רק צריך לחזור וליתן את כל הכל/כשיודע
וכן מבואר להדיא/הדין הזה ברש״י ד״ה רק שאחר זה. והעיקר כמהר״ל ויתן שיהיה עליו
מתחילה כדי שלא יהיו דברי הגמ׳ סותרין ביותר ודו״ק //
שם בגמ׳ ברה״ה ההוא יד האדר כו׳ כיון דרבי/קרא ולא צריך כו׳ משום הלג״יד ואולי
מסבר/בתר העדר כו׳ כצ״ל //
ושם כאו״ ... ערך חמשים/ר״ל ראשון ערך הקדושין עד שבעערך הא/הוא כו׳ ...
אין אחר ... ולא ראשון ... וס״ד דהוי ... משום הלג״יד
לומר ... והויא ... מסבר/ראוי בתר העדר ...
... בתר העדר ... את ... אלא ערך ...
... ר״ל ... הני ערך ... קאי ... בהלג״יד דעדר ...
ראוי ... יד האדר ... ודו״ק //
שם בגמ׳ ... כו׳ ... השני/שהכהן העיקר תחילה ... והשני/וחזר והעיקר
על הראשון כו׳ כצ״ל //
... ברש״י ברה״ה פרה. שבעה ... כו׳ ... שנאמר כו סוף ... עדה
... ונ״ל שיאמר או ... ר״ל ... זה חשיב ספק ... ולא שייך בו ...
להחמיר ... כמה ספקות ולא חזר לפרה ... אחר ... יום ...
... שהויא ... אם כימי עדה אם כימי
... אחר ... יום ... זה ... ואם ... ושמור יום
... ואם ... אחר ... יום ... היא תחילת עדה
... יום ... אחר ... ויותר ... כבר מבואר ... אלא אחר
... ואם ... יום ... ודו״ק
עדה ודו״ק ... ואם ... יום ... תחילת עדה ... תחילת ... וזבה
... שנאמר ... בו ... תחילת עדה ... יום ... תחילת זיבה וזבה
גדולה היא ... ועיין ... היא בספק זה ... עד ... כן ואמרתי
... דברי רש״י ... ברה״ה ... פרה ... ועיין במה שכתבתי
שם //
שם בגמ׳ ברה״ה ... כו׳ ... ואין לו ... לכן ... ה״ה ...
כולם ... אחת ... כצ״ל //
ושם כאו״ ... אחר זה ... ר״ל ... ברין ...
שלפני

פרק טז

שלפני זה שפירש שהעריכו תחילה על השני וחזר זה ועריכו על הראשון דהוציך על הראשון/
כשלא היה לו רק האחר וכו׳ ונסתפק הרמ״א דהא ודאי בעלי חובי׳ שוים וגבה מה שגבה לא
גבה כלל רק דזה פשוט כשיש כאן שני בעלי חובי׳ שוים שנקבו׳ כאחד וגבה אחד מהן
עד שלא נגבה או ודאי מה שגבה גבה דלענין מכה״מ מאוחר שגבה גבה. והכ׳ חשיב
ממש כשני בח״ ענין שהרי שנעכב שני הערוכין כא׳ ודעל שנה׳ אמר כאחד ערכך
עלי. ואכ״ אם איירי בהעריכן זה אחר זה חשיב ממש כאין כאן רק השני׳ כי כלום/ העריך
תחילה השני׳ כי דלא שייך לאחר משועבד כבר נב״ והאחרון וכו׳ //

שם בהג״ בד״ה פרחה יו׳ כו׳ הי״ל תחילת נדה ויום יו״ד הוא יום אחרון של יום י״א של זיבה
כצ״ל ובזה הסר׳. ואח״כ מתחיל הז׳ ומצין בג׳ ימים טמאי׳ כי הילך כריב״ל י״ז והסר׳.
ואח״כ מתחיל הז׳ ומצין ד׳ ימים פרחה׳ כי המתחיל נדתה ז׳ דזה אינו כי כצ״ל //

שם עי׳ ברש״י והעשה מהן ז׳ לעדותו כי דנולה יב״ ימים כו׳ והרי אלה ז׳ עדי׳ ורב׳ כל
עד שתשב יו״ עדי׳ יג׳ פרחה׳ שעכשאי מספקינן לה׳ מגה״ הני תחילת נדה וכו׳ ומונין
כו׳ דאמינא׳ מאמר בג׳ ימי ראיי׳ מהניך וכו׳ כי לא זכה היא דכ׳ שאי כי כמה׳ להן כשאי
קמייתא הז״ אומ׳ שחדש לבנה כמ׳ יום כו׳ עתה בג׳ ימי׳ וגרים כו׳ כצ״ל //

ושם ברש״י בד״ה שנים עשר פרחה׳ שאנה כו׳ ואם תפסוק לאחר ראייה שאינו זה ז׳ ימים
ותראה כו׳ לא דוקא ז׳ ימי׳ דאף אם תפסוק ח׳ ימי׳ או ט׳ ימי׳ עד יו״. שלספק בספק שיתבאר/
ברש״י דהכי כבר ברש״י כלומר כמתחלה ולעולם מן מתחיל ימי זיבה. אלא מאחר עדה מאלו
ואכ״ אין אם דירתה ראייה הכה לא תתחשב רק ראייה עד ז׳ עדים ולשמור ז׳ עם יום הראיי׳
או שמא הי״ל בזה תחילת נדה ואכ״ אם תראה אחר הז׳ ימי׳ על דלוחי׳ חשובה טובה
גדולה וחוצי׳ ויוצאת מספק זה כמ״ בלתפסוק יג׳ ימים ראו אין להי״ל בה תחילת עד כב
ימי׳ ימי נדה וזיבה. ותתחיל ימי נדתה וכדלעיל ברש״י בהא דאמר שוטה שאמרה
יום א׳ שמא ראיתי דזה מרמי׳ לו׳ ורש״י ומחמת זה צריכין להגיה בספר הזה ומן בספק
זה היא לעולם עד שתשב יו״ עדי׳ כאשר הגהתי לעיל ומן הא הנזכר ומה שנאמר כאן ל
שייך הספק שתראה לשמור יום כנגד יום דהא אמר תהי׳ שמא עד׳ דאם תחשב
ראייה ח׳ תחילת נדה היא כתוך ימי נדתה ואם תראה לחושבו לסוף זיב׳ אמ״ תחילת
נדה תחשב. ומחמת זה היה נראה להגיה עד ז׳ ימי׳ וכא לומר שתראה בה׳ מן יום ח׳
הזה. ומאותו יום ואילך תהיה הראיי׳ שמחמת זה בא הספק שאמר והולך וכו׳ //

שם ברש״י בד״ה ואכ״ דמעבדין ט׳ ימי׳ כו׳ שכן אומר תשרי ע׳ ואומר תשרי הבא ד׳ ימים

אש אש
ח׳ סעוד

פרק ט׳

ח׳ שעות תתע״ג חלקים כו׳ דבר זה מבואר להמתחיל. ואמר חשבון המולדות. ובספר עוזיק
הלכה כלל הדבר במבואר ובמשנה אין צריכין להאריך בו ״

שמכתב כרה״ו לאיתו כו׳ אם נשאר לגמרי עד כ״ה ובשני חולין וקולה ... ושנה לו כ״ה וכיוצא
בו. ואין לירע בו כלל ״

רק ט׳ קביעות הג׳ כיון שהי׳ שנה שלפניה מעוברת ועבר בה חדש כו׳ הא״ל ואוקמי שהיה
שנה שלפניה פשוטה ועברו בה ז׳ חסירין וה׳ מלאין והרי נמי כחשבון הוה. אלא שרולה
לאוקמי ברוב שנים דא׳ מלא וא׳ חסר. ואשמעי׳ דבדרך העבור נמי הוא לפעמים חסר לפעמים
מלא ... ... חסר ... ... והחסר ...
נמי ברוב שנים ... מעוברת ... וכו׳ ... שקרבו ... וכו׳
אלא שאפשר דסובר דחדש העבור לעולם חסר ואני בעתי ולא אכין דכל ...
... ... חסר או מלא ... וכבר ... כפי ... על דברי
רש״ב״א דאמר דהעבור הוא חדש דהיינו ... וכו׳. ... ...
הסרוי ... ... דלא שווה ... יותר ... הא משכחת לה
ע׳ כיון שהי׳ שנה שלפניה מעוברת והיתה ... שנה חסירה שהיו בה ח׳ חסירין וה׳ מלאין
כי ... שלא בשנה מעוברת שהיה חשון וכסליו חסירין וחדש העבור ג״כ
חסר ובשנה פשוטה מעוברין ... יותר חסיר בשנה
שלפניה ... בשנה פשוטה ו׳ מלאין וו׳ חסירין ודרך הז׳ מלאין וה׳
חסירין ... ... לא חשיבין כשאר כמאר/
והשתא בו״ע. ואומר אני ... חדש העבור מלא או חסר
... חשון וכסליו חסירין ... חדש העבור חסר ...
על ... אחר העבור שהיה ... אחר הקביעות ... ...
עשיתי חסירין יותר ממלאין ... ...
שאפשר ... חסירין בשנה של עבור
וחדש של עבור הוא חסר אין ראוי כלל ... חדש העבור אלא דאדר
הסמוך לניסן הוא חסר אבל אדר הראשון הוא מלא ובשנה פשוטה אדר לעולם
חסר ... חשון וכסליו חסירין אין כאן אלא ז׳ חסירין ...
... היה אפשר להביא ראוי ... חשון וכסליו ...
מלאין ... חדש העבור ... הרי ... ח׳ מלאין וה׳ חסירין ולא ...
... ... דחדש העבור לעולם
... ... כלל וכו׳

... ...
... ...

שם פרש״י טעמו שהקדים [illegible] חסר כ׳ [illegible] ואחר תשרי זה פ״ט אות היתה שנה זו מעוברת
הא כ׳ אלו במעוברת לפני/אבל כ׳ דאמרי׳ אחד יום/כי על מלוכה מעוברת וחדש העיבור
כ׳ דאזו אדרעין ואייר חסר כ״ג״ל //

ושם פרש״י בד״ה הכי כיון שהיתה כ׳ ונמצא שהקדמת תשרי שעבר כ׳ ר״ל שהמולד יהיה אחר
יום שקבעו ר״ה כ׳ [illegible] חסרון של חדש א״ר כמו דרמה שהוא בחזות חדש חסר מחדש
הלבנה באמת שחדש הלבנה הוא כ״ט יום וחצי והחדש חסר אינו אלא כ״ט יום ולפיכך אינ
יכולין לאחר תשרי זה כ׳ כדמסיק רש״י //

ושם פרש״י בד״ה ומחסרי חד יומא/ומעברי [illegible] הוא ט׳ דהא אמרי׳ [illegible] אלא/ויותר מ
מחסירין ודינו חסרין אלא [illegible] חסירי הרי קדים ואתי סיהרא [illegible] ליה
דכיון דלא [illegible] יום שלם חד יומא [illegible] הוה מוכרחין לומר [illegible] בהא
[illegible] לשון זה דאמרי׳ חד יומא/וכמבואר שם ברש״י ועל חשבון העיבור וחשבון החדש
שהוא ח׳ שעות [illegible] עד [illegible] //

שם בגמ׳ בד״ה [illegible] דלא ט׳ מולד תשרי הבא ביום ד׳ ח׳ שעות ט׳ שהקביעות יהיה ביום
ד׳ וביום ד׳ היה המולד [illegible] קדים תרי יומי שמאחר הקביעות [illegible] תרי יומי
ביום [illegible] המולד וקביעות [illegible] היה ביום ו׳ [illegible] והמולד היה המולד
[illegible] שעות ביום [illegible] מכסי סיהרא/ולא תראה עד לאחר ביום ב׳ [illegible]
וכן [illegible] כיון [illegible] ואין מאחר קביעות [illegible]
היה הקביעות ביום [illegible] אלא יום [illegible] המולד בה [illegible]
[illegible] ביום [illegible] אלא חד יומא [illegible] קאמר התלמוד [illegible] קדים
תרי יומי [illegible] מולד הבא [illegible] וקביעות ביום [illegible] יום א׳ [illegible]
[illegible] דמוקדים תרי יומי [illegible] כי מיכסי סיהרא [illegible]
[illegible] המולד ולא נראה [illegible] יום [illegible] נמי כי המולד [illegible]
[illegible] היה [illegible] כמו [illegible]
[illegible] היה המולד [illegible] שעות [illegible] וקאמר [illegible]
תרי יומי [illegible] שעות [illegible] שעות [illegible] ביום
הקביעות [illegible] ביום [illegible] דאי [illegible] דהיינו יום [illegible] נמי [illegible]
[illegible] כ״ל //

ושם בגמ׳ [illegible] לרש״י [illegible] דלא מקדים [illegible] דבר זה לא נמצא בדברי רש״י [illegible]
ולא כל הדברים שכתבו [illegible] עד סוף [illegible] מתבארת [illegible] מה [illegible]
[illegible] והא אמאי [illegible] דהיינו [illegible] כמו [illegible]
[illegible] לפי התירוץ [illegible] מה שנראה כל [illegible] בסמוך

פרק טו

בפ"ו/בר"ה דף כ' ע"ב ומסיק וכן פי' רש"י/דפי' דל"ב ע"ב ואין זה כר"ה שלא סלו . ומסיק אלא
ושרי ה' דלא חקפ"ו והשלא מולד תשרי כ"ה דבר זה מבואר לירע/ חשבון המולדות דחזרון מיל'
משעברה הוא ה' דלא חקפ"ו ובסכת עוין הלכ/ביאור מורה נבוכים ובמה דברי/ביאור נבוכים
והן דברי/פשוטי/ ונלת דברי/הגיה בריבוי הזה אלא אין ראוי להעיר בו וכאשר בגמרתו
ומעלה הוא הנכון //
ושם באר' והשתא שאם דוחין מולד הבא כגו"ר וקבע ביום ה' בו ר"ל קוו"ל נעור"ר כשיש
כשיה נוי כלום/שאם יהיה המולד ג' ט' שע' ר"ד חלקי דחיין מורת לומר/ והרי
כאן שלא חוששין לקביעת תרי יומי קל"ו // והטעם דדחיין וגו"ר הוא משום דאי כ'
יהיה מולד תשרי שלאחריו ג' י"ח ואין דוחין מורת משום מולד זקן וקבע ר"ה ביום ה'
דהא גם בו/ע"אאחא"ג מטעם דחיית אד"ו ומאלא יהיה בין ר"ה שעבר וכן
ר"ה זה ו' ימים ואו"ו היותר בן ה' ימים/ אין מסעשין השנה שלא/ט' חלקי חשין וכלום
אלא/ וכמבואר והמתחיל/בלימוד חשבון המולדות וקבי' עקר //
ושם באר' דכמיה/לא היו דוחין יום א' מפני הערבה כמו שאם דוחין ר"ל דאין קי'
לא אד"ו ראש שאין קובעין ר"ה בו מפני שאין. כאן יום ז' של סוכות דהוא הר"
ביום שבת ולא היה אפשר לעולה ערבה שהוא מנהג נביאים/ גם דוחין כשיהיה
המולד ביום ד' או ביום ו'/ משום ראש' יהיה י"כ ביום ו'/ או ביום א' והוי תרי
שבתות סמוכות והדרי וי"ש לחוש למתים במה שלא יסריחו/ או משום ירקות שלא
יתקלקלו ויתקלקלו והו שאמרו הת"א אחר' משום תרי שבי כלומר שיהיו ש' שבתות
בהדדי ופשוט הוא //
ושם באר' דלכך לא דחו השמ"ו יום ד' קודם משום שופר ט' ר"ל דהא יום ראשון של ר"ה
הוא העקר ואמ"כ לא היה לא לדחות יום א' מפני הערבה והיה לא לדחות כשיהיה
המולד ביום ג'/ כדי לקבוע שופר ביום א' של ר"ה אלא עשו משום ראש' וימען דשבה דקדי/
תרי יומי כו' אבל לא הקלו. שנדחה. ליום ו'/ גם יום א' דאמ"ה אין כשיהיה המולד ביום
ו' יהיה מקדים ב' יומי דהא נדחה עד יום ב' וביום ו' וגם שנה יח' היה
המולד הרי שהקדים המולד ב' יומי אלא ודאי שלא הקלו. אלא דעקר לא לדחות וקיים
מצות שופר שהוא דאורייתא מקיים מצות הערבה/ שאינה אלא מנהג נביאים/ וק"ל //
ושם באר' והאורח/ ברח/שע ולימא הקרא בעומי ר"ל שהרי מכסי הלבנה/ יח' שעה מחדש
ולא תראה הלבנה/ עד יום ה'/ ואנחנו קביעת הקביעה/ ביום ו'/ ולימא כן אלא יום א'
ומסקי הת"ל ז"ל דמשמע ו'/דהמולד דהשמד היה מיום ו'/ בו/ יח' או לאחה הנות
ר"ל כוונ' או כך/ והיינו באופן שיהיה נדחה מיום שעבר מולד זקן והיה. נחל
ראוי

פרק טו

כגון שהיה המולד ביום ו׳ שיהיה הקיבוע עד״ר ביום ז׳ ביום שלאחריו וכגון שהיה
באמצע יום ז׳ בשנה שלפני׳ וכבר צריך שתדע שכל הדברי׳ שכתבו הח׳ בדיבור הזה
אינו אלא בדרך שיור שכתבו כמה פעמי׳ שיקבע ר״ה ביום ו׳ ואין לו קביעות לר״ה
ביום ז׳ כלל וק״ל //

ושם באר״ וניח׳ הש״ס דהא אמאי לא עבדי [illegible] הויית הקו׳ [illegible] שאמר [illegible]
ושני דאשכחת דלא מקדשי׳ שני ימי׳ [illegible] וכבי מה שהגבהתי וכו׳ ומה שמסכן
[illegible] ואמאי [illegible] דלא הכסין ומקדשי׳ סיהר׳ אם לא נראה יח״ שעו׳ [illegible]
[illegible] שהיה המולד יח״ שעו׳ קודם התרי יומי אשר את אומר׳ דמקדי׳ סיהר׳ [illegible]
[illegible] ככר מבואר בהג״ [illegible] הדבר כדי [illegible] [illegible] ואמאי [illegible]
[illegible] הסוגי׳ הש״ס׳ שאי כי׳ דברת״ות הסוגי׳ [illegible] לא ידע המקשה. [illegible]
[illegible] שיהיה המולד [illegible] הקיבוע [illegible] הקש׳ הש״ס [illegible] [illegible] אמאי לא
[illegible] הכי [illegible] [illegible] ולא [illegible] דאיירי בשנה [illegible]
[illegible] דראשון [illegible] [illegible] שהתחיל [illegible] וק״ל //

ומסק׳ הש״ס ואמאי [illegible] דלא [illegible] [illegible] מאי קאמר דמקדשי׳ תרי יומי הלא לא
יכול להיות שיקר׳ תרי יומי דהא כלא הש״ס אלא׳ כלום׳ אם לא [illegible] מלאות
שהיה [illegible] המולד היה [illegible] כלום׳ [illegible] [illegible]
[illegible] וכל [illegible] לא תראה [illegible] מאחר [illegible] סיהר׳ [illegible] יח״
[illegible] [illegible] [illegible] אין [illegible] מקדשי׳ תרי יומי כלל ודו״ק //

שם בהג״ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ואם לא היה [illegible]
[illegible] הקיבוע והמולד בשבת יהיה הקיבוע בשנה זו אם יהיה [illegible] [illegible] חדש
יתאחר [illegible] יום [illegible] אחר [illegible] והמולד [illegible] ביום [illegible] והוא [illegible] והא דכתבו
הח׳ שיתאחר [illegible] [illegible] [illegible] כסדרן [illegible] מאחר [illegible]
יתאחר הקיבוע [illegible] שהיה ר״ה ביום [illegible] מאחר [illegible] כלל ביום ה׳
בודאי שאין [illegible] הקדמת יום [illegible] ודו״ק //

שם בהג״ [illegible] חד יומא [illegible] [illegible] משום דשנה הבאה [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] דבר [illegible] ומעלה [illegible] [illegible] משום [illegible] [illegible]
ר״ה שלאחריו ביום [illegible] ויהיה [illegible] [illegible] לשון אחריו [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בשנה
הוא [illegible] [illegible] הוא [illegible] לשון אחריו השנה [illegible] [illegible]
כסדרן [illegible] [illegible] [illegible] הח׳ דהיינו [illegible] [illegible] בשנה [illegible]

[illegible]
כי [illegible]

פרק טו

כי אם משלשה/ב/חסירין/או יותר מלאין/ ומשום שהחה מקשה זה בגטר״ד הלא שוב לא
לעולם תשלום/בתחלת שנה ויהיה שפיר/ומאי/ ולא יהיה עקר/סיהר/רק יום אׄ שאחר
דאיכסי סיהר/ביום המולד דהא קף/בגטר״ד עצמו/לא חזינן לי' רק להקדמת חד יומא/
ומשום דאיכסי. לכן כבר הוא ראוי עדיין לא לדחות גטר״ד ומולד הבא בשנה
שלאחריו כיון יח״ שעה. אורת ביום ב׳ משום החי מלאוי/ שעשה שלא יתלה
רק להקדמת חד יומא/ דאיכסי שית שעי לע״ע ודו״ק //

עם בהט״ כדה״ מע״ ק חסירין/כו׳ ויקבע ביום ה׳ תרי נשי מייתר/ב/יומי כו׳ קפׄ׳.
ובספר עיון הלכה הבנה ויקבע ביום ב׳/ וכן ראשון אד״ו לא יקבע ביו׳/ ושנה
שהרה׳ לא סבבו ואך ביו׳/בלא/ ולא רק יוסף או יום אׄ וכן כל הדברי/שהזכירו
הרה׳ עיין אלא לזכרא בעלמא/להסביר ולק/את הדבר וזה פשוט וכלאה״ לא קשיא
כלל שהרה׳ כתבו וקו׳ כדרי/רבינו/ולא הוי דוחין יום אׄ משום משום דוחין אורת
נפשו //

שם בה״ כדה״ כגון שהיה שנה כו׳ ונמצא עדה בשבת כו׳ והמולד יהיה ביום ה׳ דא׳
שנית כל דאשתקד היה המולד יח״ שעי ביום שלפני הקביעה דבי תשים ה׳ דא׳ תקפ״ט יהיה
המולד ע״ שעי ביום ה׳/ ויכולה למשרים כל ולא נראה. באורת יום אז לא עולה ח׳/
חסירי/ דאה״ מייתר/סיהר/ כו׳ דאשתקד נדם המולד קביעתו ואה״ מ״כ הוי כו׳ לאם
קביעו ולמאי דפירש/כו׳ כל״ו ובספר עיון הלכה הבנה בדיבור הנה דברי/ רבים
שאינם נכונים/ ואל״ל להזכיר מעוות //

ושם באה״ ונמצא הקביעה היה ראוי להיות ביום ב׳ כו׳ הרה׳ הלכו לשיטתן דלעיל
שפירשו דאות שנה עצמה מעוברת ולא שנה שלפני/ וכמו שנבאור בדבר זה
הוא דלעיל וכמאי שנפק מלכה ודבר דאיירי בו׳ ע״ש מכוונת הרה׳ דלעיל כמאי
שאמרו וכן אם/לה לעולם כפשוט דלא אשתמר ע״ש //

ושם באה״ והיכי/ דלא נראה/ כלל ביום ה׳/ כי דל אלא נראה/ לבני אדם משום דאיכסי
סיהר/ והיינו בכגון שהיה המולד של אשתקד ביום קביעו בתחילת יומא/ וכמו
שנבאר לעיל. כה״ כדה״ ה״ כגון כל ואלו היה נראות ביום ה׳ הוי עדים
תרי יומי דהא הקביעה של שנה זו הוא ביום ג׳/כל עולה ח׳ מלאוי/ ועיבר שנה
חדש כדלעיל כה״ //

ושם באה״ ולמאי דפרשית לעיל מיתרצא/ דלא וסיפא/ הייתי אומר ולמאי דפרישי׳
דלא חשיב למקדם תרי יומי כלאית/נראה כלל דלא חוששין לדיעה כה״ בששין
הרחוק בכל העולם לכן אנ״ ולבע כבר אה״ מיתרצא/ רישא וסיפא/ בחד גוונא ודו״ק

הסיפא

הפי' דעברינן חד מלאי ואיידי בלילה המולד לפני חצות דאמ"ר שיהיה הקיבוץ של שנה
זה ביום ד' מ"מ לא עקרינן ליה רק חד יומא שהמולד יהיה בה' ולא שקי' ולא נראית לבני
בבל כל יום ה' דרק שעי' מכסי סיהרא והואיל ולא נראית לבל לא מיחלף הקדמת
ב' ימים אך שנראה לבני א"י וכשנה דעברינן ח' חסירין ויארע יום הקיבוץ
ביום הד' כשיבא חדש מלא דהרשות בידינו לעשותו מלא דלא הוי מאמ"ר שלא
תהא נראית הלבנה ביום ה' עד יום ו' לבני בבל מ"מ לא חיישינן ליה והקדמת ב' ימים
מאחר שנראית לבני א"י ביום ה' דלא חיישינן להיכן כמ"ש בלשון הרמב"ן בכלה עולם
וכמ"ש למעלה ודו"ק //

שם גמ' כמא בשלמא לעולת דהא חסירין עבדינן מעוברין לא עבדינן כו' נמי זימנין
דלא עבדינן כו' ס"ל כרב הונא דתנא למעלה ולק"מ ר"ה חסירי כל כו' //

שם ברש"י והחסירה קביעא הני רה"כ מה בלשון בשו"ש של חדי יומי אבל
ג' דלא נדים כו' והא זימנין דלא עבדינן בסירוגין כו' דאין בין זה לזה אלא ד' הוו
ק"ל כו' מי הני אמרי אין מעברין את החדש כו' דלא הוי שני חד יומא כו' שניהם
מלאי ש"מ מן החסירין כמן חשין כל כו' //

ושם ברש"י בד"ה שניהם חסירין כשלא וסיון כו' ד"ל ש"מ מן המלאי אם תמצא אומר
חסירין וכענין שיתבאר בסוף דף זה ברש"י.

ושם ברש"י בד"ה ברוב נראי כמות החמה מו שאמר נמצא כו' פעמים שניר' ר"ל
בברייתא דר"ל מלות מגרסתינו וכן הר"ל גורסת הרוב נראי כמות החמה כמנין
ימות החמה מוצא נזירות שס"ה ימים כימות הלבנה כמנין ימות הלבנה מונה
נזירות שנ"ד ימים ועי' בנזיר דברי כהונה //

שם תוס' בד"ה שני חסירין ולמה הני יו' בניסן גזה הסר ואח"כ מתחיל דא"ו ומזיין
אחר מלא כו' שאחר עיבורו דעיבורו היינו יום ל' דהיינו יום לא כו' כו' והתו'
מפרשין אחר עיבורו דלא כרש"י אך שהענין הוא אחד //

שם תוס' בד"ה סוף סוף כו' של הזין לכך אלכתן ביום הני' כו' והתו' מוכין בחיבורי
יד כרבו ה' ואין להקשות כיון דסופית להסר חדש א' כעברי חשאי מלאין חדש
העיבור דו"ל דאין רוצין לשנות משאר חדשי העיבור שהן מלאין עכ"ל //

שם תוס' בד"ה מעלה ועי' ר' ש' חסירין כו' היאך קיים ש' חסירין כו' עד יוסר' ולא
תהיה הלבנה עד קיימו' כו' שמא שנה מעוברת הי' ועיבור שנה ל' יום ואיתר כו'
הקיבוץ ביום ה' ועי' כו' שעבם מלאים וקדם המולד כו' דאיתר ביום ב' וכו' שרירה

שה

פרק טע

ה/קיו תוקע׳ הוי המולך דהשתא בימו ראשון כ׳ מולך זרת המולך כ׳ כו׳ ״

קו׳ לעגו׳ בגמ׳ ועיבור שע״ו ואשתך עליזם כ׳ מעי׳ מעות היו ומשוין לכתובה כו׳ ר׳ יהוד׳ סבר תקיעה ותרועה ותקיעה הדא היא כ׳ אין בין תקיעה לתרועה ותקיעה ולא כלום כמין כ׳ גומר כהן את ההלל שמעי׳ מיה כו׳ כו׳ וכו׳ סוגי׳ ותני׳ ר׳ יהוד׳ אומר לא יפחות מג׳ שמעי׳ כמס׳ סוכה ד׳ ״

שמבש׳ כרה״ ולא מוסיפין על שלה ולא אומרים׳ עגמ׳ מלתי כ׳ כתוב י״ג ימים שחלו מנה לפי המשנה מה שאין מקבלו כ׳ המקו׳ כרה״ באחד בשבת כ׳ אפי׳ רבנן והאי אין בין לאו כ׳ כו אחת ואחרי יצא ולא כלום כו׳ כו׳ ״

שמבה״ג כרה״ מעשה ועלה ר׳ עלחסירין כ׳ עדה המולך בימות עשו כו׳ היה המולך בימות אין כ׳ מלאים ואיחר ניבוע כ׳ לפיכה היה הדבר דמולך המולך היה כ׳ עליו יהיה שנה כו׳ אמתניה דכי שרית כ׳ השתא ביום ואמר כ׳ דקיבוע הוי כמו ביומי דקיבוע כו׳ ״

שמבש״ג כרה״ הפוחת לא יפחות מג׳ ר׳ יהוד׳ לא חשב לכו׳ תקיעות כ׳ אליב׳ דרבנן ואחר וכו׳ כו׳ כו׳ ״

שמברה״ג כרה״ אין בין תקיעה ותרועה ותקיעה ולא כלום כו׳ והנ״ל דרבנן דאסור להפסיק התקיעות והתרועות ומכין נראה לר׳ שלחן דאסור בין שברי׳ לתרועות דהוא מפסיק כו׳ והורה לי ר׳ מכין משמע כ׳ בין תקיעה לתרועה והא דאמרי׳ בשברי׳ מפסיק׳ כו׳ כו׳ ״

ושמבאר׳ והנ״ל דרבנן דאסור להפסיק התקיעות והתרועות כ״ל דאין להפסיק באמצע התקי׳ או באמצע תרוע׳ מפסיק ומכין נראה לשלחן דאסור להפסיק בין שברי׳ לתרוע׳ כו׳ דכי היכי דלר׳ יהוד׳ צריך שיעלה תקי׳ ותרוע׳ ותקיעה בנשימה א׳ מאחר דהוי חד׳ תקיע׳ הנ״ל בשברי׳ ותרוע׳ דהוין דבמקום תרועה אחת עבדו׳ ראשונה שלהן מחולק׳ הרי אינם מחולקי׳ יותר מקשיא׳ לשברי׳ או תרועה אליבא דר׳ יהוד׳ והאריך בזה הר״ן במס׳ ר״ה והביאו הב״י בטא״ח סי׳ תק״צ · ומה שמפני הרה״ג מכאן משמע דאסור להפסיק כ׳ כמו להקשות על ר׳ יהוד׳ והוא תמיהה וכן וכא לא קשי׳ עליו מהא דאמרי׳ בשברי׳ ותקיע׳ היו תוקעין בע״ש ומאן דפליג כו׳ על בן לה׳ רבותי׳ כתבו כמו כאן ״

שמברה״ג כרה״ יח״י מדקאמר דה״ ראיתי מועד משמע דמוכר דאין אומרי׳ אומרה כה״ כו׳ וכן הא דקאמר כ׳ דמס׳ תעניות רב אין לכו תמיהה כו׳ משמע

שרל

שם ד"ה והסובר שלא יהו אומרים כו' אינו אלא מנהג כו' דסבר דאפשר דאינהו ומברכין עליו כו' כצ"ל //

רה"ב/ד/ שם ע"ב בגמ' שבשעה שירה ושאין מקדשי להו אין שומעין כו' נחושת מוסף ועולה והוא אומר בעולה וכו' נחשת מוזהב וכו' שני העמודים שהיה רב ושמואל חד אמר כו' כצ"ל //

ושם בגמ' והרי יציאת מצרים דליכא שבח הוא ואמרי הלל דאין להך דליכא פסח דלא אמרת נס/ואמרי הלל אלא מחמת הקרבן ואיידי מועד כולהו דכ"ו תמול/דאמר דמתלא דבשום נס לא אמרי הלל אע"כ משמע דאין אנו אומר תורה דלעיל כלו ותולה הכל בטעם דנס/ וכל המועדות כולם הן כנגד יציאת מצרים ובכוון הוי טעמא דהלל משום נס/ ומיהו כל ימי פסח חשובין כחד/ מאחר שאין הימים חלוקין בקרבנותיהם/ ורי את כ באמירת הלל ביום הראשון · ובמגילה ד"ה ע"א אמש והרי יציאת מצרים דנס שבח הוא ואמרי שירה ואע"פ שלא .. דר"ל שאמרו שירת הים דכאן שאין אומרים הלל כל שבח הנ"ד דלא ואמר שירה דנס הלל היינו שירה וכן משמע התם דקאי על שירת הים אך דלא א"ל הוא דאמרינן דבא אמר בשלא דהתם הלל עבדי ה' ולא עבדי פרעה כו' דמשמע מזה שקאי על הלל ממש ולא משירת הים ודו"ק //

שם ברש"י בסוף הלל מקודש בשירה אותו ורבינו וריאת המגילה כו' מונין הלל כל שהיה וגו' זה כו' כצ"ל //

שם בתו' בד"ה י"ח ימים/ ע"ל אמרי כו' הולך י"ח ימים/ שהיחיד גומר בהן הלל בין פסח כו' ימים שאין היחיד גומר בהן הלל כו' והאי קאמר לולב וערבה ח"ל כו' דליבור חייבין היינו מנהג בעלמא כו' עכו' דרבינא שאין מברך שאומר דשוב לברך כו' כצ"ל //

שם בתו' בד"ה פסק אמרו מלומר השירה לפני הקב"ה מפני מה כו' כצ"ל ותיבת פסק הפריב בתחילה היינו לשון דבדיבור הוה לא בא אלא להודיע פרק הלכה //

שם בתו' בד"ה אין פוחתין מי"א כו' מלוין בארבע/ כפיסן דאתני/ ובמאי שמבין מקינו ומריעו וקרעו הסר ומחנ"ה מלוין בג' בארבע/ ולא מוסיפין עליו/ לא מוקדם טעמא הסר ומחנ"ה מלוין בג' בארבע/ משום חולין ולא מוסיפין על י"ב כנגד י"ב שבטי .. ובגוי הסר ומחנ"ה מלוין בג' בארבע/ והיא נקראת קטן בנין יגלות וכפה"ר מסוג וק"ל דקתני ה התם והק' בן אחת בלוט תרין דחד/כו' כצ"ל והאי בן ארונו לוי היה //

שם ב"ה בד"ה ולויים/ אמר דוד כל הכי על נחושת שמלא ברם עיהו גלה דהאי גר/ בשלמה בצלאל/הכי/כו' ובד"ה בלר לשני/ נחושת מוק כו' כצ"ל וזה שהביא בשם הר"י אינו בספרי שלנו ומה"מ מקרין זה/ קאי על נחושת שמלא בהם דהוא דוד ולא ששון והם כבר היו מימות משה ועלמאי אמר נחושת מצורע עי"א דקו הנחשת שמלא וראה כאן אם הלשון הזה וק"ל //

שם בתו'

שם בתוס' ד"ה הדרווליס כמעין כו' וכן פי' בערוך ערדבלין בערך ס' כמו הדרולין והוא מין כלי זמר ועמ"ש מחלוקת כו' תרגום של עוגב כלו וכוונת תוס' ודיבור הזה שייך לפני דיבור שלפניו שמתחיל אמרי/אירע כו' ומהר"ש כתב התוס' ס' עירובין כו' וקאי על המתני' ושייך לפירושה, שכתב שאחר זה [illegible] ועיין דברי רש"י ר' יוסי אומר משפחת בית פגרים כו' וזה שכתבו התוס' הדרווליס הוא תרגום של עוגב אינו שולל מ תרגום שלו דתרגום שלו מתרגם על מינו ועוגב חליל ואבובין וכבר מוכרח ונ"ר שיש שינוי תרגום שלו שהרי מבואר בגמ' לקמן דחליל היינו אבוב ודו"ק

רש"י ד"ה שלו בגמ' תנא [illegible] מנה [illegible] וקרא יוצא הימנו כו' כלו [illegible] שירה זה וקרא כאין [illegible] עולה בו [illegible] שמכשלין [illegible] וכיוצא בהן

שם בגמ' משפחת זה כרתני רב יוסף כו' ר"ל והא דאמר רב מתנה מנין דביכורים טעונין שירה היינו באופן [illegible] שירה והיינו [illegible] והביא [illegible] ורבנן ס"ל [illegible] שראוי לומר עליו שירה אבל כאופן אין [illegible] שאין אומרים עליו שירה כמ"ש בביכורים באשר פירותיו [illegible] וזה שמפרש [illegible] תביא היינו [illegible] אשר תביא מארצך והוא היה [illegible] אשר מארצך רש"י כחולין דף [illegible] ודו"ק

שם ברש"י ד"ה מינו זמר [illegible] שלא תשעה כו' [illegible] ר' יוסי אומר [illegible] [illegible] אלא [illegible] עולם [illegible] בגמ' [illegible] כדף י"ד ע"א [illegible] [illegible] [illegible] ואחר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שבת י"ב ע"א

שם בגמ' ד"ה אלא ד"ע כו' אין [illegible] ודיבור הזה שייך לפני דיבור שלפניו המתחיל [illegible] כו'

שם בגמ' ד"ה משמחי לב כל [illegible] [illegible] [illegible] משמחי לב [illegible] [illegible] שמחה [illegible] [illegible] [illegible] והא [illegible] [illegible] [illegible] ע"ב כו' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ולפי מה שהבאתי מ"ש [illegible] ראשון [illegible] הראשון [illegible] כו' [illegible] [illegible] [illegible] שמחה אבל [illegible] לב [illegible] שהוא [illegible] כזה [illegible]

[illegible]

Margin note (left):
[illegible] [illegible] [illegible] שירה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שם בגמ' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ימים [illegible]

פרק טו

שם בגמ׳ ברה״ מנין לביכורים כו׳ פרש״י דתנן שהיו כו׳ והא אמ״ר שמואל בר נחמני א״ר יונתן
כו׳ ולוים/ שהיו השיר בשעת כו׳ לביכורים/ כו׳ ושעה דביכורים/ בהביאו עניבו/ ודרך דהא
כו׳ ודרך אחר כו׳ דרך מנין כו׳ מביאין ולפרש בדיעבד אין כ״ה דבבאן את
לפרשו בדיעבד דהא נראה כמ״ש שאומר כו׳ במשנה היו לוים עונין/ כו׳ כצ״ל //

ושם בגמ׳ בשיר אלא דפריך מינ׳ והא אמ״ר שמואל בר נחמני כו׳ ר״ל שאחר דמכואר
דבמתני/ תנן דמשוררין שירה אלא מאי מן כ״ה אדרבה מתנה זהו אמר דמן כ״ה ממתני׳
ממתני׳ על ר״ש בר נחמני ולא שבא להקשות אר״ש בר נחמני על ר׳ מתני׳ או על המתני׳
דבעל רב מתנ׳ ודאי לא קשה/ דהוא נאי על המתני/ דביכורים/ וק״ל //

שם בגמ׳ בשיר ועל הקו׳ ר׳ מלתא הכא היכי מוכי זה ושעה דביכורים/ בהביא עניבו/ ודרך
כו׳ ר״ל דודאי לפי מה שפירש״י הפנ״ר דשיר דמתני/ אינו עיקר השיר אינו כ״ה כלום דאילה
מתנה לא ק׳ דהוא לאחר שום דיעבד אמר מנין לא שיהו שם עונין שירה ולפי/
אורח כמ״ש לעיל דהיינו במקום שצריך שירה כגון בהבאת עניבו/ ודרך אכל אם א
מיירי המתני׳ בעיקר השיר כמו שפרש״י אב״ל כ״ה דמאחר דמשיב על מה הדין ד
דביכורים/ שעונין שירה לא שייך לאקשויי דנקא בעניבו/ ודרך דכיון מכואר שם דמיירי
בכל דבר שמביאין ביכורים/ מש״ה דכה דיינן על ביכורים/ דשייך בכל הביכורים/ שאומרין
שם בפרק כ״ה //

שם בגמ׳ בשיר ואין לפרש שאם הביא עניבו/ כו׳ ש״ל פירוש שכר זה עדין בכני עצמו
הוא והיינו שהתחיל בא עזר להוציא והכ״ל בשעורין ואמרו דאין לפרש שאם הביא
עניבו/ ודרך כו׳ דהא תנן במתני׳ אלו דיש לפרש הביא עניבו/ כו׳ אך מכ״ה דבזה את
לפרשו בדיעבד דהא נראה כמ״ש כו׳ ועל מה ובאלו דמיירי לכתחילה כו׳ בזה
ומתיישב כל קושיות דלעיל //

שם קב״ה בגמ׳ מעשה בר׳ יהושע בר חנניה שהלך כו׳ ויאמר חנניה ולעלות העולה כו׳
ובהתחלת ועל ידי כלי דוד מלך ישראל כו׳ ואמאי בעי עלה מי קבעה כו׳ מאי עבידתי/
או למ׳ עולת חובה מי הואי כיון כתוב כו׳ אמר רבא ואיתימא/ רב אשי והבכר שירה
דינא/ כו׳ אלא אולי בעולה הוא דעלה כו׳ כדר׳ רב סהל על קרבנות/ ועל זבחי שלמיכם/
כו׳ כצ״ל //

שם בפרש״י לפי שמ״ה לוי היה מר אתם מקבלי נאמר אנו המלוים כו׳ אלו בשיר
אותם באלהם כו׳ וישב על המזבח אנוכי כו׳ בשעת הוא ואיתימא/ עולה נדבה כו׳
כצ״ל וזה שהעולה ואיתימא/ עולת נדבה בשעת כו׳ ר״ל ואם נבא לאומרו עולת
נדבה בשעת אחר לומר כו׳ וק״ל //

סליק פרק
שמובחא

פרק שני

שם בתו' בד"ה מהכא ויהי כאחד לשחורים אלמא דשיר הוי עם הלוים וקורא בהן/ כו'
איכ' נמי שירה כו' וכן הוא בתו' כתיבת יד //
שם בתו' בד"ה ויתיבי כו' פה בו' כו' //

ר"ל הרבה // [illegible] שם בתו' בד"ה אלא אמר רבי כו' שוכבו תימה/ אמאי סד"ה דהא אתמול הקריבו תמידין ומוספין
ואמאי לא כו' כו'. ק"ל שצריכין לחנוך מיכות חגיגה במקום תמידין דהא שתמידין
ודאי לא [illegible] דאין כהן [illegible] תמידין ואין יום חולין מתמידין כי [illegible]
אבל [illegible] חגיגה דבאה [illegible] של פסח כמו המוספין הלל [illegible]
[illegible] ולא שאמר מוסף דין בעינן דהלל [illegible] בשם כל הבא
עם העומר ולא אמר דבעינן שמוספין דומיא/ דדין // והא דלא [illegible] ואמה לא
[illegible] דהלל הספק לא היה [illegible] שלא [illegible] על [illegible] והספק על [illegible]
ומה שהן [illegible] דהלל והספק אתמול דהיינו [illegible] דבעינן היום משום דאם לא [illegible]
[illegible] ואמה [illegible] כי [illegible] קרבן פסח ומעלה שהוא [illegible] וכו' ודין //

שם בתו' בד"ה מיבעי/ להו אי איכא ערה כו' האי [illegible] המלך כו' ר"ל האי קרא
דיואמר [illegible] העולה כו' הוא [illegible] דויושב המלך לעשות הפסח [illegible]
[illegible] קרא דויאמר חזקי/ להעלות העולה על כבש המזבח [illegible] עומר דהא העומר
[illegible] אלא בימי הפסח [illegible] דויאמר חזקי/ אשר בחדש הראשון והפסח והעומר
[illegible] בחדש השני ודין //

שם בתו' בד"ה שירה דומי/ לה"ה האלף ואלומה ואם עולת [illegible] טעונה שירה כו' ר"ל [illegible]
[illegible] עולת נדבה [illegible] שירך [illegible] דהשיר [illegible]
[illegible] בעולת התמידין [illegible] עולת נדבה טעון שיר אין אומרי/ שיר
אחר כה"ג השיר של התמיד [illegible] //

שם בתו' בד"ה אף בעולת נדבה כו' [illegible] כו' //

[illegible] שירה דומי/ לה האלף ואלומה אלא אולי [illegible] כו' הני אומר זה
[illegible] כו' //

ושם [illegible] אלא לאו דנסכי/ ר"ל שהציבור הקריבו התמיד [illegible] התמיד ולא היה להם
יין ונסכי/ ועכשיו נודע להם יין והקריבו הנסכי/ ק"ל דנסכי/ [illegible] ואחר כמה ימי/
ואמרו השיר על הנסכי/ [illegible] //

שם בתו' כו' היינו דנסכי/ הבאין בפני עצמן רשות בנסכים הבאין כו' [illegible]
[illegible] אחר [illegible] אחר [illegible] כו' [illegible] כו' [illegible] נמי [illegible]
[illegible] כו' [illegible] חרבן כו' [illegible] כו' [illegible] נמי [illegible] ולא [illegible]

הילכך

הילכך אלו ועד יה״ו לפי מה כתבתי/פירושי/הדבר ה׳ מה דה״ל בסוגיא שלשלש אומרים כ׳ בסוף
רה״ [illegible] השנה כ׳ ומלכות [illegible] והויות כו׳ כ״ל ״

ושם כתב״ כדה״ נסכי/הכאן כ׳ דאמר [illegible] ונסכיהם בלילה כ׳ [illegible] אם הקריבו
המנחה ביום ביום יכול להביא הנסכי/בלילה שלאחריו וכן יכול להביא הנסכי/ מחר
לאחר כמבואר בתורה [illegible] ושם [illegible] רש״י [illegible] ועד [illegible]
[illegible] שלא [illegible] נסכי/ [illegible] הדברי/ [illegible] בדבריהם [illegible] ״

שם כת׳ כדה״ נסכי/הכאן כ׳ [illegible] ומנחתן ונסכיהן [illegible] כל
[illegible] ביום [illegible] נסכי/ וודאי [illegible] כ׳ כ״ל ״

שם כת׳ כדה״ [illegible] שירה [illegible] יום שמביאין אותן כל ביום
הבאת קרבן כ״ל והסד״ [illegible] הזה כאן [illegible] על [illegible] דאמר [illegible]
[illegible] מקריבין תמיד שהקרב בזמן שהיה [illegible] וקודם [illegible] התמיד [illegible]
[illegible] שהיה [illegible] תמיד שהקרב ביומו/ [illegible] אמרו אותו שיר ביום [illegible]
[illegible] המקדש [illegible] בביאור [illegible] לומר השיר ביום [illegible] מקריבין
הנסכי/ [illegible] הקרב התמיד [illegible] ואח״כ מתחיל דיבור חדש [illegible]
מחר [illegible] שנה הסד״ ואח״כ [illegible] דיבור [illegible] שנה [illegible]
כ׳ [illegible] היה [illegible] כ״ל [illegible] הסד״ ואח״כ מתחיל [illegible]
כ׳ [illegible] ומלכות [illegible] ומשובה השנה כ׳ [illegible] כ״ל [illegible]
הסד״ ואח״כ מתחיל דיבור חדש [illegible] כ׳ ״

ושם כת׳ [illegible] המתחיל ראמר [illegible] ומלכות [illegible] שנה
[illegible] מלכות יהויקי/ [illegible] שנה [illegible] שלמלכות
יהויקי/ [illegible] שנה [illegible] ומלכות [illegible]
שנה [illegible] מלכות יהויקי/ [illegible] שנה [illegible] מבואר
[illegible] מלך יא״ שנה והרי [illegible] שנה [illegible] שנכבש אותה
עד [illegible] השנה [illegible] שנה [illegible] יהויקי/בתחילת
שנת יא״ [illegible] שנת [illegible] בתחילת השנה [illegible] יא״ שנה ומפני
הת׳ [illegible] שנה [illegible] שנת [illegible] והחרש והמסגר [illegible] ומפני הת׳
בכל זה [illegible] יא״ שנה [illegible] יהויקי/המבוארין [illegible] יא״ שנה מלך
צדקיהו [illegible] היה החורבן [illegible] יא״ של יהויקי/
הגלות [illegible] עד החורבן [illegible] שנה [illegible]
[illegible] החורבן [illegible] יא״ [illegible] וכמבואר [illegible]

[illegible] ומלך [illegible]
[illegible]
[illegible] שנה
[illegible] ״

בר״ה

פרק טו

ברש"י ויתבאר בדברי הרמ"ג בדיבור שלאחריו ורש"י בא לפ' שהגלות היה בשנה שלאחר מיתת יהויקים/ וכמבואר ברש"י בסוף העמוד הזה ולדידי יהיה נ"ל הלא מבואר במקרא והרי שיהויקים/ מלך י"א שנה ובאם תאמר שהיה הגלות בשנה שלאחריו א"כ יהיה בשנת ח'/ לכיבוש יהויקים/ שהרי בשנה חמישית/ של יהויקים/ כיבשו רשעה שכיבשו נאי [illegible] בחשבון אל הכיבוש וכמבואר ברש"י/ לקמן שהרי חשבינן משנה שני/ של נבוכדנצר כיבשו של יהויקים/ ואיך אמר בגמ' גלו בו/ לכיבוש יהויקים/ שהוא ח'/ לנבוכדנצר הלא יהיה ח'/ לכיבוש יהויקים/ וט'/ לנבוכדנצר // וצריך לומר לפי פירוש דאחר שהמלך יהויכין בית תחתיו חשב [illegible] ואיך [illegible] בית ומלכות יהויכין היה בשנת הי"א ובאותה שנה גלו ודוק היטב ונקט שלשים מדברי רש"י שבע"ב דחשב חד [illegible] ליהויקים/ ויהויכין יחד ע"ש //

שם בגמ' בד"ה משבע שגלו כו' שהוא מנין דמ"ו חד [illegible] דשנת שבע [illegible] ומה ששנוי ד דשנת שבע שגלו בה כו' כ"ל ומה שאמר דע"ג [illegible] דשנת שבע שגלו בה הוא ה היה שנה ראשונה לצדקיהו/ ד"ל דשנת י"א של יהויקים/ שגלו בה באותה שנה עצמו המליך לצדקיהו/ ונחשב לו לצדקיהו/ וש"ל אחת כבכור שהמלך באותה שנה אף שלא מלך בה אלא בסופה/ ויהיה שגיר החשבון של הברייתא דסדר עולם עכשיו קיים ליה שהגלות היה באותה שנה/ שמלאת ליהויקים/ כלומר בשנת י"א של יהויקים/ ולא נחשב עדיין מלכה של צדקיהו/ כלל ודוק //

שם בגמ' בד"ה ולדידך מי ניחא/ מכדי גלו בי"ט שנה כו' מ"ל עד י"ט כו' בלא שנת י"ח כו' ומכרי ד"ה [illegible] ומה שהקשה לפי שנראה שהיה סבור כל [illegible] והוא טעות המדפיסים/ שהיה כתוב לפניה/ מחבר בלא בלי האלף והיה כתב כעין [illegible] על האמר שאין מחבר בלא [illegible] המדפיסים/ [illegible] שסברו [illegible] והדפיסו באמצע [illegible] האותיות/ [illegible] טעות המדפיסים/ האותיות ע"ש //

שם ע"ב בגמ' [illegible] שנת [illegible] כר"מ [illegible] ד"ה [illegible] האריכא בסוגיא [illegible] ורש"י שלפנינו [illegible] ולפי הרמ"ג [illegible] והיה כתב [illegible] //

שם ברש"י לא [illegible] והיה [illegible] שבוע [illegible] שנה [illegible] היה [illegible] //

ושם ברש"י בד"ה [illegible] תרא [illegible] מלכות [illegible] בשנת [illegible] מבואר [illegible] וחסר [illegible] שכבשו [illegible]

ד״ה/ יודע אין היובל אלא מ״ט שנה. אע״ג בין יובלות יהיה לך כדרך י״ז שנ/ מותרות חשוב
י״ד לשלמות את י״ד שנ/ החסירין לך דלעיל ומעולם היה משך היובל היו נ״ב שנה
ואם היובל היו״ לא יחשב נ״ב רק מ״ט שנה. ויהיה לך עוד ג׳ שנ/ מותרות וכמו שיתבאר
נ״ב כה״ג ואע״ג כשנסיר הג׳ שנ/ הללו משכחת לך החרבן בשנת המ״ט שהוא כלות
יובל י״ז ולא היה צריך רש״י לומר כן שנחרב החרבן בשנת הג/ב עצמה. דמאחר שהשתא
הן שנה. שיהיה הג׳ החורבן כבר כשבוע ממילא כשנסיר תלת יהיה בשבוע/ עצמו אלא
שהאמת אמר לא ודוק //

שם ברש״י באר״ נחו סרי ליהויקי/ ויהויכין זה רא״ו/ לא. שכתבתי ורש״י שכפון העמוד
שלפני זה רא״ו דיהויקי/ פוללין נמי השנה של יהויכין ולידת ודוק //

שם בגמ׳ כרה״ תלתא ג׳ עד שנת ק״א וסרתראשון יעמוד ח״י שנ/ חרב בשנת ט׳ כל הסוגי/
כ״ז והס״ד ואחר״ אמתה ו רא״ ונמצאין נעשה בית חרב ב׳ בשנת ח״י רש״י/ והס״ד
ואחר״ אמתה ו רא״ הנך שנ/ דמלכיהו ב׳ שהחיין ירמיהו הוא דרך לע/ שנ/ פ״ כ״ז
ודיבור הזה שייך אחר דיבור שאחריו המתחיל אלו נאמן ב׳. ומה שאמר בדיבור
הזה שהרי אז/ להוציאו ב׳ ר״ז מו׳ שנ/ למלכות חזקיהו שבאותו זמן מבואר כאלו/ ל״ה
היה הגלות של עשרת השבטים //

שם בגמ׳ כרה״ אלא בא אחן ב׳ ומי ר׳ יהודה/ אית שיתבאר מ״ו יובלין הרי נ״ב שנה ר״ל
ברא דהתנא שהיה ביד. כו כ״ז ומה שאמר אית שיתבאר הויות אלבר היובל האחרון
שהוא יובל הי״ דיובל האחרון מפק עלין שיהיה כאן משרת נ״ב שנ/ והויות מ״ט שנ/
של היובל ולא שנ/ יתירו/ והא דקרי ליובל האחרון המשרת הנ״ב שנה. הויות מלומר
שבא והפין די [illegible] מיניה ו דהויות [illegible] דאמר הג׳ [illegible] כשבוע ומ״מ לא יאמר
לך מ״ט שנ/ דיובל י״ז וכגון דקאמר אית שבפרי מלבפרי יובלי הויות מאמר דאמרו
לך י״ז יובלי ומ״מ לא שיהיה לך י״ז שנ/ יתירו/ וכמבואר ברש״י ודברי הגמ׳ הן והסבר
את הדבר בקלור שאמר י״ז שנ/ היתרו/ בין יובלי נח מהן י״ד לשלמות י״ד דכבר נחן
ונשאר לך ג׳ שנ/ ועו/ יובל י״ז שהוא נ׳ שנה שלא נקרא משנת מאומה הרי ביחד נ״ג
שנה ודוק //

שם בגמ׳ בדה״ הנך שנ/ ב׳ ומה י״ד ליאשיהו ב׳ שלהי מכולן לא שתי יובלות ב׳ דאמר
ששנת נ׳/ עצמו כו כ״ז //

[illegible]
[illegible]

פרק שני

דף י״ג ע״א בגמ׳ באו חרום ועלו ... והיו ... ומן כשחור ואומר פ׳ ולאו אורה.
מוצא י״ד שנה אחר כ״ו דאמרין ומוסיפין שנ״ה והוו כו׳ כצ״ל //

שם בפרש״י לאו מהן שמונין ויובלות דלשית שם פ׳ מש׳ כתובות פ״ט היה שם לא
יותר כו׳ עתה שם שלה מבקרין כצ״ל //

שם בתוס׳ כד״ה הכי שרת פ׳ וורסרמין עזרא מי היו מונין כו׳ כצ״ל //

שם בתוס׳ בד״ה על קלות וקרבן וכתי שאי״כ כו׳ שוה. אותו רב מרי והכ׳ והתמתו
כו׳ כו׳ מה עולה וכו׳ פ׳ קדשי קדשי׳ והכ׳ אמרין כו׳ עמוס לגון רזכחי׳ רבות
אותן כצ״ל והסר׳ ודיבור הנה שייך לעיל לסוף דף י״א ואחר מתחיל ד״א ומכאן
במזוד שלפניו משמרתו של יהויריב פו׳ דהא מיתני׳ כמו כות ראשון כל המשמרות
מתחת יהויריב כצ״ל והסר׳ // ומה שאמר דהא מיני׳ עד הכמן לירושלים
היינו מתני׳ דהנהו עלים בדף י״ע ע״ב ואחר מתחיל ד״א ומיון שאמר משמרת של יהויריב
עולה כו׳ דמש״ה שלא כו׳ בשני׳ מי הוא דו׳ הין אלו המשמרות של אותו תיקון לכך
משמרות ושאין תחתיהם כצ״ל. ור״ל דבאמת לא היו אלו ד׳ משמרות אלו ותקנו אותם
לכך משמרות וכל מי שעלה אחר״כ היה נותן כתוך אלו הכ״ד והיה עזרא שם המשמר על כל
א׳ ואח׳ שנתן מתחילה אחר׳ הנעשו בגמ׳ עלו מתחילה ושמוש לא היה שום משמר עזרא
בשם יהויריב ובשם אותם שלא עלו מתחילה וק״ל //

שם בתוס׳ בד״ה כלב בר כמה הוי כו׳ שכיבה שני׳ ודוקא היה כלב בן מ׳ שנה כו׳ שמנו בשנה ראשונה
התחיל שנת המ׳ שלו כו׳ שנת כלב לא מנין מיציאת מצרים וכמעבר שהוא כו׳ ואמר ר׳ של
כמו הכתוב ופרטם אלה וכו׳ כצ״ל. וזה שהקשה הכי שמנו בשנה ראשונה התחיל שנת המ׳
שלו וכשילוח מרגלי׳ היה כמו רב׳ שהרי שנת כלב לא מנין מיציאת מצרים כן נראה
שמונחין להגה וכו׳ הדבר הזה הוא שירוץ דמאי שאמר שנה ראשונה על משה מלכו שני׳
היינו כו׳ הוא לחשבון יציאת מצרים המתחיל מניסן ושנת האנשי׳ ושנת מתשרי כמבואר
בר״ה כב׳ כי השא וליחד אפ״ר דמנין מתשרי משקה שנה וכו׳ לא מנין מיציאת מ
מצרי׳ ואפ״ה נוכל לומר שכלב היה נולד בתשרי שלפני שילוח מרגלי׳ ומשום בשקה שלח
מרגלים היה כלב כמו מ׳ שלו שנשלחו כמו והשיב שנה שני׳ מיציאת מצרי׳ ועברת
העברת הירדן היה בניסן ונשלמו אז הם׳ שנה משקה שיצאו ממצרים וכלב היה אז בן
ע״ט עבר נשלמו ע״ח שנה בתשרי שלפני העברת הירדן ומפני הכי׳ וכן דלא כמ
הכתוב ופרטם אלה וכו׳ בצ״ל ר״ל וכנה הוא שרוו מכו׳ כשנתמלאו שנות כלב היו כאמת כ
חשבון של שילוח מרגלים וק״ל //

שם בגמ' בר"ה אמר ר' יוסי ... ור"ת פירש בגמ' כו' ולא אומר הכי עד באמצע דאמר התם ג'
אינו לפני ראשון כשחל ס"ד דוקא נקט כו' ביום המוסף יבקר התמיד של יום ה' שהוא ראשון
דר"ה שהוא ר"ח וקודם שחוטת של יום ולשון שני כן איך לפני ראשון כשחל כו' כצ"ל.
וזה שהביאו הא דאמר רבינא ורב אשי היינו אחר שהוכר התם דקדק שיהא כל זה
ועוד של תמיד מבקר ר' יוסי ותנא דכן בגמ' ופותח ואמר דבקע ושלאים מבקרין
ר"ח וקודם שחיטה כדי צורך שבת וכן ר"ה עוני של ר"ה אבל מוספין וזו הוי צריכין לה
להיות מבקרין ד' ימי קודם שחיטה ועוד הקשה רבינו ר"י בכו' והאיך לפני ראשון כשחל
וכן התם אמסיף התם ושם פירש"י דה"ה אם חל בר"ח עוני של ר"ה ביום א' וביום
ב' ודאי לא מיפסק והאיך לפני ראשון בשבת ועל תורת קרבן מוסף אלא תנא כו' בגמ'
ואי כו' וכמוסף כאן ואי"ל מ"מ התם דכן אמר הכי מתחילה היינו תקנו שיור עד הא
דעתין ביקור ר' יוסי ודו"ק //
שם בגמ' בר"ה ומוסיפין עד עולם כו' ואמרו לה כו' ואמר ר' דהא ודאי פליגי שאלו להוסיף
כו' כצ"ל ודיבור הזה שייך לעמוד שני //
שם ע"ב בגמ' שנו שהם כהנים ואמה ועשרה מהלכים בתלמוד כו' דאמר קרבן
ואמן כשלותם שלש עולות ודרי כו' ולעולם הוים כל כיור של מרבעה שלשנו
כו' ומעמד יושב כבו ואחיו וראיה ובגו בני יהוד כאחד ונלמד של עולה בא ואכ' בבירה
העולה כו' תנא וסוגיא הלוי היו שורין ותנא דכן כו' כצ"ל // [illegible]
שם פירש"י לא קא חשיב להו לשטאחרים בגמ' כו' שהלוים שומרין על הרוכב [illegible]
או עבנסי ולוים כו' ושון זה שאוש ואר ומרמפין ר' יהודה כו' כצ"ל //
ומה שאמר בפרש"י לשטאחרים בגמ' דכי היכי כו' היינו ומפני שמא שפי
תחילה עבא ופי' שלא תשבה בציום שלא תשבה ואיה כו' כמבואר בגמ' בפרש"י //
שם בגמ' בר"ה אין כו' ומעמד יושב בגו ואחיו וראיה כל מיירי דקרא דבגמ' בעיקר
ודאי ובגו בני יהוד בני חנוך כנגד ולא הוכיר בכל אחד כבו כו' כצ"ל //

סליק פרק אין נערכין //

פרק יש בכורת //

שם בגמ' יש בכור להו והחמיר כלל כו' כצ"ל // שם פרש"י להו שה. שבישראל
שוה מאה מנה כו' כצ"ל //

[illegible]
שם בגמ' בר"ה יש

פרק שלישי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

פרק שלישי

הן בפ"ק [illegible] בגמ' תנן ע"א מכל מקום כע"מ [illegible] בפ"ק/ האורות הבית בע"א [illegible]
עד והרא בפ"ק [illegible] הארוסה //

שם ע"ב בגמ' שהיא שדה אחוזה ואולו [illegible] או נימא [illegible] מאי [illegible]/
ט' ולימא [illegible] ארעייהו [illegible] ארעייהו [illegible] איתא להו הך
כ' חושש [illegible] ובבהמה טהורה כו' [illegible] וזה [illegible] ארעייהו [illegible]
[illegible] ר"ש [illegible] ארעייהו כו' //

שם ע"ב אלא [illegible] ר"ל [illegible] מספר [illegible] את [illegible]
ואחר [illegible] ואחר את [illegible] כפ"ק האומר [illegible] //

שם [illegible] ר"ה [illegible] ודיבור [illegible] ואחר [illegible] כו' [illegible]
זה [illegible] שם [illegible] שדה [illegible] כו' [illegible]
[illegible] מסכת [illegible] כו' [illegible] חורין כו' [illegible]
וזה [illegible] במסכת [illegible] ר"ש [illegible] בהא [illegible]
[illegible] במסכת [illegible] כו' [illegible] //

שם [illegible] כו' [illegible] כו' [illegible] שדה [illegible]
[illegible] ולכאן [illegible] הדיבור [illegible] שאחר זה [illegible]
[illegible] והוא [illegible] הדיבור [illegible] כו' וכמו
שיתבאר [illegible] //

[illegible] שאמרו [illegible] חמשה [illegible] ר"ל [illegible]
[illegible] השוה [illegible] //

שם [illegible] כו' דבר הוה יתבאר [illegible] //
[illegible] ר"ש [illegible] //

שם [illegible] ואמרו זה [illegible] כו' [illegible]
אחרת [illegible] ר"ל [illegible] השור [illegible]
[illegible] כאמור [illegible] //

שם [illegible] כאחד [illegible] כו' [illegible]
[illegible] וחשב [illegible]

אן

או שמא י״ל שיטת רבינו קודם בני עקרה לדה מחוזה וכתב נמי קודם בני עקרה בה כ״ה
וכבר כתבתי לעיל שדיבור זה שייך לקו׳ שלפני זה ולפני ד״ה כמו שאין כתוב לא
וכתבתי שם שבהג״ר עם שלפניו שמתחיל וכו׳ והוא כל וקוש׳ יו׳ שהקשה בדיבור
הזה הוא אחר דאתן שם כתב בשם ר׳ ואולי דמסיק הכא זו שמא י״ל
וחשב אין זה נ״ש ומורה כל הוא תירוצא לקוש׳ שהקשה רבינו אלחנן בתחילת
אותו דיבור ומשום הא קוש׳ קושי׳ שני׳ כו׳ וזה שכתב הרב וכו׳ דאקדים
בתחלת מסכת לדה מחוזה בנ״ש ס״ו כפרק הראשון אורכו שמתחלין בפרק
האחרון ודו״ק //

שם בתו׳ בד״ה בושת הכל כו׳ אין דף שלפני זה ולפני ד״ה ואמרו בתמלוג כו׳ //

שם בתו׳ בד״ה בעל שלא כו׳ נ״ב דיבור הזה אינו תחילת הדיבור והוא שייך לדיבור
כמה״ד שאחר זה הדיבור והכל ד״א והוא נגרר על פי׳ וכ״ה עסק שכתב בדיבור הזה
מיהו וכו׳ הפי׳ כתוב אותו שבעל כדרכו היינו ואר דבשורות שלפנים כתוב
ואמרו בעל פגימה כו׳ תחילה ובריתא אותו שבעל כדרכו קל׳ //

[margin note: illegible]

שם בתו׳ בד״ה איזו כאן עליה כו׳ ואבא עלי׳ מהב׳ כדרכו דאמרי הוי בתולה כו׳ שבעל
פגימה דלא כו׳ בושת כולי האי יהיב כו׳ כגון שבאו עלי׳ שלא כדרכו כו׳ ע״ש וכבר
כתבתי שבסוף דיבור הזה שייך מה שכתב בדיבור שלפני זה //

שם בתו׳ בד״ה בשם שאין עולין מצד זה כך מצרים עולין כו׳ אין היו משום שבאומה
הדור כו׳ והעבירים ממצרים וכו׳ ואמר ר׳ בשם אבין רש״י שהיו שרוי לא עברו הים
ברחבו מצד זה כו׳ אם לא יעברו הים שמצרים היו לגם כו׳ עד שקפצו ומדבר
מצד אחר כו׳ וזהו שאמרו בשם שאין עולין כו׳ מצד אחר מן המדבר ורדפו
אחריהם ומשיגים כי היו סבורים שלא יעברו כו׳ ואחר שנבקע כאורך הים שאו
כאורך כו׳ ונסעו לאורך הים מצפון כו׳ ויצאו מצד בצפון עליהם שהוא דרומית כו׳
עכ״ל והנה תמיהות גדולות יש לתמוה בדיבור הזה כפי מה שידוע
ומבואר שבנ״ה האומה בשיר הנביאים כו׳ מפעל כפי מה שמצוייר שם בספר שחיבר
מהר״ם יפה נם במזרחי וברבן טוב ועוד וכבר הדבר מצויר בכאן
והאין ציורו : הפוך ולשכה //
והנה

פרק שלישי

והנה לפי האמת כבר אמ' שמשון לי/הרב שמואל נ"ע הכל ונעשה מאמנה עניך
בלשון הזה . ואבל צריך לומר מה שכתוב אשר עברו ישראל ברוחב הים היו של
מזרח/ וכח אל מי כולו הרבה. לא צריך לומר שהיו מאחרין לבוא אמ' כי אדרבא
קודם/שהיו מאחרין . ולכן עמוקי הת"ג ובכי כח/הא רחל כי ומה עברו רוחב
הים האורך נגעו עיר בים וכי חוזרו כי הלא ורא' [illegible] עוברין את רוחבו של

ים הגדול לרחין והוא
ולעבור מהת"ג שספראים
שפיר הולכים לוף לארה
ומח"ג ים סוף כמו שלם
כאשר גם של"ר הרקים
שרקין והבאר מתין
הדברים שיבואו בעניין
זה וכספר עיון הלכה
האורך ובאר הדיבור
הזה ולפי דבריו יראה
דברי הת"ג הללו כדברי
נביאות. שעיר בעניין
ים סוף לרוחב והוא
רחוק .

ונראה בעיני שבאמת
הסוג/כפשוטה הענין
שהכין שיה ישראל עברו
את רוחב הים שהם
חוזרין על הים ולא יכולו
ולכת בא"מ הים ולכן
זה היה נראה שהים היה
מפסיק בין מצרים ובין א"י והלכו משם אל מ"י עד הים והלכו ולכת אל [illegible] הים
ועל קושיא הרא"ג איך היו ישראל יוצאים אמנם כל שכבר שהקב"ה קרא. עשה אלו
העבירם דרך הים מארץ א"י שכלו עברו הים יהיו סמוכין לא"י שאם היה
הים מפסיק בין מצרים ובין א"י והלכו מצרים דרך את הים אכ"א דרום

ולכן

פרק י"ג.

לפניו והיו סמוכין עד מאוד וכאלו היו הולכין דרך ארץ פלשתים/ שאמר הכתוב ולא נחם
אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא וגו' ולא [illegible] [illegible] [illegible] אין [illegible] [illegible]/ דרך
קרוב הוא אשר הכתוב [illegible] [illegible] עם כוונת [illegible] דזה לא שייך בזה הדרך מאחר [illegible]
ועבור הים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] מאוד
באם הלכו ממצרים מדרום לצפון [illegible] [illegible] דאם הלכו בענין זה [illegible] לומר שהיה
המדבר מפסיק בין הים ובין [illegible] [illegible] [illegible] שהלכו מדרום לצפון [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] בדרך הזה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ואחוריו/ כי [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] הלכו דרך [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible]
[illegible] הלכו ברוחב הים אלא דרך אורך הים [illegible] [illegible] [illegible] שיהיה הים מפסיק בין
מצרים [illegible] אלא כמו [illegible] [illegible] [illegible] זה [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] מה [illegible] [illegible]
[illegible] ורוחב הים [illegible] [illegible] דרך אחד אלא לומר שהיה הים מפסיק [illegible] [illegible] [illegible]
דרך רוחב הים ואיך חזרו והלכו דרך הים שלא [illegible] בכתוב [illegible] [illegible] והיה [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הים [illegible]
[illegible] [illegible]/ [illegible]/ [illegible] ולא היה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הים [illegible]
היה [illegible] [illegible] [illegible] הים [illegible] [illegible] אחר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ וכמו [illegible]
[illegible] הים [illegible] [illegible] [illegible] וכמו [illegible] [illegible] [illegible] ובענין זה [illegible] [illegible]
דברי הכתוב . ומה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] ארץ מצרים [illegible] [illegible] [illegible]
לומר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] וכמו [illegible] [illegible] [illegible] ומה [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] של ארץ מצרים [illegible] [illegible] בין מצרים ובין [illegible] ~~[illegible]~~ או [illegible]
[illegible] [illegible] את הים [illegible] [illegible] [illegible] שהיה הים מפסיק בין מצרים ובין [illegible] [illegible]
אם [illegible] [illegible] [illegible] הים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/
[illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לומר [illegible] [illegible] את הים [illegible] [illegible]
[illegible] מה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לומר שהיה הים [illegible] [illegible]/
של מצרים מאחר [illegible] [illegible] לומר שהלכו [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] //

[illegible] [illegible] [illegible] אחד [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ומה [illegible] [illegible]/
[illegible] [illegible] [illegible] לומר [illegible]/ [illegible]/ [illegible] [illegible]/ [illegible]/ [illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible] //

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בלשון [illegible] [illegible] [illegible] והמפרשים אשר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אומר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ואמר [illegible] [illegible]

[illegible]

פרק שלישי.

ד׳ ע״ב גבי יתרו ואמר רב חסדא כו׳ [illegible] ומספר
ומקלו [illegible] אמר רבה בר [illegible] חולק [illegible] //

[illegible] יוסי [illegible] //

[illegible] //

[illegible] דיבור הזה [illegible] //

[illegible] //

[illegible] //

[illegible]

[illegible] //

[illegible] //

[illegible]

משה

פרק טו״

אשה היוצאה הולכת אצלך ואצלך עכ״ל ור״ל שלא תהא לו נשואה זורקת מותה ואשר שאמר כשאינך
ואומרת הית״ לה שלו ויוצאת אלא תהא לו נשואה של קדושין שקדושין לה שלו ויוצאת אמר
ואמר אותה ואם היה אדם כשנעשו כשלו הירו״ הלח׳ הולכת אצלך ואצלך מרוב להוציא ·
ובסיפרי׳ שלפניע עקר פחת תחת לחה השני ור״ל את״ לחה בהוליך אחרית אלא לחה
כפרה תחת החיל׳ אבל ודעת הרמ״ ורמי׳ שאין הדבר מן מהכשר ורמי׳ הא דהכ׳ ודין ״

שם בה״ כל מילוליו׳ דמרא בי פלוני כו׳ אבל אם הוא אומר דבר נאמר כו׳ כו״ל ״

דף י״ ע״א בגמ׳ מבני מכבר על הרוצח לב׳ והיה׳ רואית׳ חושן מכבר כו׳ והא אמר ר׳ שמעון
אמר ריב״ל כו׳ כו״ל וזה שמחקו הא דמבואר הפסוק והיה על לב אהרן הויא משום הפסוק
הבוא ואיו על האורי׳ ורמי׳ דהויא החושן ואין שייך להבינו על האבני׳ ופשוט הוא ״

ושם בגמ׳ כגון דמיון על אושפיזו ועבודה׳ כו׳ והא דאמר בברכות אורח טוב מהו אומר
כמה טרח בעה״ ופני כו׳ התם בפני בני אדם שמע׳ הת׳ סתמי׳ בבית כדיר ״

שם ברש״י דאז היה והם בעבודה שכפרת דמים כו׳ ובגליון ספורת כתי׳ ותמצא האמת
כו׳ דלעול קרוב דברי כהונה׳ כו׳ ·   ושם ברש״י בד״ה ויעבו את הכרעות
בדם דאז היה והם בעבודה שכפרת כו׳ הבעתי מן מאה שאותו ברש״י דובחי׳ בפ׳
המזבח מקדש שכתב בע״ ל׳ ודאז היה והם ועומד וכל שכפרת שקרבות דמי׳ בקרבנות
ועבודה הויא כפרה ע״כ ״

שם בגמ׳ בד״ה ובחוץ מגבה לבו זה שבי עוז׳ סתי׳ בד״ה בה הסד״ ואחר״כ באו הרמב״ם
וכן הפסוק הנ״ל בד״ה א״ה׳ הערמו ומדבר אוה כולן נאמר כתיב בד״ה א״ה׳ ויוחנן
הוליד את עזרי׳ הוא אשר כיהן בבית אשר בנה המלך כו׳ והרי אותה לפני כמה כהני׳
ולמה כתב׳ אשר כיהן גבי עזרי׳ יותר כו׳ כו״ל · וזה שמביא הת׳ ול״ ולפי שהוא הכניס
עצמו והתווכח כו׳ ורש״י בד״ה א׳ה׳ פי׳ כן בשם הירושלמי ומחמת העניין הזה הוא
שכתב הת׳ הדברים אלו בכיון ״

שם בגמ׳ בד״ה הא דאמצעות מעשיו פרש״י כו׳ והכא קתני בבגדי כהונה מכפרין תרין הא חושב
כו׳ נגעי׳ מיהא כאין קלו ועו׳ שמפ׳ כו׳ והב״ חובות מעשיו כו׳ כי הא דאמרי׳ בשמעתא׳ עכ
מרגל שהוא ויתן כו׳ כו״ל והכל הוא רא״ ״

שם בגמ׳ בד״ה חס ו׳ דליכסיין כו׳ כו״ל

שם בע״ב בגמ׳ לא יסתרע ולא יגלח כו׳ ר׳ יהודה בר׳ ר״ש אר״ש תחת׳ לשמה כו׳ או׳
חס ו׳ דליכסיין כו׳ ואמר״ שיפ׳ הא כתי׳ הכא וזה שאני כו׳ מתקינן לה ר׳ לעזר׳ ואיתימא
ר״ש כו׳ כו״ל ״

ושמ׳

ושם בגמ׳ תנו/אר׳ טרפון תמיהני אם יש בדור הזה שיכול להוכיח וכו׳/ואמר ר״א בן ע׳ ת׳ תמיהני אם יש בדור הזה שמקבל תוכחה ארע״ב תמיהני אם יש בדור הזה שיודע להוכיח [illegible] הנ׳/כע״ז והיו הנבונים ומוכיחין להגיה כך וכן [illegible] בלשונות [illegible] ורש״י [illegible] דעוי [illegible] מבין [illegible] שלפיכך [illegible] והוכיח [illegible] ״

שם ואמר מר אימי/מכירתן וכו׳/וארנו מהלאב כו׳ [illegible] רש״י בע״ז אימי/אם אבי חירם מלך צור מלך היה ומהלאב בן אחיסמך שהיה שבט דן היה מלך [illegible] חירם [illegible] [illegible] אוממת [illegible] ומלכין התם [illegible] הא [illegible] וארנו מהלאב בן [illegible] אחיסמך ומטה דן [illegible] [illegible] ומכוה [illegible] ואכ׳/שמויתי [illegible] מלך [illegible] לזה הוא [illegible] שהכתוב אשר [illegible] שאמו של חירם היה [illegible] כו׳ [illegible] הא דאמר אימי/מבית דן [illegible] של חירם והיא האשה האלמנה/הנזכרת בכתוב ורש״י שם/ דאימי/של אבי חירם מלך היה [illegible] הוא אלא אמו של חירם מלך היה והיא האשה הנזכרת בכתוב באומרו בן אשה אלמנה וכן מבואר בדה״י ב׳/ב׳ ״

שם ברש״י בקרחת/ דמעלה [illegible] כו׳ פניו משתנין כו׳ [illegible] ״

שם בתוס׳ בדה״ [illegible] שלא ושמה פרש״י [illegible] כו׳ [illegible] ״

שם בתוס׳ בדה״ ומ״ד [illegible] כו׳ [illegible] [illegible] הוא כתב/הכא [illegible] כיון [illegible] כו׳ [illegible] ״

שם בתוס׳ בדה׳ הנ׳/ואמר מר אימי/מלך ומכוה [illegible] בדה״ בא״ר כו׳/ואמו מבית דן והכתוב אומר שם בן אשה מבית דן [illegible] הוא [illegible] אחר [illegible] של אחריו [illegible] ״

דף י״ז [illegible] [illegible] כו׳ [illegible] ״

ושם בגמ׳ [illegible] [illegible] ואמר/ [illegible] רש״י בע״ז [illegible] דוד [illegible] הקב״ה מעיד עליו/ פרש [illegible] ואם הדור נותן [illegible] הקב״ה מעיד עליו/פרש [illegible] ומ״ד דור [illegible] [illegible] אינם/[illegible] ״

סליק פרק יש מעריכין

פרק השג יד

שם במתני׳/ והשנים בנודר והערכין בנערך כו׳ [illegible] [illegible] והנה כך דנים והערכין בנערך שכן הוא ״

[illegible]

פרק ש.ו.

שם בר"ה הנערך בנערך כו' נותן ערכו של ערך כו' דהא דאמרת דערכין כו' הוא בנדר בנערך הוא ולא בנדר כו' כו' //

שם בה"ל בר"ה השגיר במדר כו' אמאי לא תני זכר שהעריך נקבה נותן ערך זכר ולא מילכורין נקבה כו' כו' האומר הנערכין בנערך ור"ל אמר דגם בשני ואינו בתר הנערך אל"ל לא הוה לי ואיתנו כו' בא דאמר הנערכין בנערך אלא אחר זה שאמר השני בנדר כגון ילד שהעריך זקן כי הוא זכר שהערך זכר כו' ודו"ק //

שם בה"ל בר"ה כלל ע"ש פי' ועוד אינו בערכין כו' כו' ור"ל דועוד כתיב ד' ע"כ ר"ל אין בערכין ואמר במתני' דאין בערכין פחות מסלע ואם נתן סלע כשהוא עני אין שהעשיר אינו נותן יותר ואם נתן פחות מסלע כשהעשיר צריך ליתן כו' והב"ה אינו פטור אלא בשנתן סלע ודו"ק //

שם בה"ל בר"ה השגיר במדר בנערך הוא כו' בנערך דקא לא במדר כדאמרי' ונותן כו' מש"כ בערכין כו' והס"ד בזה ואח"כ צריכין להגיה המקום שמלדין וכו' ורבות את המדר והוא ואמרי' מצורע עליו והיינו לומר אף שהמדר הוא עני אם המצורע עליו מביא ונותן עליו וכמו שמבואר אח"כ בגמ' //

שם בה"ל בר"ה השגיר במדר כלל כו' ושמע עני ואמר מה שאמר זה עלי נותן ערך עני כו' ורבן של מצורע זה כו' והא פליגי ר' ואמר עליו שאמר ערכי עלי ושמע עני ואומר כו' וכן משמע פירושו דמתני' כו' והס"ד ודיבור בזה שייך לקמן דה"ה השגיר במדר כו' ומלדין במתני' וזה שמשון רק משמע פירושו דמתני' ומבואר בה"ל כמדכין שנתחדש כו' והשתא אש"ר דמינה עובד בין ר' ובין רבנן ועם אש"ר ור"ל וכי מפני מה כו' ע"ז ואח"כ מתחיל רא"ה ומלדין אבל מדירו עליו אמאי הג"ה דאיירי בעשירות אמ"ל אמאי אבל כו' ומשום אחר כו' ומצורע עליו ומדירו עני כו' דאיל אמר עליו ערכי עלי ושמע עני ואמר מה שאמר זה עלי כו' //

ושם בה"ל באה"ר המתחיל אבל מדירו עליו כו' אבל זע"ל ור"ל דמה כו' עני בבני עצמו הוא שבא לתמוה על דברי הירי מדמה ערכין לקרבנות מצורע דהא דעני המדר מבי' ונתן עליו היינו דוקא כשאמר העני הרי עלי קרבנות מצורע זה לטהרו אבל בערכין דלא אמר לטהרו ומה יתן ערך עליו ואם שאמר דגם בערכין איירי בענין זה אח"כ מש"י דרבנן כו' וזה ליכא כלל בפשיטות דבקרבנות מצורע איירי דוקא כשאמר לטהרו היינו משום דקרבנות שלמצורע הוי חטאת ואשם שאינו באין בנדבה כו' ואש"ר אח"ה והבי"א כו' אם לא כשאמר שהוא רוצה לטהר כהן את המצורע ההוא ודו"ק //

שם עב

שם ע״ב בגמ׳ סרא״ הוא וא״ו ואמר ר׳ בתר הויה/ תבר/ אזלינן וכו׳ פי׳ עלפי מה שפי׳ ידי נדר ר׳ יודא אומר כו׳ אמר רב יוד/ כו׳ הנערם או עשר/ ומאי עשו כו׳ כו׳ //

הג״ה מהר״ר ... ואזלינן וכו׳

ושם בגמ׳ חדא מאמר עני ומדיר עני וחד/ומעשי כו׳ וכו׳ רש״י כרובי/ ברייתא יד דמא/ דאיהו ק׳ פרק מאי אבל ברכמרי כו׳ וכו׳ ושמי דאסיפ/ קאי והא לא מיהו רש״י פי׳/ דהא דקאמר סרא הוא״ו ואיתרבו כו׳ דהב״ה הוא״ו ואיתרבו נודר כדין דלות אמא/ נמרי רבי/ אעלל דבריית׳ קאמר טעמ׳/ אחרת/ דמסיק לכי שמצינו בערכין כל תרווייהו לריך דלא הא״ה הוא״ו ואיתרבי אי. אמו דאיסתן בערכין כתב ע״כ׳ . וסוף דבריו הן הן הדברי/ המבוארין בחת שום בה״ לכי שמשיטתם // וא״ל מיהו רש״י פי׳ דהא דאמר סרא״ הוא״ו ואיתרבי כו׳ ר״ל ובזה יתיישב קושיית דלהיבך האריכו בתוספו׳ והביאו הרש״א ראמור עני ומדירו עני ודחק טעמ׳ על מה שהוצרך להש״ס. לימא אבל ברכות אימתן במאמר עשיר ומדירו עני דמביא ערך עשיר דהא״ה הוא״ו ואיתרבי נודר מאמין ידו משגת כו׳ וכמו שמסיק רש״י בדבריו וק׳ . ומיהו רש״י/ מסיק על גירס/ דו טאין דו סוגיית התלמוד וגירס דמשני אחרת מאמר עשיר ומדירו עני סרא כו׳ וקהא גירס/ הת׳ שלא מע״ו והוא קושיי׳ הת׳ כתובין //

שם בגמ׳ ומעשי מאמרת עני ומדירו עשיר סרא״ הוא״ו ואר״ כו׳ ואלמריך נמי הא דאין ידו משגת דהא״ כו׳/ דירי/ חס רחמנ/ אבל ואחריני לא אמבע״ ששנה/ הן עניי וכדאמר נמי אליב/ דרבנן הת׳ כתובין //

שם בגמ׳ במתני/ היה עני והעשיר כו׳ פי׳/ שהיה עני בשעת הערכה והעשיר בשעת נתינה/ או שהיה עשיר בשעת הערכה והעני בשעת נתינה/ נותן ערך עשיר אבל אם היה עשיר בשעה שאמר ערכי עלי והעני בשעת הערכה ובשעת נתינה/ אינו נותן אלא ערך עני כדאמר רב אד/ דב״ה אין בערכין ע״כ׳ הת׳ כתובי/ וכן משמע מדברי הת׳ שום ברב״ה אין בערכין דב״ה ע״כ׳ והוא דלא כרש״י/ דאמר בגמ׳ דבתר שעת נדר אזלינן דוק //

שם בגמ׳ במתני/ ר׳ יהודה/ אומר עני והעשיר. וחזר כו׳ פי׳ ותנא קמא דאמר דוקא עני והעשיר או עשיר והעני אבל עני תחלה וסוף יהיב ערך עני אע״ג דהעשיר בינתיים וחזר והעני ר׳ יוד/ הת׳ כתובי/

שם ברש״י בד״ה ומשום חדא מאמר כו׳ כלומר ודאי חדא מהני מילי דמתני/ ר״ל דמתני/ תנא שני ענייני/ חדא הא דאם היה עני מביא ערך עני וחדא הא דאם היה עשיר מביא ערך עשיר ואמר דודאי הא דאם היה עני מביא ערך עני איירי במדירו עני אב״ה הא נמי הא דאמר ואם היה עשיר מביא ערך עשיר איירי נמי במדירו עני ובענין זה השיג אמר שאינו דומה לערכין וכדמסיק ברש״י אח״כ בהדי/ //

שמ׳ ברש״י

פרק ט"ו.

שם בכו' ברה' עליו והעש' כי דמשא עבור יש תנד אולין בתר התחלת דבריו עד ולא
בתר/אלו דקרא במתני' דבתר הערכ/אולין עד"ו //

שם בהו' ברה' שהביא נדבותיו לא נדבותיו ולא הספק לבסו/דאמר דמיו הבאו כולן
היכ"ת עליו והעש' כל הלוו. שלו כל נדבותיו והשו/שלא והקריבן בתורת עולה עצלות
כתיבת יד שאסף מן גברי רש"י וזהכ' אלין רש"י הכי הוון אחר חטאת בל //

שם בכתו' ברה' ר/יוד/סבר כי כך עולת מצורע ה' חטאות ועולה כן כצ"ל ודיבור בזה
שייך אחר שני דיבורי/שלאחריו ולפי דה' עד שלא נעלה חתגת //

שם בכת' ברה' לפי שמלוית בערכין תוא/בלוו האי מתני/כי ערכך מצורע עליו עלי נותן
ערכך עני מדיבור/בו. ואמרינן עני שאמר על העליו מריבו/דקרא אם כו עצ"ו //

שם בכת' ברה' הנ"כ בתר חיוב/דנבר/אולין וצ"ל כי בתר חיוב/דנבר/הרם ותרן כו דמשמע
ו/ כון שאינו נודר כו. זה הענין עלי פלוני/דלא אולין בו וכ"ש אם נתחייב ערך דמין
ואנ לעניו לעשיר שחשבת ענין ערך כצ"ל. ואחר דיבור זה שייך דיבור הכתוב בזה העשיר
המתחיו ר/יוד/אומר כו //

ושם בגמ' אל"כ ערכין נמי נילוף כו דגמ"ערכין אזיל ו/בתר חיוב/דנבר/באם היה
עשיר חייב ערך ואמר עני מה שאמר זה עלי דמתן ערך עשיר ואכ' מאחר דליכ/
בערכין שום ותא ואמי באם אמר עני ערכי עלי ואמ"ע עשיר ואמר מה שאמר זה עלי
דמין ערך עשיר שאמר דמתן ערך עני כחיוב/דנבר/הערך וק"ל //

שם בפת' ברה' עד שלא נעלה חתגת כו דאית לו/לר/יהוד/ כשנת רבו/ר/ק' היה חתם ואמר
ברה אם יש לו כנו/כו אם אין לו כנו/אין זה ירוב כצ"ל //

שם בכת' ברה' אבו בקרבנות הם/אם כל אין לו/כי אבינו שהביא עליו כו' אין אומר/
אין ועלה כו' אבו בערכין העריה הכהן כו' כצ"ל. ודיבור הזה מלין כמתני/שלאמר זה
בהו' דאיהו לעניו אבו בקרבנות אינו כן אם/אם אבינו והשה זו דיבוא כו' ורש"י/
שלענין כו/שהם שני עניין/כמבואר בדברין והתו' סוברי/שלכו ענין א' הוא וכאו
שהיה נדרש כגמ' כפי מה שמגיהני/שלא היה כתוב בספרי/שלהם תוכות אית כל
אל"כ פלוני/שענין אחד ואחמו זה דחוי בו בפירוש. עד לבסוף ברוך שאחר זה כו
שאמרו כאו שכ"ל שלענין כמבואר שם //

דף יח ע"א בגמ' ואהכ' מכ"ש כו ומוסיף וחוזר ונפרה כו שאני דתמורה ודין
לכו קדשות אינו כן הכי מת אבינו והשה זו כו אין לה האיסור/בקדושה כו כצ"ל //

שלמה ברה'

פרק ט"ו

שם בפי' [illegible] בפ' ראשי/ עד [illegible] וראשון [illegible]
[illegible]
[illegible] כצ"ל //

שם בפי' בד"ה [illegible] כו' [illegible] ראשון [illegible]
היה [illegible] כו' כצ"ל //

שם בפי' בד"ה ואלו הוא [illegible] כו' [illegible] בשום מקום [illegible]
[illegible] כצ"ל · והדבור הזה [illegible] //

שם בפי' בד"ה [illegible] ואין [illegible] כו' שהעיר [illegible]
[illegible] כו' כצ"ל · ומה שכתבו [illegible] בדבור הזה [illegible]
הכהן [illegible] שאפשר [illegible]
[illegible]
[illegible] //

שם בפי' בד"ה [illegible] ואי היה [illegible]
[illegible] כו' כצ"ל //

שם בפי' בד"ה [illegible] כו' כצ"ל //

שם [illegible] ראשון וראשון [illegible]
[illegible]
[illegible] כצ"ל //

שם [illegible] וראשון [illegible]
[illegible]
וכזה שכתבתי [illegible] //

שם בפי' בד"ה [illegible]
[illegible]
[illegible] קרחת וגבחת [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] קרחת וגבחת [illegible]

פרק ט״ו.

גם כן ידוע שאין [illegible] פירוש קורא שני כוכב וזה כמו שאמר כאן דרגות אינם בכלל.
אבל [illegible] ואינם בכלל [illegible] הנאמר בפרק [illegible] [illegible]
בכל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כאשר [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] במקום [illegible] [illegible] ״

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ״

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ״

ושם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ״

שם [illegible] במספר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] במספר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] במספר [illegible] [illegible] [illegible] במספר [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] במספר [illegible]
[illegible] [illegible] ״

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ״

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ״

דף י"ט ע"ב בגמ' ומ"ש עי' בדעי מיקנוף וכל התוס' ואי זאבע ומה צריך טעם דנשיירת
הכתוב הוא תנא סתמא //
שם בתוס' בד"ה לעיכן פי' רבי היינו דאוים נערך מן החי וכו' כצ"ל והוא שייך לעיל דף
שלפני זה ולפני ד"ה דומה לדבר //

סליק פרק השג יד

// פרק האומר משקלי //

דף י"ט ע"ב ברש"י נמצא כשר נפשו וכל דהו כו' משקלו משקלו במחנות דהלי כופר שמוכרין זהב במשקל כמשקל ספר שמכי בלוים שדי תרי' עבה קמרב קאמר אומא ועבוד כו' הוה משמע שרבים כדין ומורת כו' כצ"ל //

שם בתוס' בד"ה מרפקו כו' ולא ולא עלה מאליה אלא תחתיה כצ"ל ומש"ה לא פרש"י היינו הכתף והוא שקרב הכתף התחתון מש"ה עיקר מקום ... דהוא כף הגחי ולפיכך פירש שהוא שקורין גודא והיינו באמצע היד במקום חיבור הקנה והזרוע ובלא"ה הוא קולבוין

שם בתוס' בד"ה דבר דשקלו כו' שני היו מקדי עין יותר מן המשקל כדמוכח בבב"ק פרק המוכר הספינה דף פ"ח והיינו מה כל דהוא באותו דבר דשקלו שהוא כו' כצ"ל //

שם בתוס' בד"ה איכא דאמרי ולה כו' רוחבו מהו אמה דקאמר נותן שרבוט כמו ורוחבו מהו כו' אומדין ולבון דקשו כו' מי אמרי שר"ל כלה כתפה או ... כעובי קומתו כו' שיתן שרבוט שיתחייב כו' כצ"ל //

ושם בא"ד מי אמרי שר"ל כלה הקנה כו' כלומר שלא יחשוב באורכו כי אם כתר. יש מראשו ועד רגליו כשיעור שהוא מגבה כאורך הזה יתן שרבוט ולא יחשוב האורך ככל מידות של אדם כמו שהוא בישיבת קומה ובזה שאמר כלה הקנה הוא כאילו אמר כלה כתפה והיינו דשאלא יושב אין דרכו לכוף יותר אלא יושב על ישיבתו וא"כ בא לומר שיתן שרבוט ארוך כמלא קומתו בישיבה ... שלא ... ולכוף כמו שאין דרכו לכוף את עצמו בישיבה אף שרבוט כפוף משמע שהוי כלומר ... ואם ... כו' ... בקומות הקצרים ... יהיה יותר ... ומוכחין ופי' כך מדאמר כגר דמרחבו נותן כפוף וכי שבירת ... אם יתן כלי כפופה

ממולא

ומאלו מוכרחין לומר בענין שיתבאר דבר הוה כדברי הרמב"ן ז"ל //

שם דף כג ע"א אמר רבה אומרין אותה כו' נראה שכוונה היא אלא אומר אותה כו' כעין רבה אמרוהו כו' כו' . ומה שהגדתי רבה בשום רבא הוא מאחר שנזכר לקמן אביי . שאביי הקשה על דבריו ולא תמצא כן בתלמוד //

שם כ"ב ע"א בד"ה פרש ובעלי זבין כו' סמוך להן כו' שם עיין בארם ואשה שהמרובה ופרק ראשון הייתי כל זה שהוא בתוך הגמ' והייתי עד העקם יורין [illegible] והוא ה השם יורהו ו ר"ש ז"ל וכו' יורהו ו [illegible] //

שם ע"ב בד"ה ושאל בשר כו' כגון דשקל כבר בשר ועצמות כו' אמאי נותן עוד בשר ועצמות בחבירו כו' בשר נותן ועצמות כשנתן הבשר לתוך המים עד שיתמלא שנותן [illegible] כו' בשם ר"י דדוקא [illegible] כו' יותר מדאי [illegible] האדם אך [illegible] הוא מכביד יותר [illegible] האדם שתי נושא עצמו וחיי [illegible] כו' ע"ש //

ושם בא"ד אמאי נותן עוד בשר ועצמות בחבירו [illegible] אמר עד שיתמלא [illegible] ועצמות עד כאם של כבר כלי משקל [illegible] לתוך המים עד שיתמלא ואח"כ שקל שהוא כלי משקל ידו ואח"כ [illegible] בשר [illegible] שקל את הבשר [illegible] שנותן לתוך המים כלי [illegible] הוא משקל הבשר הנשקל לתוך המים ונמצא נמלא כהכלי הראשון חוזר וחוזר עד [illegible] ושקל [illegible] ומתמלא לתוך המים עד שיתמלא ומכין [illegible] שקל [illegible] ודו"ק //

שם ע"ב בד"ה ת"ר חוזר בנדרים כו' דיבור זה שייך לקמן שאחר זה אחר ד"ה [illegible] //

[illegible]

שם ע"ב בד"ה [illegible] כו' [illegible] //

שם ע"ב בד"ה [illegible] כו' [illegible] שאמר הכתוב [illegible] כו' [illegible] אחר כו' [illegible] //

ושם בא"ד [illegible] כו' [illegible] כו' [illegible]

[illegible]

פרק [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

והא מדסיפא כו' ואילו לא אמר עלי לא היה חייב אפי' באחריותו דלמה יתחייב כיון שלא
אמר עלי דמשמע אחריותו ושמע מאחריותו שמעו דכשאמר שור זה עולה ולא אמר עלי אינו חייב
באחריותו והה"נ כשאמר דמי שור זה עלי ולא אמר עלי דאין לו התחייב אפי' אם נאבד הלא
והקדיש הדמים ואבדו דחייב באחריות דעיו מאחר שלא אמר עלי ודוק //

שם בפרש"י ואי גרוע עד שאמר דמי ואכוי' כו' סיפא דאמר כו' כל זמן שלא נתבר אומר לו
אשכר כו' עכ"ל //

שם בפרש"י בד"ה הנ"ה דאמר דמי כו' והכא ליכא למימר כשאמר וכו' לא ליכא למימר עלי להביא
דאמר דכיון דלא הוי דמי' ... ולא אמר דמים הללו עלי עולה ליכא למימר כשאמר וכו'
דהתם כו' ובלשון זה העיקר התם שלפניו אבל לשון רש"י הוה ... ואמוה עמי ...
הלא מבואר בדברי ר' חייא בר רב דנקוו בדאמר שור זה עלי עולה דעלי להביאם
ואמר אבל כשאמר דמי שור זה עלי עולה לא אמרי' דעלי להביאם ואמר חייב שלם
וכאן מתוך דאיירי בדאמר דמי שור זה עלי עולה ואם נאמר דכאן ליכא הטעם
שבין דמי ובין שור זה הו"ל להוך כן בדברי ר' חייא דלעיל ואיך תלי במאי שמתבר
כאן נ"ל בפשיטות דבדברי ר' חייא וראי יש לחלק ... דבאמר שור זה עלי לא שייך
לומר דעלי להביאם דאמר מאחר שהדמי' אינן בעין אבל הם דמפ' דאיירי ...
בדאמר יקדיש שור זה למזבח והדמים עלי עולה אכ"ה הוי הדמי' כאילו הן בעין משום
שהשור הזה הוא הוא הקדוש למזבח והדמי' שיקדיש האם יבואו משור זה תחת השור
הזה. ולכך יש לפטור מאחריות דכיון לא יהא חייב באחריות ונאמר דעלי להביא
ואמר דכאן לאו דמי השור כמו השור ... כשאמר שור זה עלי עולה ודוק //

שם בתוס' בד"ה אמר ר' חייא בר רב ... מאי ... דמי שור זה עלי עולה אבל אמר שור
זה עלי עולה כיון כו' ועלי והביאם ואמר כו' חייב שלם והתוס' איכא בפ' הל' כו' והא
דתנן במתני' בדמי דרבותא כו' ואה"נ דלפטור אפי' אם ... אמר דמי שור זה עלי עולה ...
השור כו' עכ"ל //

שם בא"ד והא דתנן במתני' בדמי' כו' מאחר דמבואר דבנדר דהיינו באומר שור
עלי עולה דחייב ובנדבה באומר שור זה עולה פטור ואפי' באומר שור זה עלי עולה
נמי פטור כמבואר בדברי ר' חייא בר רב א"כ למה מחלק מתני' בדאמר דמי הו"ל
למיתני הפטור והחיוב בלא דמי ... דרבותא אשמועינן דאפי' בדאמר זה נמי חייב
הואיל שאמר עלי והיינו בדאמר דמי שור זה עלי עולה ודוק //

שם בתוס' בד"ה מיתיבי כו' ומעלין בו מת או נגנב חייב באחריותו כו' ונ"ל לפרש
מאי דפריך' ותנן כו' דהא אמר יקדיש השור כו' עכ"ל //

שם בתוס'

פרק רביעי

שם בגמ' ברה"' והא מדסיפא כל קתני רישא / מי שור זה עולה כו' ולפי הגירסא נראה
הכי וקשיא/ והא דאמר [illegible] והא תנן האומר שור זה עולה בית זה קרבן מה השור ובפל
הבית קשור משלם כו' כשהפריש הבהמה להקדש כל דבר שהיא [illegible] כי נמי כל דהכי/
במתני' על השור כו' ולא דמי להאומר דמי שור חבירו עליו כו' ומשני דקאמר דמי והשור
כו' דהכא הוא כמו כי הוה אמר כו' ורמז על עולה והוי כל נח/כולה שמעתין כו'
מעתה/ דהכא/ אדרבה דמיון קל וכו' ·

ושם באור" ולפי הגירסא נח/הכל היינו וקשיא/ הגמ' וקשיא/ הרת"א שבדיבור הזה דבמתני'/
לא איירי באומר ולישנא דמי יקדש וכו' //

קדש" [illegible] בגמ' כיון רא עלוי/ [illegible] ולחולין כו' כן עולה עברה [illegible] שאין מרחפר
כו' לא צריך/ [illegible] כו' וכו' //

שם בגמ' [illegible] בו הקדוש [illegible] שור והג' כיון דמעל כו' [illegible] במעילה [illegible] אין
[illegible] אחר [illegible] אלא בבהמה [illegible] כל מתני' [illegible]
[illegible] וכו' //

ושם בפרש"' ברה"' [illegible] שור והג' כיון כל [illegible] בהא דאמר בגמ' כיון דמעל ביה
[illegible] לשור לחולין ובזה אמר [illegible] שור אלא הג' כיון דמעל [illegible] לחולין [illegible] כו'
[illegible] תיבת שור [illegible] //

שם בגמ' ברה"' [illegible] אמר רב [illegible] סל המוסף [illegible] כו'
[illegible] כשר/ ורב [illegible] אמר [illegible] סל [illegible]
[illegible] כשר/ משום [illegible] וכו' · וזה [illegible] ורב [illegible]
[illegible] מבואר [illegible] ומוכחין [illegible] זה לא [illegible] דאמר [illegible]
לא [illegible] כו' דהא סל המוסף [illegible] בו [illegible] והלכך/
[illegible] ורב [illegible] ורבא [illegible] סל [illegible]
כשר [illegible] משום [illegible]
[illegible] //

שם בגמ' ברה"' [illegible] הקדש [illegible] בו [illegible] כו' ולא הוה [illegible]
הוא [illegible] הכא [illegible] הכא [illegible] כו'
[illegible] / [illegible] כו' [illegible] והכא איירי בשלא הקדי/
[illegible] כו' [illegible] הקדי/
[illegible] בו [illegible] וכו' //

[illegible]
ושם באור

פרק רביעי

ושם כתו' הרמב"ם ז"ל דמשכיר ימי' להקדש כו' עני' בפני עצמו הוא וכאילו הוא דיבור
בפני עצמו ושמי' ועוד אחכ"ז אומר הכ' דמשמע דאין השוכר ימי' להקדש כו' הוא עני' בפני עצמו
בפני עצמו ודו"ק //

שם ברמב"ם בד"ה מהאי דקאמר מעילה יש להקדש הכי פריך היכי מצי מקדיש ליה/ כו' ולדעתי
כוונתו מעילה יש להקדש משמע שהוא הקדש גמור וכל עוד שתגלה לדבר בו מעילה יש להקדש ועל
כאמרה היכי מצי מקדיש לה כו' אבל והאי שלמא שהוא ברשותו דהיינו [illegible] ועוד הלכות [illegible]
על הקדש ומעילה יש גם להקדש אלא מה שהקדש לשוכר ולשוכר ולכך מש"ה דקדק במשמעות
שהביאו הרמב"ם ואחכ"ז עמד השוכר והקדישה הרי מקודשת עד שתצא מרשותו ומעילה יש להקדש
דקאי אכל זמן שהוא ברשותו כמבואר בהדי/ מש"ה בברייתא דבגמ' דתני סתם/ מעילה יש
להקדש ודו"ק //

שם ברמב"ם בד"ה הג' כיון דמעל כו' והג' כיון דמעל כו' כלומר המשכיר שכר הבית כו' השוכר
או את הבית כו' ומעל המשכיר כשדר בו ונעשה השכר כשר/ מעילה אבל אין לו/ כיון של
שמעל נעשה חולין שמעל השוכר שהרי חבירו כו' ונעשה השכר כמורת מעילה וקשה להבין
על הרמב"ם/ דתני/ כו' ובקעכו ומו חבירו ובקעכו כולם מעלו דבשלוחי פקח הבעה הוא זמן מ
מעלו אחד מועל בקדשים/ כו' אלא כדקאמר דמי/ דמי ול"ל דריחשב כל שהוא כו' דמהאי מעלו
חשבינן לשאר כל שהוא קדושה ההיא כדי והסר. ואחכ"ז מתחיל רמ"ה ומה ההיי היכי דייר
כי/ במעילה דמי כו' כדתנן במעילה ר"ח הבעה מהקדש שפ' מעה' כו' כדאיתא כמו/
מעילה פ' הבעה מן כי דהל/ אף כרם דאורייתא ולבסוף חיברו כו' וכיון דבעלה איהו
מעל כלו //

ושם כתו' המרח"י הג' כיון דמעל כו' כלומר המשכיר שכר הבית נעשה לשולחן כו' כבר כתבנו
בס"ד ור"ל המשכיר מעל כמה שאינה לחבירו לדור בו והוא נהנו מעות השכר והוא יודע
שהקדש והשוכר אינו יודע ממשה דכמה שהמשכיר משכירו מועל והשכר שמעלו מחמת
זה הוא מועל ומשום השכר הוא חולין וכו' שמשין ונעשה/ השכר כמורת מעילה ומשני
הרמב"ם אבל אין לו/ כיון שמעל נעשה חולין שמעל השוכר שהרי חבירו הקדש כו' ד"ה ולכך
סוף שהמשכיר מעל ולא השוכר דמאחר שהמשכיר הקדש והשוכר לא ידעו בו
משום מעל המשכיר ונעשה חולין השכר כמורת מעילה וכל זה שהגרתי כיון מסברת עצמו
הנהנו ומשני הרמב"ם וקשה להבין על הרי/ דתנן/ כו' והוא ענין בפני עצמו ואינו תלוי כו'
כל כמה שלפניו וקושיו מייתי בהר"ם דמעילה רפ' הבעה כרך יח' ע"א שמעיינו/ במתני/
שבקו יש ע"ב שהביאו הרמב"ם ואחכ"ז כוה ומשני לאחר ול"ל דריחשב כל שהוא כו' דמהא"ה חשבינן
לשאר כל שהוא קדושה ההי' כמבואר במעילה פ' הבעה כרך יח' ע"ב ע"ש //

שכתב

פרק רביעי

שם ע"ב בגמ' בשעת הקריאה. ואמאי [illegible] לאו [illegible] כו' כצ"ל //

שם פרש"י בעינן דעתו בשעת [illegible] דיאמר [illegible] כו' כצ"ל //

שם בתוס' בד"ה [illegible] שאמר כו' בשעת כפרה ושמא [illegible] בשעת הקריאה כו' כצ"ל //

שם בתוס' בד"ה מאי בשעת [illegible] הא [illegible] כו' [illegible]
[illegible] כו' [illegible]
[illegible] בשעת כפרה [illegible] בשעת
כפרה [illegible] בשעת הקריאה [illegible] כו' כצ"ל //

שם בתוס' בד"ה הוי [illegible] כו' כצ"ל [illegible]
[illegible] //

// סליק פרק האומר משקל //

// פרק שום היתומים //

שם בגמ' ובשעת הכנסת פועלין [illegible] לוקח [illegible] כצ"ל //

שם בתוס' בד"ה שום היתומים [illegible] כו' כצ"ל //

שם בתוס' בד"ה בשעת הוצאת פועלין כו' [illegible]
[illegible] ובשעת הכנסה [illegible] כו' ובתוס' הארכו הרבה בזה
והביאו [illegible] השוכר את הפועלין כו' כצ"ל //

ושם בא"ד ועוד ראיה [illegible] לשון [illegible] פועלין והכנסת פועלין
פועלין [illegible] על [illegible]
[illegible] לשון [illegible]
[illegible] השוכר את הפועלין [illegible]
הארכו הרבה בזה והביאו [illegible]
[illegible]
מזוזות //

שם בתוס' בד"ה כך [illegible] יפה כו' [illegible]

הגלוה

פרק חמישי.

המלוה היא שאם אין המלוה רוצה לערב בקנין [illegible] מגרעין אותו. ואמאי. שיתן כדי
שישתכר בו יותר ואם לא ואמאי שיתן כדי שישתכר בו כדאי שיהיה מוכרח המלוה
שיקחנו/כדי שישתכר המלוה שישתכר אבל אין [illegible] אלא אין אסמכתא. המלוה
ויקחנו/כשישתכר [illegible] כל [illegible] ההכרזה לטובת המלוה אותו. ואמאי שיתן יותר אבל שישתכר
וכמבואר בחה״מ סי׳ [illegible] אבל בזה ודאי מודו [illegible] שאם לא ואמאי שיתן כדי של
שישתכר שמחלקין למלוה כדי שישתכר וכעין שכתבתי למעלה ודו״ק ״

דף [illegible] אמר רב חסדא מאכילין [illegible] ואיך [illegible] אמר רב נחמן [illegible]
[illegible] כיון דשמעינן להא כו׳ [illegible] ״

שם [illegible] [illegible] דרב״ל [illegible] וכמו שמפרש [illegible]
[illegible] שיהיה סובר [illegible] והשיב לו [illegible]
[illegible] והא [illegible] ואיך [illegible] ״

שם [illegible] [illegible] רבי [illegible] רבנן [illegible]
[illegible] אמר רב חסדא [illegible]
[illegible] ״

שם [illegible] ור׳ יוחנן [illegible] [illegible]
[illegible] ההכרזה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ההכרזה. ור׳ יוחנן [illegible] ״

שם [illegible] [illegible] מאי [illegible] ור׳
[illegible]
[illegible] ״

שם [illegible] [illegible] רב [illegible]
[illegible] והלכתא כרב הונא [illegible]
[illegible] כרב הונא [illegible] רב נחמן [illegible]
[illegible] דהלכתא כרב הונא [illegible]
[illegible] והלכתא [illegible] והלכתא כרב הונא [illegible]
[illegible] דהלכתא כרב הונא [illegible]
[illegible] ״

[illegible]

פרק חמישי.

שם ברש״י על הדא שמעתא כו׳ פסיר דידהו אילימא בבה״ נכרי כו׳ והפסד מועט/ מודינן לה כו׳ דאמר [illegible] בבי׳ [illegible] //

שם ברש״י בד״ה [illegible] בין [illegible] בין הקדש [illegible] דשקיל [illegible] דלא [illegible]/ [illegible] והקדש [illegible] אבל [illegible] הקדש [illegible] יום [illegible] [illegible] דאתי כי [illegible] לא [illegible] הלא [illegible]/ אמר [illegible] הקדש [illegible] יום [illegible] //

שם ברש״י בד״ה [illegible] כדי שישלמו האנשים כו׳ [illegible] אין [illegible]/ [illegible] דהא יותר [illegible] אלא [illegible] כדי שישלמו [illegible] בעיני האנשים וישלמו [illegible] [illegible] //

שם בתו׳ בד״ה תנן [illegible] כו׳ [illegible] כהן [illegible] אפ׳ [illegible] דורש [illegible] כו׳ [illegible].

שם בתו׳ בד״ה אמר רב נחמן כו׳ [illegible] ואילך [illegible] כו׳ והלכה [illegible] [illegible] //

שם [illegible] והא אמר רב נחמן [illegible] ולא [illegible] אמר רב נחמן [illegible] לא היה תלמידו [illegible] [illegible] //

שם [illegible] ואם אמר תנא [illegible] והב״ [illegible] כל שבועות [illegible] ולא היה [illegible] [illegible] כו׳ [illegible] [illegible] ואמאי [illegible] [illegible] רבא ורב הונא/ [illegible] //

שם בתו׳ בד״ה א״ל רב הונא/ כו׳ [illegible] [illegible] בשלא/ [illegible]/ [illegible]. [illegible] [illegible] ליחוש כו׳ [illegible] [illegible] ורב/ אמר רב נחמן [illegible] [illegible]/ [illegible]/ [illegible]/ [illegible] דאלים [illegible] עביד [illegible] [illegible] //

שם בתו׳ בד״ה ואם אמר כו׳ [illegible] דשייך [illegible] [illegible] כו׳ [illegible] כו׳ [illegible] //

שם בתו׳ בד״ה אמר רב אשי [illegible] אורזין כו׳ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אמר [illegible] [illegible] [illegible] כו׳ [illegible] [illegible] [illegible] כו׳ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כו׳ [illegible] ובזה הסר״ הוא. והוא שייך [illegible] שאחר זה. עם אחר [illegible] ואין [illegible] כו׳. [illegible] מציין [illegible] שאחר זה. אלא [illegible] אמר רב הונא/ כו׳ אין אדם [illegible] והקדש [illegible] [illegible] כו׳ והפסד [illegible] [illegible] כו׳ [illegible]/ [illegible] אמר כו׳ [illegible] ודיבור הזה הוא שייך אחר [illegible] [illegible] יחזור השיה כו׳ //

שם בתו׳ בד״ה ואם אמר תנא כו׳ [illegible] [illegible]/ [illegible] כו׳ או אתם [illegible] כמו שלא תבעוהו

[illegible]

והודה

פרק חמישי

והודה מקצת [illegible] והאי דאמר ר"ל כו' ודיבור הזה שייך לעיל [illegible] הא דעלין אמר רב אשי כו'
ושם באר' [illegible] שהם אומר תא שמע [illegible] כיון [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] שלא היה חייב [illegible] [illegible] [illegible] שלום [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] אם החייב מודה [illegible] [illegible] אומר תא [illegible] [illegible] [illegible] ואמר אומר
תא כו' [illegible] דהדיבור [illegible] הוא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
שם שאינו מדברי [illegible] [illegible] //

דף [illegible] [illegible] [illegible] דאמר רב אשי הלכתא [illegible] [illegible] דהא אמר [illegible] אין [illegible] [illegible]
[illegible] חוזר אין אדם [illegible] כו' [illegible] דאדם [illegible] [illegible] עד [illegible] [illegible] והפרה
[illegible] כו' בשאלה [illegible] כו' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שייך
[illegible] //
שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כל [illegible] [illegible] אומר [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] במה שמקרב [illegible] //

שם [illegible] [illegible] [illegible] דאדם [illegible] כו' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] וזה מבואר [illegible] [illegible] דאדם [illegible] [illegible] [illegible]
מודה והבעה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] דאין אדם [illegible] כו' [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] //

שם [illegible] [illegible] הפרה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בשאלה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כו' [illegible] //

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כו' [illegible] שבר [illegible] [illegible] ואחר דיבור זה שייך
[illegible] אמרי [illegible] כו' [illegible] [illegible] [illegible] ואחריו שייך [illegible] [illegible] [illegible] כו' [illegible]
ואחריו שייך [illegible] אמר רב אשי הלכתא כו' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ואחריו שייך [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ואחריו שייך [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] כו' [illegible] [illegible] [illegible] ואחריו שייך [illegible] חוזר אין אדם [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ואחריו [illegible] [illegible] והפרה כו' ואחרי [illegible] בשאלה [illegible] כו' ואחרי
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] את הדיבורים [illegible] [illegible] כסדר
[illegible] [illegible] [illegible] //

[illegible]

פרק חמישי

בס"ק כל כרה' ואין מעידין מפורסמ' כי מ"ז להעיד מפורסמים לדעת מפורסמים. דאין ראשר
אמ מעתה ירע בודאי ובבירור שחייב לו דבר/ אם אמר תנו מנה פלוני איכ' למיחש שמא
נותנו שלוה שקרין חייב לו מ"מ כאשר מנה זו ראוי לו [illegible] בבירור לא היה אומר ליתן
לו מנה זו שבודאי ירע לו ויעידים דברי רבינו כו' דרוש' והגיד/ ק"ל //

שם כל כרה' ואין מעידין מפורסמ' לידע כ' הולך מן לתת [illegible] שמתחייב לו כ' אמר
תנו [illegible] ולא [illegible] חייב לו כאשר תנו כו' כ"ל //

שם כל כרה' [illegible] מנה [illegible] שנעבה מן ההקדש היה לא [illegible] כדי [illegible]
אם [illegible] / ולא [illegible] לו [illegible] כ"ל //

שם כל כרה' הקרה אין [illegible] עולה [illegible] / על ההקדש ולך [illegible] ואמר ראשון [illegible]
[illegible] / כו' כ"ל . ושם כאו' [illegible] סבר / [illegible] / על הקדש [illegible] יותר
[illegible] מה [illegible] / [illegible] כל [illegible] / [illegible] כמ"ה
[illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible]
ומעל. אחר [illegible] רבי [illegible] / בדיבור / [illegible] //

שם כל כרה' [illegible] ההקדש [illegible] ואמר רב הונא [illegible] מה [illegible] כו' כ"ל //

שם כל כרה' [illegible] כו' [illegible] / [illegible] / [illegible] יורד
ומעל [illegible] / [illegible] לו כו' כ"ל //

שם כל כרה' [illegible] / [illegible] כו' [illegible] / [illegible] כ"ל
[illegible] ומעל. זה דרב הונא / [illegible]
שמעולם [illegible] / [illegible]
[illegible] הויא //

שם [illegible] חד [illegible] / [illegible] כו' כ"ל [illegible] / [illegible]
[illegible] ק"ל //

שם כו' [illegible] / [illegible] מן ההקדש כו' [illegible] / [illegible] כו' [illegible] /
[illegible] כו' [illegible] / [illegible] כו' [illegible] כ"ל //

ושם כו' כרה' ולא [illegible] חסר / [illegible] / [illegible] חסרה
[illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] וחסר /
[illegible] אחר [illegible] וחסרה [illegible] ק"ל [illegible] //
[illegible] //

שם כל כרה' מוסיף [illegible] כו' [illegible] / [illegible] .
ואחריו [illegible] / כו' ואחריו [illegible] זה [illegible] מוסיף כו' //

ושם

פרק חמישי

שם בתו' בא"ד השתחוו אותן: עוד פי' משמע לפירוש שבת"ה צלמן קודם כו' ואי אומר
דאין זה מוכח דרש"י אורח/ רש"י לא קאמר דורשי הוא שאינו אחר לא ילמוד מאחר שאין לו
עבדו' ולפיכך כו'/ שהשלום יוסף להורות לו ולא דיע ותלות יגרה בנה אחר עבדו/ המלון
וכו' ..

שם בתו' בד"ה הקודם קודם כו' הרמא האי רש"ך/ אחל"כ כו' כשר הגרם/ אלא שיירי כלן
שהקדיש ממה של והיה חוב ג' עבד/ והק"כ כו' ולא אמרו שבנו הקדש בלא פדיון והקודם כו'
כצ"ל ..

ושם בא"ד לפרש"י משמע דהויא האי רש"ך/ אחל"כ כו' ר"ל אדאמר שלקה מן ההקדש בנ"ל כ
בריש כו' אב' שנ' שאין הנכסים/ שאין יותר עבדי החוב. דאלו היו שוין יותר צריך לתן
בהם מה ששוין יותר על החוב ולא בלא כלו ומעין שעבדי הר"נ קל"ל ..

שם בתו' בד"ה ערכין כו' וכו'/ כחכמי מן הלקוחות/ ורבנן/ דאמר נמי דלא יגבו/ כו' ושמא
י"ל דאיירי שעבדו נכסיו כו' כצ"ל ..

שם בתו' בד"ה שום הדיינים כו' דהא חזינן הכא כו' והכא ביד אורי כו' כי אם מעלות.
דאין צריכה כו' אם מכרן המקדש עבר ולא כו' אבל הקדש ודאי/ לא דמשמע אחר' כו'
ואומר ר'/ דשמע/ איירי כו' כצ"ל ..

שם בתו' בד"ה ואם לאו כו' אדעתא דהכי אוקמי/ ולא הקדש לקנו כו' כצ"ל ..

קו' ד"ה עי"ל כנ"ל הוא לא שון אל כו'/ שומא כו' קורש ל"ל סרסם כו' כצ"ל ..

שם ברש"י מעלי יתיר/ לאפשר הוא כל נמכרי/ בכותרת הלכה כבורי יק'/ שלהן משבחת כל
אלא לקי שווה נמצא שלא יצא מכלל/ כו' כצ"ל ..

שם בתו' בד"ה אין להקדש כו' אלא מקלוי וערה קן הקרן כו' ואפלו כסף/ אלא מקצועים
דאין מכריזין כו' כצ"ל.

ושם בא"ד אב' למה צריך להעריך שם הקדש בשום כו' ר"ל מאחר דאמרי/ דאין להקדש
אלא שווה ושרות אב' אין לו להעריך כלל כשהוא דאין להקדש אלא שווה דמשמע הכא דאיירי
דאלים דהוה להקדש מארעין עבד' הריכא הכא אין שמעינן כלל כו' והא הכא ואין
ואמר דהכי/ איירי בהקדיש כל נכסיו כו' ר"ל ולכך אין שמעינן לו כלל ואין לו אלא שוה
עוה' הוה אינו רואה הכל/ כו' ועוד ואי הכא שפיר מתרצא בג' ורן ..

// סליק פרק שום היתומים //

// פרק אין מקדישין //

פרק אין מקדישין
פרק שביעי

שם מתני' ובין דאין מקדישין בצירוף כו' כצ"ל //

שם בגמ' בד"ה רב ושמואל כו' וקדוש בצירוף פחות משתי שנים/ אמרי אם נגאלו פוקע ופודין [illegible] כצ"ל //

שם [illegible] אמר לך רב [illegible] בצירוף [illegible] כצ"ל [illegible] כצ"ל //

שם בד"ה [illegible] כצ"ל //

ושם בד"ה [illegible] ביום [illegible] כצ"ל //

שם בד"ה רב ושמואל [illegible] ופודין [illegible] כצ"ל //

ושם בד"ה [illegible] מקדישין [illegible] דאין [illegible] היובל [illegible] כצ"ל //

ושם בד"ה [illegible] דאין מקדישין [illegible] היובל [illegible] וזה [illegible] ובן מבואר בתו' כתובות יד //

שם בד"ה [illegible] כצ"ל //

ושם בד"ה

ושם כתב בד״ה ומשום הכי הוא הדר/ ומיזדבן/ הכ/הדר/ ומיזדבן/ [illegible] דבר הוה. מבואר
[illegible] ד״ה ע״ב והכ/בשמעתין [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] הדר/ ומיזדבן/ והכ/הדר/ ומיזדבן [illegible] הדר/ ומיזדבן [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הדר/ [illegible]
[illegible]

שם [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

שם [illegible] [illegible]

שם [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

ושם [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

שם בפרש"י אלא כשאין [illegible] ואי לא אפשר [illegible] בפלוגתא [illegible] דאי [illegible] לחד מ[illegible]
[illegible] [illegible] לא [illegible] [illegible] ובמוכא [illegible] דרבי [illegible] בה"ג [illegible]
ומתחלת [illegible] אחרי היא [illegible] כצ"ל //
שם בד"ה [illegible] [illegible] בשרה אחורה [illegible] יהא שרים [illegible] דברי [illegible]
כצ"ל [illegible] [illegible] //
שם [illegible] [illegible] אחר לאחר ולא [illegible] אחר ואחר [illegible] [illegible] [illegible] מכב[illegible]
[illegible] כצ"ל //
שם [illegible] ושמא אחר [illegible] [illegible] [illegible] אחר ולא [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] יבום [illegible] הדרי [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] דהב [illegible] דכן [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אחר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אי לא הוה [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] //
שם בפרש"י [illegible] [illegible] אם [illegible] [illegible] אחר [illegible] [illegible] [illegible]
כצ"ל //
שם בד"ה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כצ"ל // ומה שאמרו [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מאחר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מאחר
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אחורה [illegible] מאחר [illegible] [illegible]
[illegible] היא //
שם בד"ה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ואמר [illegible] [illegible] ואמר [illegible] [illegible]
[illegible] כצ"ל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ואמר [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מן הספר [illegible] [illegible] //

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] והיה הלדה [illegible] לא [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אלא אמר [illegible] [illegible] [illegible] לא [illegible] [illegible] ביצה
[illegible] [illegible] ביצה [illegible] לא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כשרה אחורה. אלא
כשרה [illegible] והיה הלדה [illegible] ביצה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לא [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] אבל כשרה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הלדה
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ביצה [illegible] [illegible] אבל
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ולא [illegible] [illegible] [illegible] //
שם בפרש"י ביצה

פרק שני

שם בפרש"י בזבחי כהנים שהם [illegible] אחר הגאולה [illegible]
[illegible] בזבחי אות/עשה [illegible] שתהא לפני כו' [illegible] כצ"ל //

שם בתו"ס ד"ה אותם/בזבחי כו' [illegible] בזבחי כו' [illegible]
הבעלים [illegible] כו' [illegible] כצ"ל //

שם בתו"ס ד"ה הנ"ל מחוסר מחוסר שלו [illegible] כו' [illegible]
וכי בעלים/כו' [illegible] דברי [illegible]
שזה מחוסר [illegible] מחוסר מחוסר שלו כו' כצ"ל / ודיבור הזה
שייך לקמן שלפני זה ולפני ד"ה [illegible] //

שם בתו"ס ד"ה [illegible] כו' ביד הבעלים או [illegible]
כו' שני דרכי/[illegible] כו' כצ"ל . ודיבור הזה הוא שייך [illegible] זה ולפני ד"ה
אותם/בזבחי כו' //

שם בתו"ס ד"ה [illegible] סברי [illegible] קרבן [illegible] כו' [illegible]
כצ"ל ודיבור הזה שייך לעיל [illegible] //

שם ע"ב בתו"ס [illegible] אות/עשה אבל עולה שתהא לפני כו' [illegible]
כו' [illegible] עולה בעלים/בזבחי [illegible] כו' [illegible]
כצ"ל //

ושם בתו"ס במתני'/ [illegible] לכהנים/בזבחי שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו [illegible]
[illegible]
אבל [illegible] //

שם בתו"ס ד"ה [illegible] כו' [illegible] עולה אחר ולא כו' כצ"ל //

שם בתו"ס ד"ה דהא רבי/לא [illegible] כו' דיבור הזה הוא [illegible]
[illegible] //

שם בתו"ס ד"ה אלא הב"ע כו' שהיתה אות/עשה אבל עולה שתהא כו' בין אותם
לא [illegible] בין אותם [illegible] כו' [illegible] אחר שעולה אחר
הבעלים כו' כצ"ל . ודיבור הזה הוא שייך לעיל אחר ד"ה אותם/בזבחי ראשון //

שם בתו"ס ד"ה עולה בעלים/בזבחי [illegible] לכהנים/בזבחי דהא רבי/לא [illegible]
עד [illegible] שעולה אחר הבעלים אבל [illegible] עולה אחר אחר
הבעלים ולא [illegible] כו' כצ"ל //

שם בתו"ס

שם בגמ׳ בד״ה שדה מקנה כו׳ משמע ומשמע דאחר אחר היובל לפני היובל כו׳ כצ״ל //

דף כ״ו ע״א בתוס׳ ד״ה גרוו מלשה ודרוש לרמב כו׳ ואיידי דתנא/כו׳ כצ״ל //

שם בפרש״י חייבי אחוזה דאע״ג דלא כו׳ אשר לא מאחוזת כו׳ כצ״ל וז׳ שבשל הקדש הוא כו׳ והיה משום קדש מתני׳ אין מקדישין בחוצה כו׳ ואין קדש אשר כו׳ אלא לא לכתוב ומשום הכי דמה׳ נ״ל דלא מקדי׳ איידי דתנא/רש״י עבד ושפחה כו׳ כצ״ל //

// סליק פרק אין מקדישין //

// פרק המקדיש שדהו ///

שם בגמ׳ מר״ מוה׳ לא אמר זה כאיסר אלא בבילה שהקדש עבדה כו׳ דחביב על׳ עכ״ה ופרין לה כו׳ ור׳ יוסי סבר בבילה נמי כו׳ אמר ולהעריך כו׳ כצ״ל //

שם בגמ׳ אומרי׳ והתני׳ כעין ד״ה תנאים חי׳/מה ירצו כפי׳/הוא ואמר הרב/ בחות ד״ה המקדיש שדהו מפני רעה׳ ושם לא יוכל לומר בחות מאה שבוא אומר דאין לך אדם שירצה בחות מכבילה ומפ׳/שם בבילה לא רוצה שהיא אומ׳/של׳ ואין פודין בבחות מבש״ל מה׳ אין לך אדם רוצה לפדות כבחות מש״ה לא בבילה של כו׳ בירו׳/לפי שאין עבד׳/תרעלה׳ בירושלמי/ על שמכין אותו עד שירצה כפי אומר שאחרי׳ נותנין עכ״ל //

שם פרש״י לא אמר זה כאיסר אלא אשר הרי הוא שלו כבילה שהקדש כו׳ מה הנעכר הנערך הרי היו כו׳ מתני׳/חורבו של מ׳/מש׳כנן מנכסיו כו׳ כצ״ל //

שם בגמ׳ בד״ה המקדיש שדהו בשעה שאין היובל כו׳/בזמן כו׳ שנ׳ ד/וזה אחוז לפניהן שדיעה׳ בבהר/כו׳ כצ״ל //

ושם בגמ׳ במ״ד בזמן שנ׳ ישראל כו׳ ת״ל מ/נתנו בהריב/יד אין בפני הבית לא היה נוהג היובל בשעה שנ׳ ׳/שבטי/ולא היה כל יושבי׳/על׳ עכ״ל //

שם בגמ׳ בד״ה מאי אומר/בזמן כו׳ בספק דבורית כו׳ ומלות עדים/מלות ועדה זורעת ומלות פרוי/כו׳ נמולה כארון וזורעת לכל אדם כו׳ כצ״ל //

שם בגמ׳ בד״ה ר׳/יוסי סבר בבילה נמי פודין ובפ׳/זוהב כו׳ אית/ער׳ בו ובחומשין ואת/ער׳ בו מאה שאין בחומשין ונמ׳ דבבילה אינו שפ׳ כצ״ל . וכל כפ׳ זוהב פליג בזה ולכב כעין שיהא בו שפ׳ דבחומש הוא׳ דפליג אבל הוא עצמו רבינו׳ .

שדיה

פרק טבול׳

שבועה/שיהא שב״ וכולה נמי/שאינה שב״ ואנ״ אין ואמר ר/ יוסי שבועות בכולה
וכמן ק״ש׳ הוא ומתרישבה בדברי הת״ג הכתוב/שהעירותי ומעלה. דלאו דין קאמר
כולה או שהיה שב״ כירושלמי/שאין אגרל/תרעגל/שמקל //

שם ע״ק בגמ׳ אה״ עד עין מאי עשר עורק/ואמת פ׳ הוא כמן כה׳ משלשין בינה. ה״
תורכו שלעשר מורין אלא כ׳ הבעל/ אומר/בעשר/וכל ארם בעשר/פ׳ תנא
כ״ש אומר/מוסיפין כל נ״ש //

ושם בגמ׳ לאומר/דחומש עדין כל הא״ ושמעי דבי מעשר בדין הוא דעדין הדין
שהרי בבעל בית אינו חולה אין כל״ אבל כמתני/ כיון דיהבו בעל/כמו אותו אחר
חומש עדין הת״ כתובי/בכתובי׳יד והוא מבואר יפה בת״ כרין שאחר זה הליכן
וסין //

שם בגמ׳ הך אם הוי בעל/מעשר/ואין חשבון המעט ואחר ושל׳ דיעו כל ולא רב/ כ
כמובן תימ׳ מאי קא׳ כהאי עופיות/ עבדו נר׳ הוא בודאי אף/אם רוצין אין עד.
וא׳ נמי הם נורין והבריר/כיר הבעל/והיינו כאם לא עד תחלה. כן ק׳ וק״ל //

שם בפ׳ דהא לא אלין ומתכל הנך משום דנין דידהו לא הוי קרן וחומש כו׳ לא
שייך בר מ/בהרי/ובפסיר/דהנך וכל׳ דיש ככלו כ/מ/דלוכ/בר כ/כו׳ דאיהו נמי
בעשר אורבי עדבע/ואמת מבעי ל׳/ מדקתני מאי/מ׳ שלשה שלשה/אמרו והעשר
שאין ק/תא כן אורעין כ׳ ודיעו הוי עדין ו/איסרין כו׳ מעיקר/כשאמו ואלין
אין כל כלו //

ושם בפ׳ בדה״ בעה״ הפודה כו׳ ואחר הפודה אין מוסין חומש כו׳ ודיעו גוי קד״
איסרין כל כלו דדיעו הוי ואעה ולא מעה כל פודין נמצא הדיעו הוא כל פודין
ולא פודין כל איסרין נמצא הדיעו הוא קד״ איסרין //

דף קה״ עה״ בגמ׳ אינה שוחרין דברי רא׳ כו׳ כשלא/משלו. מחרמי דלא אמי כל
וחמשי. הא כמ׳/שחוטת עולם היא והטרת. נראין דברי ר/יוד/ור״ש בדין עור כאן
אר׳ חיי/בר אבין אמר רב חסדר/החרים שנשלמין כל כלו //

ושם בגמ׳ בשלא/מגרע או מחרמי כו׳ דאי הוי מחרמי חרמי/אין להם פדיון
נמצא שהיו נקרבין מהן אבל לקרבי יכול/שיטלין לבריאן כשילבו סתם שאלין
לעולם הת׳ כתוב/יד //

שם בת׳ בדה״ לאומר/דחומש עדין ודאיכו כל אומר בסוף כו׳ תימ׳/ו/אלהם
מאי פליג דהא לב/ואיפכך מדרבא הבעל/כו׳ דואחוורם מאי ק׳/דהאי דהבעל

וחדוס

פרק ערכין

בגמ׳ מ״ט ע״ש הקן שהוא סוף ב״ה כו׳ דין הוא שיקראו הבעלים שגם הם מוסיפין כו׳ והוא שמו עליו שאומר יקרא שהבעלים כו׳ כשהבעלים אומר בסלע והא אומר בסלע ואיסר האחר יורה כו׳ דחוששין ריוח דבעל הבית כו׳ עכ״ל ודיבור הזה הוא שייך לקמן שלפני זה לפני דה״ה תני כו׳ אומרים כו׳

שם בגמ׳ בד״ה ת״ל מבהמה מה בהמה כו׳ למכור ולגאול כו׳ ואת שדה אחוזה נמי אין לו רשות למכור ולגאול אחרי אם מכר כו׳ יש לו רשות למכור כו׳ ואם אינו גואל שדה אחוזה נמי כו׳ עכ״ל //

שם בגמ׳ בד״ה החרמים משולשין נותנין כל מספר הוא כמו תרומה והא דאמר שהוא כל חרם [illegible] לא מיירי אלא כל מה שלא פירש [illegible] דהיינו כמו דאמרינן בהחרים שדעתו דכהנים [illegible] ואמרינן שם [illegible] שנותנין לכהן שכאותו מאמר דוקא כן מבואר בגמ׳ [illegible] //

שם בגמ׳ מ״ר נחמן בר יצחק תנא נמי הכי [illegible] אומר כו׳ אדרבה [illegible] מה הוא כו׳ [illegible] עכ״ל //

ושם בגמ׳ [illegible] ונותנו לכהן כל [illegible] ואמאי [illegible] לבקן שלא [illegible] כהן [illegible] דמשלם גבוה [illegible] הוא [illegible] כו׳ [illegible] ת״ל [illegible] //

ושם בגמ׳ כמתני׳ אלא נותנין לכהנים כתרומה [illegible] ת״ל [illegible] דנותנין לכהנים [illegible] מחרמי כהנים [illegible] נותנין להם [illegible] חרמי [illegible] הבית [illegible] לכהנים [illegible] חרם [illegible] כו׳ [illegible] אין להם פדיון אלא [illegible] לא מיירי [illegible] היינו [illegible] עכ״ל //

שם בד״ה [illegible] כו׳ [illegible] ולא [illegible] אלא חרמי כו׳ [illegible] אחרים כו׳ [illegible] כמו [illegible] כו׳ עד כמה [illegible] כו׳ עכ״ל ודיבור האחרון שייך לקמן שאחר זה //

שם בגמ׳ בד״ה כמאן [illegible] כו׳ [illegible] החרים הכהן [illegible] כו׳ [illegible] נמי הא [illegible] כמאן דאמר כו׳ עכ״ל //

שם בגמ׳ בד״ה חרמי כהנים [illegible] ונותן [illegible] עכ״ל והס״ד [illegible] אין להם פדיון כו׳ [illegible] בחרמי כהנים מיירי כו׳ עכ״ל //

שם בגמ׳ בד״ה [illegible] כמה [illegible] כשור זה [illegible] כו׳ [illegible] עכ״ל //

ושם בגמ׳

פרק ס״ל

ושם בת׳ באר׳ אירי אפי׳ בעסיק׳ במאסין ד׳מבואר שהם הדין [illegible] ולא באמר׳
אחרי׳ ומפר׳ [illegible] ראמר דאין ראשון [illegible] שפירש אין חייבין [illegible] ראשון [illegible] ׳׳
שם בתו״ס בדה״ לא כרת [illegible] ולא [illegible] [illegible] [illegible] ולא בות כ״ל [illegible] ׳׳
[illegible] ע״א [illegible] ונותן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ואין שדה אחוזה [illegible] אומר רב ביבי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
כי טוב לו [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בקרבן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] מבואר [illegible] [illegible] [illegible] גירסת ׳׳
שם בגמ׳ וכי [illegible] [illegible] שדה חרם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אחוזת ולא [illegible]
[illegible] בשדה החרם [illegible] [illegible] ׳׳
שם בגמ׳ [illegible] [illegible] פרושה נמי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ׳׳
שם בגמ׳ פירסומי [illegible] אמר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
צריך פירסום [illegible] [illegible] צריך [illegible] [illegible] אבל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ׳׳
שם בגמ׳ אומר רב ביבי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כי טוב לו [illegible] [illegible]
בטוב לו [illegible] [illegible] [illegible] שגירסת [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כי טוב
לו [illegible] [illegible] [illegible] בקרבן [illegible] [illegible] ׳׳
שם בגמ׳ והא [illegible] [illegible] [illegible] נמי הוה [illegible] נמי [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ומ״מ לא [illegible] אלא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] נמי הוה [illegible] [illegible] לא הוה [illegible] אלא [illegible] לא הוה [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] בהמה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] בפסוק [illegible] והא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] גירסת [illegible] [illegible] נמי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] הוה [illegible] לא היה [illegible] [illegible] [illegible] ׳׳
שם בגמ׳ [illegible] [illegible] אומר [illegible] אחד אומר [illegible] [illegible] [illegible] אלא [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ׳׳
שם ברש״י [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שדה
אחוזה [illegible] [illegible] [illegible] שדה החרם [illegible] שדה אחוזה [illegible] שדה [illegible] [illegible] אחוזת

אחוזה

אחוזה שלו כו׳ דמפקין באמתו/ דקדין כסמוך מהקדש ואל תקדש כל ברמו/ שדהו. ויוצא
אחוזה כו׳ שיהא שדהו עדיין להחזירה כל שדה החרם אחוזו/ כתוב אל/ואומר כו׳ עכ״ל //
ושם פרש״י בד״ה סבר לה כר׳/ שמעון דמקדין לה מהקדש כו׳ ר״ל ולא פליג ר״י אתנא אלא כ
בשמעתא הורדין וכמשלבזה במתנו/ שהוב/כנא אחר כאמת הת׳ כתבו/ //
שם פרש״י בד״ה אין עבד עברי נוהג דאינו נמכר כו׳ עתכוון ושה שהרבו הת׳ כתבו/
בזה קל״ו או לקין שאינו יוצא בשש ויהא עבד לעולם אלא שאינו נמכר אלא כדאמר
סמ״ך המוכר בקידושין עכ״ל //

שם בתוס׳ בד״ה הקדש עלוי כו׳ [illegible] שלפני הת׳ היה׳ [illegible] המתנו/ דלוקין כסמוך
מתנו/ דלעיל ולפיכך מליינן שפיר //

שם בתוס׳ בד״ה שני ד׳/ ומי כו׳ דרקא בשעלין ואמר [illegible] דלא אתי בן לוי דתנלה
כו׳ כל׳ הת׳ [illegible] בבכורות ד׳ [illegible] וגם [illegible] אותל בלשון זה אורת דהת׳/ בשעלו.
[illegible] כהן תנוא שלא יגאל [illegible] דלא [illegible] והו תנוא עכ״ל.
והכי עולה לפניון אל׳ //

// סליק פרק המקדיש //

// פרק המוכר שדהו //

שם [illegible] ואי אורהנו מורבו/ תנוים כו׳ עת״ו מקדי׳ לו/ ושני כו׳ עכ״ל //
ושם [illegible] מופלג מן היובל מנין [illegible] לפי רוב השנים/ ולפי מעוט השנים דין לו דמופלג
מן היובל מוכרין [illegible] דאמר ולפי מעוט השנים שיהיו שנים מועטות ליובל הבא
[illegible] הוא מופלג מן היובל [illegible] ושיהו סמוך ליובל [illegible] דוקא [illegible]/ אחר היובל
דשמעינן [illegible] דאין לדין [illegible] לפי רוב השנים/ דהא ודאי אין אם יהיה מופלג
מאמע [illegible] שייך לומר לפי רוב השנים/ עכ״ל //

שם פרש״י בד״ה שנה ושנה [illegible] כו׳ [illegible] כמנין שנים/ כו׳ [illegible] נוני נוי
אסור כו׳ ואי אורהנו אורבן כו׳/ ואחר שתי שנים/ כו׳ הדא הוא דאמר [illegible] כו׳
[illegible] והם מחדורות [illegible] כו׳ עכ״ל //

שם בתוס׳ בד״ה [illegible] שדהו כו׳ [illegible] ששני אליהו היה כבר העולם
[illegible] והיינו כו׳ [illegible] ראוים [illegible] ושם כתב׳ [illegible]
אליהו היה כבר העולם כו׳ [illegible] דקן׳ ושה [illegible] בשני אליהו //

פרק שביעי

שם בגמ' ברה"ה המשלו הדר כו' לא הדר/ ואורבא/ כדאמר כו' סימנו מעות לא יפרשו עוד כו' כצ"ל ״

שם בגמ' ברה"ה לא יאמר ברחוק כו' דיבור זה שייך לדין שאחר זה ומצינו שם בשמעתין על שבקינן עכ"ל ״

דף ע"ו עמ' ב' בגמ' מאי חזירת קניסת ו'/ולוקח כו' לשו עבדעניה אלא חורעניה כו' ה"ל ואמ' ואמו אשר בתוכו כו' ומאי רקולא אמא/להחזיר/כו' כצ"ל ״

שם ברש"י ואהא דאמר שמואל כו' לשמעתיה דמאי דאיכא כו' ואיכא/בין רב ושמואל כו' ופחת דביה העוקר שבקרקע כו' כצ"ל ״

ושם ברש"י ברה"ה מספר שני תבואה כו' מדה"ו וכו' מספר שנים או מספר תבואות כו' וכו' כו/יה עכ"ל מבואר קצת יותר וזה שאמר דה"ל ואיכא כמספר שנים/ אין לתקן את דלא הני ידעינן שצריכן שני/של תבואות ונשאר אין שנה שלפני דינן היה עולה במנין ה"ל דמשלם לו/ וה"ה דמשלא הני ידעינן שנים סגי וכדין השלם לא של מכרין דמה לו הזמן כאם לא יגיעו מנה. שום השנה. ודו"ק ״

שם בגמ' ברה"ה לא ידע/הי מיניהו כו' מאי איכא/בין רב ושמואל איכא/בינייהו אי אישתמיט כו' לרב דאמר מכירה ויוצאה שדה הדר/כו' ולפי הא שפרש"י דאמר במכירה והחזיר לבעלים איך דמינה מעלין כו' ומוקמו מוכר לו ואיכא/בסיפא דמתני' כו' עכ"ל והחזיר ולוקח לו כו' כצ"ל ״

ושם בגמ' או לרבו לו/ ההוא אתר/במתנה עכ"ל והחזיר כו' ה"ל למה הוצרך שם של שיכלו שנים זה מזה ה"ל ועשו בעין זה כמוחר משני דרכים/ אילו או לרבו ההוא אתר/במתנה עכ"ל והחזיר ולוקח לו בחליפין דסדר או לאשה/ברשות שלה ההוא אתר/כו' וק"ל ״

שם בגמ' ברה"ה איכא/בינייהו כו' דאמיד על בלוקח א"כ כצ"ל. ושם בפר' ולר"ו דוסתאי בר יודא/ואילין בתר בעלים שבקרקע כו' ה"ל כמו שני שומת הקרקע דמוחר שאין ב הקרקע דמאחר שאין הקרן שוה אלא מנה מחשבין כאלו בעין הוא כמו שאמר בהדר/ במכרו לו במנה/ והכסף מאמרה על מנה כו' ודו"ק ״

שם עמ' ב' בגמ' אלא אימא/עשיא לו כהיתר לא כאת לידו עד שעבר את הים שלמי ומכר אותו אתרא כו' ומילי הכא מוכל/ ואלא לא באת לידו לסוף שוה בדינרים שלמי ימוך מחוך ועל מלוקח מאמת ועד ותובה לא באת לידו לסוף שעובר את הקרן שלמי ימוך כו' אהדריו/ את דמו/דבי ר"ה ושמואל כו' ועין פירוש נחמור עליו אמר רב נחמן כו' מה עד ולרבות ב' עם אום אום על נשאר שני/ מאי כשמועה/ כו' ורשייתו ושמעתיה כו' אמר שלו. ועאו ועאו לחלוק כו' מוה. ועאו ועאו לחלוק כו' כצ"ל ״

פרק ט״ו

שם בגמ׳ אירחה אבן אחר המגל [illegible]
[illegible] את האבן הזה אחר המגל [illegible]
[illegible] //

שם בפרש״י [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] אירחה אבן [illegible] //

שם [illegible] //

[illegible]
[illegible]
[illegible] //

שם בגמ׳ [illegible] //

שם [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] //

שם [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] //

שם [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

אחרתי

אחריות הוא בקנין זה ע"כ ועיין בטור ש"ע סי' ... ועל כלים המג' מבואר
הוא בסדרה בקנין אג' ועי' בבה"ג בד"ה ע"ש נגד הרב דברי בענין זה //

שם בגמ' בדה"ג ... ריבית כו' דברי ... אולי ... כו' ולפי דברי ... שנראין בין ביורת
כו' בפחות מפני שהוא ריבית כו' ... שלוה לו על הלוה כו' ... מפני שהוא בר
באלוה כו' היה ... והאחרים כו' כשמואל ... ריבית הואי כו' כנ"ל //

ושם בא"ד אבל הבית ... שלא יבוע ... בדירתו כו' ... דאיכ ... שאין ...
או שאין כרמים הרב אחר ... בלא ... ולפי ... חיישינן להב ... דלא ...
היא ועוד דאין שיכול ... ירבע את הלוה ... ולוקח ... ומחר שאין לו
עוד שיעבוד בידו והרב כלום רק ספר ... ירבע שירבע עם ... ...
יהיה ... כזה וספרים אלו נראות בד' פ"ק ... ע"ש //

שם בגמ' ברא"ה ... כו' ... א' בריבית הוא ... יקרים כו' סאה בסאה
ולא חשיב ... ... כו' כנ"ל //

שם בגמ' ... אם האומר ... כו' ... אין ... כו' ... לאומר ...
... תר"כ ואם ... ... כו' ... שאינו ... ...
... כו' הג' ... ... כו' כנ"ל //

ושם בגמ' ... ... לרבות את המתנה ... אילטריך
... ...
לרבות מתנה ... בקידושין יד //

שם בגמ' גזלו אחר ... הקדש כו' ... לאומר זה שהקדש שאינו רוצה ...
... ... שאין רשות ... ... ולאחר ... כעוד שהוא ביד ...
הרשות ביד המקדיש ... ... אחר ...
חדש ... ... המקדיש ... ... שלקחו ...
הקדש ... ... שאמר ... ולאחר ...
... שהגזבר ... ... אחר ודו"ק //

שם במתני' בראשונה היה ... כו' ... ... שאחר זה ...
... ... זה //

שם בגמ' ... ... כראשונה משום
... היה ... ...
... ע"ש ... ...

לא מיבעי הא דקרא כת' בהדי' שכולן טמאין ומעין יהיו לאחות בזה הל' כתוב' ב
בפ' בכלד ״

שם ברש״י דקאמר מותר בהכי עסקינן כו' אמר רחמנא כו' והר״ן לקוח. מותר ושלום
לקוח כו' וקונה הוא דיחודים כו' בתשרי דהא ראשון כו' משמע דאפילו ראשון כו'
ונראה מי שלקוח כו' בין במעשרות י״ב חדש מיום ליום כו' כו״ל ״

ושם ברש״י כדה״ד דכל כו' ושתי ותנן דברי ר״מ בהא פליגי כו' קא מ' כתובי אחד
תימא דהדר ל' ולרבנן דהכל לא הוי ע״ה להחזיר ובמאי פליגי מתני' וברייתא
וצריך לומר דבהא פליגי דר' יהודה דע״ה להחזיר מותר דתנן ופי' הכ״ בשתי בלד א'
וכדין אם כי מתני' מותר ולרבנן דע״ה להחזיר אסור והוי דיבית הה' כברייתא
אבל דין אמר דאסור אף מדאורייתא כגון ע״ה להחזיר כהלוואה ע״כ ״

שם בתוס' בד״ה דהא אמר כו' הואיל וליכא הריבית הני כו' א' בריבית דריבית קצוצה כו'
ובר״מ מיירי בשאין מחזיר כלל ובזה הסד׳ ואתנ׳ מתחילה ר״א דהוי ר״מ הוא האומר
מתנה היא לבסוף כו' דבין דאית לבסוף אין בית לגאולה מה לי דין י״ב חדש ולפיכך
מה שקונה כפי מקחו דל' שלא יהיו כן ולפי כמתנה. אבל גבי הלוה הכי דהמתני'
היא לבסוף כו' וכהם נח' דיבית ובכל אלו דין ואחר בתוכם כמתנה ע״כ ״

ושם בא״ד המתחיל דאי ר״מ היא כו' לפי מה שקונה כפי המקח כיון דבכל מחזרת
עולם היא להם ר״ל דלכל ליקח ע״ה אמר דליכא אין מחזירין בקרקעות משום דהתם
מחזרת עולם היא להם אע״ה וכו' ולומר שלא יהיו כן ולפי שהקדש במתנה. בקרקעות
ע״כ ״

דף ל״ב ע״א בגמ' בין בע״ה הוי עינו אד״ כו' ר' יהודה אומר אינו כבתי ערי חומה. כו'
א״ר יוחנן כו' וכחומה היא ושבר ר״מ כבלא לקרי שערי כיתו בקיר החומה
וכחומה היא ושבר ר' יוסי עד עיר כגון הירדן ועד חדר ואין כו' ע״כ ״

ושם בגמ' וכי תימא צריך לא לאו למקני שלא בגוים כו' ר״ל דראשי במתני' לאחר שראה
הלל שהיו נשתנין ביום י״ב חדש התקין כן משמע דבדלא השעיות לאו הולך לגן
והיינו משום דאין חנם כיעל הני נתינה הואיל שהוא בפניו ע״כ ״

שם בגמ' אין לו אלא בית אחד להרות בתי בדים כו' אפשר דבקן דיוא משום ע אי לא
דבית בירך המיוחד לך אלא הוי כחל בית הוה שרגע בית התבן בית הבקר כו'
הכל שאין דברי בית מועיל דהוה משמע הרחו. ומועיל ובל הני אין דאני ולהתחיל
שם הל' כתוב' בפרק יד ״

שם בגמ' סביב פרש לעבור שיעור חומה לאו דוקא שיהיו היום סביב אלא מלך
אל כראיתו במגלה הל' סתבי ״
שמע כתב

שם פי' רבינו [illegible] בית [illegible] כו' מימות יהושע ומן [illegible] עבר הירדן
ומן [illegible] ואילך [illegible] בירושלמי [illegible] בארץ/כו' [illegible] גדולה [illegible]
[illegible] ראשון [illegible] שמ[illegible] כמו [illegible] כו' [illegible]
[illegible] כו' [illegible] שמעה [illegible] כו' [illegible] שאין [illegible]
[illegible] כו' [illegible] //

ושם פי' [illegible] מימות [illegible] שאין [illegible]
[illegible] עד חומה אמרו/ואחר [illegible] חומה [illegible] עד חומה
[illegible] שאין [illegible] כל [illegible] חומה מימות יהושע [illegible]
שאין [illegible] מאי [illegible]
[illegible] //

שם [illegible] ולחומה [illegible] מדיקין [illegible] כו' //
[illegible] חומה [illegible] חומה [illegible] כו' //

שם [illegible] ואין [illegible] אלא [illegible]
[illegible] כו' [illegible] כו' //

ושם [illegible] אלא [illegible] שבט/
[illegible] שבט/ [illegible]
[illegible] ושם [illegible]
שבט/ [illegible] שבט [illegible]
של שבט [illegible] אלא [illegible] שבט/ //

שם [illegible] עד חומה כו' [illegible] אבל שאר
[illegible] מימות יהושע [illegible]
[illegible] ואין [illegible]
אלא [illegible] כו' [illegible] כו' [illegible]
[illegible] כו' [illegible]
[illegible] שאמרו אבל שאר [illegible] כו' [illegible]
חומה [illegible] //

אשם [illegible] כו' [illegible] מימות יהושע [illegible]
[illegible] כו' [illegible] כו' [illegible] //

שם [illegible]

ומ"ש בד"ה התקין הילל כו' היו נמנעין וכו' כיון דהוי עד' חושה כו' אי איכן/
אמרי דאורייתא כו' ומשני מדרבנן בשביעית בזמן הזה כו' אין יובלות אין שמיטין
כו' הוי יובל נוהג מן התורה/כו' והוציא את השבי'/ ואשמיטה כו'/ אמר רב חסדא/כו'
חזרו ומנאוה והוי שביעי כל יושבי' עלי'/כו' דאיתן הרחם הבקר בד' הבקר כו'
והסד' ודיבור זה שייך לאתנו/בקן שלפני זה עכ"ל

ושם כאו' איהו ובזמן שבתי' וליבו חזרו ומנאוה והוי שביעי כל יושבי' עלי'/ ר"ל דבימי
ירמי' חזרו י' שבטים/ ואלו כימי עזרא/ ואלו אח"כ כימי עזרא/ ואעפ"כ שלא עלו כולם
חשיב כל יושבי' עלי'/ והיינו לפי המסקנא דשמעינן אבל בהא דאמר אין יובלות
אלא בזמן דאיתא אלא בשנ' יובל היינו ואמר רש"י דלא חזרו י' שבטים
עצמן ולא הוו כולהו אלא ב' שבטים/ ורשעו עכ"ל שיש לא היה כל יושבי' עלי'/
ואיתו עלה דאין גרי רבנן הא דמשני אלא לב' שבטים/ הל' כהלכה ר"ל עכ"ל

ושם כתב אחר דיבור הנ"ל שסד"הא דאתן הרחם הבקר בד' הבקר מתחיל דהא
שמעינן בקן בדף שלפני זה עכ"ל מאי דמשני התם הילל תקנו פרוזבול בשביעית היא כו'
פרוזבול דבעלמא/ פרוזבול בשביעית או הוי פרוזבול/ ואח"כ דקאמר ואיבעי' הרחם
בקן עכ"ל שהתקין ...ור ... וחזרו ואמר שחוץ כו' דלא אחולה לגבה אבל הכא/
כו' והא עכ"ל הא דהוי רבנן כו' אכ"א היה לו לומר כו' ואז לא היה/פרוזבול/
והחוב לו כו' אם לא היה ... ואח"כ הכא/שם ... כו' ותקן פרוזבול בעל
דהוי/פרוזבול/הוא בעלמא/כו' כצ"ל

ושם כאו' באמצע/ ... כו' וכן ... דשביעית/היכא/דאיכא/חוב לאחרן
כגון חוב כו' ... אבל כתבו עד' חושה דהוי פרוזבול חוב בשביעית/ דהוי
פרוזבול ואפי' בעכ"ל שאר חוב ... הילל ותקנו ... בשביעית/ הוי/
פרוזבול/ שאין ... פירות הפירות ... הפירות ... והחוב
הכות לא הוי/ פרוזבול/ הל' ר"ל עכ"ל ...

שם כתב באו' ואמ' חיכי ... הכא היכא/ דלא הוי פרוזבול ... כו' כהלכה
כנרה וכמבואר ... ר"ל עכ"ל ... הרחם ... ...
הכא/ דלא כהילל כאשר הילל ... של דשבט ובודאי שאין דשבט ... ...

ומ"ש בד"ה אין יובל כו' בזמן שאתה משמט יובל אתה משמט שביעי/ בזמן שאין
אתה משמט יובל כו' דהך ברייתא דאיתא בירושלמי פ' השולח כל אחת שביעית יובל
ומאחר שביעית שבי' עו'/כו' ר"ל ... אבל רבנן פליגי עלי'/ ר"ל/ ואמרי ... שביעית עו'/ אעפ"י
שאין יובל והכי איתא ... שביעית עו'/ אעפ"י שאין יובל ... והיו ... כו' כבן ...
יובל ... אעפ"י ... ... הדברים ... מפורש עכ"ל ... בספרו

דף ...

פרק שמיני

דף ק״ג ע״א בגמ׳ אלא א״ר [illegible] שדה [illegible] בית יפה [illegible] כו׳ [illegible] שדה הוא [illegible] כו׳ כצ״ל //

ושם בגמ׳ והוינן בה [illegible] כו׳ [illegible] כמין [illegible] ואמינן [illegible]
כמין [illegible] ואמינן [illegible]
[illegible] או [illegible] //

שם בגמ׳ [illegible] ואת״ה [illegible] עד חוטא [illegible]
[illegible] יפה [illegible] פרין [illegible]
[illegible] שדה אחוזה [illegible]
[illegible] //

שם בגמ׳ [illegible] שלא [illegible] כו׳ [illegible] פרין
אלא [illegible] פרין [illegible]
[illegible] חוטא [illegible] יפה
[illegible] יפה [illegible]
[illegible] פרין [illegible]
[illegible] חוטא [illegible]
[illegible] //

שם בגמ׳ [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] שדה אחוזה [illegible] //

שם [illegible] שנה [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] חוטא כו׳ [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] כו׳ [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] כו׳ [illegible] //

שם [illegible] כו׳ [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] //

שם [illegible] בגמ׳ [illegible] כו׳ [illegible] כסדר הזה
עד [illegible] כו׳ [illegible] חוטא [illegible]
[illegible] חוטא כו׳ [illegible] //

ושם בגמ׳

פרק שמיני

ומ״ש התוס׳ [illegible]

שם בתוס׳ [illegible]

שם ברש״י [illegible]

שם בתוס׳ [illegible]

שם ברש״י [illegible]

שם בתוס׳ ד״ה הן [illegible] ר׳ יוסי [illegible]
ודברי ר׳ בר יוסי [illegible]

שם בתוס׳ ד״ה [illegible]

שם בתוס׳ ד״ה אמר רמי בר חמא [illegible] אמר רב נחמן [illegible]

שם בתוס׳ ד״ה [illegible]

סליק פרק המוכר שדהו

וסליקא לה מסכת ערכין בע״ה

מסכת מכות

פרק ראשון

דף ב' ע"א פרש"י ועוד דקתני לקמן אבל אמרו להן כו' דברי ר"מ דברין לך/ רבנן ועוד מאי [illegible] קושיא הכי כיון שעדיין וממון משמע שיכון בא לך/ כיון שעדיין וממון גלא קתני לה לקמן כולו דין וממון אלא ש"מ דמאן לא בא לך/ אלא כיון שאין עדיין וממון וזהו שפירש מכלל דאלו אין וממון קל"ל //

שם פרש"י בד"ה שהוא בן גרושה כו' קודם שנולד לאו דוקא קודם שנולד אלא ר"ל קודם שנולד ואביו של זה החוטא נתגרשה דמה שנתגרשה קודם שנולד אינו נוגע מאומה זה בן גרושה כשנתגרשה כבר מכבן ואם נתגרשה כבר מולדו אינו נקרא בן גרושה אלא ה"ל ולאו גמור קל"ל //

שם בתוס' בד"ה מעידין אנו כו' דליכא כי אם לאו בעלמא/ כו' ר"ל דאנו אם אומרי/ אומר שאביו של זה החוטא שאין גרושה חכ"ב לא עבר כי אם לאו בעלמא אב"ג לא נקרא לא עדי עדות שעבר שום אדם בעולם יותר מלאו בעלמא/ ולכן מקרי שקר כאשר זמם ולכן זה שלאו, לכן לידי הזמה והיות עדין בדבור זה כמו בה [illegible] של העבירה שהיו מעידין שעלה אביו של זה החוטא קל"ל //

שם בתוס' בד"ה והתם איירי כלא התרו והאי דהולך לגבי עשה התם דאיירי לא עיקר לאו כיון דלקיים לא יוכל לבא לידי מיתה והיינו משום דיכולין לומר לאמר/ על כלה מיתה הוא כלאו"ב לא מצינו אותו שלא התרו בה כבר מבואר שם בגמ' דאיירי כשאת חבר וכל/ ודלא [illegible] קל"ל //

שם בתוס' בד"ה יש לקלון מאי לא קא כו' בשלמא לתרוץ הראשון של הגמ' אין לקלות מידי ר"ל דלא קא אמור לך שהוא מחייבי כריתות ולכך אין עדות מתקיימת חוץ מעדות שלא יוכל לבא לידי הזמה דמה שמחייבי מלקות לא הוסיף כמ"ש מה שלקח בעבירה דחייבי כריתות אשכ"ג בבן גרושה. ובן חלוצה דליכא אלא לאו בעלמא/ קל"ל אבל לתרוץ השני שתרץ דאוחר דפליג כולו ואם כו' לא קא מעידין בן גרושה ובן חלוצה. לא כעין עדות שאותה יכול להזימה ק"ל. דה"ל ולא קא אמור דבר על לא קאי הפליג דמיל ואם כן ק"ל //

שם בתוס' בד"ה מעידין באיש פלוני כו' דתנן פ'/ אלו הן הגולין דשונא אינו גולה לאו קטל דומיא דאוהב גולה. ואמאי כו' כ"ש ובן הגה בח"ם והיינו משום דבאמת לותן במתן/ דליכן רק השונא אינו גולה. ולע"ל דשוני הגמ' מאי לאו דאיירי נמי בכעין זה דאוהב גולה דאל"כ ה"ל דשונא/ אוהב אינו גולה. קל"ל //

שלום

פרק ראשון

קי"ל/ והנ"ה [illegible]
[illegible]
ויעו העדים

שם בגמ' בדה' כל הזוממין כו' את אחי אמא יכול אין הכי נמי ונעשית מ' כדתני' הכה
תנא עדין בהלכה [illegible] דהרמ"ה מביאו/ הרב לא קר העדות ראיה
כבן [illegible] והיינו משום דבעי עיקר העדות הן מרובין הג' עדים זוממין
ראיין כהות [illegible] מרוב/ דין נמי באותה מיתה [illegible] והמיתה/ ש"ב מרובה
אין כב' ראי/ ראיה אלא יחיד וסברא כן אם רבים העדים או יחיד העדים
אחד כמה [illegible] בסנהדרין //

שם בתוספ' [illegible] אין [illegible] ט' [illegible] [illegible] ו[illegible] מוכחי/
[illegible] מאי [illegible] ואמאי אמר כך הלוי הני [illegible] ט' [illegible] שאין הרחם [illegible]
כמו [illegible] בעיק העדות [illegible] כמבואר בתו' דסנהדרין ד/מ"ה ע"ב אבל תימ'/
[illegible] דהיא לאו [illegible] כאשר [illegible] היא [illegible] עדי
וצריכין לומר דהתו' [illegible] בן [illegible] התוספות במקומה וד"ק //

שם בתו' בד"ה וזוממי בת כהן כו' ומתחילה היה ר"מ מפרש כו' בח"ל האריך מאד כאן
זה ודברי [illegible] בהלכות //

שם בתו' בד"ה ועד קתני [illegible] ואת"ל [illegible] הוא ה"ל דהאי כיצד העדים נעשין
זוממין אין פירוש כיצד נעשין העדים זוממין [illegible] בהו כאשר זמם ראב"כ וכו' הלא
אין העדים נעשין זוממין מכ"ע [illegible] אלא פירוש דהאי זוממין לשון של הזמה הוא כלומר
באיזה ענין עושין זוממין ע"ז אמר זה אינו דעכ"פ כאן דין הזמה נאמר כאן כיצד
נעשין זוממין ועין שקויים בהו כאשר זמם דהא קתני לקמן אבל אמרו להן כו' ושם
פירש כיצד הוי לשון הזמה [illegible] זוממין [illegible] דין הזמה נאמר [illegible]
[illegible] אין העדים נעשין זוממין וצריכין לומר דלא היה כתוב לפני התו' [illegible]
[illegible] אין זוממין והנה [illegible] הרא' ודאי הוא ב' ענין אחר [illegible]
[illegible] אין העדים כו' [illegible] לא/ דהא [illegible] כיצד
[illegible] זוממין [illegible] צריכין לומר [illegible] כיצד אין נעשין זוממין ודין [illegible]
[illegible] אין [illegible] [illegible] ועי' [illegible] הסוף/ ודין [illegible] כאן כאן
העדים נעשין זוממין [illegible] מוכח [illegible] האחרת [illegible] כאן
כדין הזמה [illegible] הלשון [illegible] הוי/ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] דין הזמה נאמר [illegible] כו'
[illegible] [illegible] בח"ל הנה [illegible] [illegible] ודין //

שם [illegible]

שם ע״ב בגמ׳ הא שלא עשה מעשה בשוגג נמי אסור כו׳ ר״ל כמו שעשה בלא כוונה מעשה
בשוגג כך נאסר שהוא חייב מלקות ברבים בשוגג כן מבואר בח״ג ״

שם בתוס׳ בד״ה ומה הסתם כו׳ דהא א/אע״ג ר״ל רבינא אמר לכו קנס דלא עבדינן קנ׳
כהנא דאם נעשה גם כהנא היה כשר חזרת עדים ומשום דמה הסתם כו׳ וקנס מעשה
ומשום אסור והיכי נאמר א/אע״ג דעבדינן קנ׳ כהנא ומה זה נבין ור״ל קנס כי קנס אין
ושייך קנס אי קנ׳ ״

קו׳ בד״ה עוד בתוס׳ בד״ה באומר עדות שקר העדתי ושוב הוזמו לאחר/משמע כו׳ ורש״י בח״ג
הגיה ושוב הוזמו וכן אמר שם דברי התוס׳ בענין זה והגיה נמי דאע״ג כמש״כ והפסיר כו׳
ואין אומר דאין לריכן להגיה כך דמה שאומר דאם לא כן ר״ל אלו לא באו עדים אחר והוזמו
אותו כו׳ וכו׳ והא דהאריכו התוס׳ ואמר שוב הוזמו היינו משום דק״ל/להו דעד זומם
דאמר רב דלא עדות זה עד זומם כלומר מעידות אלא ודאי דאיירי בשוב הוזמו
כו׳ ואמר לפי/עשו אבל פירוש דחזן אומר בדברי התוס׳ במה שאמרו דהא לאו אין
דשלם אמון אע״ג הוזם במקום פלוני כו׳ דהא לא/דברי התוס׳ הגיה דהא לדברי
היה זה אומר קושיות העקן ויותר קושיא הלא דאע״ג לא חזן כלום על קושיות/המשנה
לכן נראה בעינן ואמתין תיבות ושוב הוזמו ואע״ג הכי ונגיה הכי באומר עדות שקר
העדתי לאחר/משום דכי אמר הכי משום חזן דאע״ג כו׳ וקו/דברי התוס׳ יבואו כפשוטו
ואין להקשות והיי דאמר לאחר/זה אבל והוו רב עד זומם ר״ל חד מאי עדות עד זומם
מאחר שנעשה כו רק הזמה כולו ושם לעדות ובמו שפירשנו של אלו ומשום ראשון/
דרש״י ודברי העקן ובכן זה שפירש בו התוס׳ וכו׳ לא קשה קו׳ ואם אם לא נמחק אותו
ענין דהא ושוב הוזמו כמו התוס׳ מתחלה רק הוא המעשה דאיירי בהכי ואח״כ
אמר לאחר/משום דלא צריך ואמר דאיירי בשלא הוזמו ותמהו דכי הכי אמר משום
כו׳ אבל זה אינו נראה דהא לא אמון כו׳ לכך ש לפי/עדות של כו׳ כמש״כ ודינו
ואמר כמו שהתוס׳ ואמר/עך בתחלה וכפירש״י דשוב הוזמו שענין וכמו שהבין התוס׳ ״

שם בתוס׳ בד״ה מעידין באיש פלוני כו׳ שהעלה ידיה אין בידו שוין כו׳ לאחר/היה נראה
והגיה אין בידה כמקום בידו׳ אבל אינו מוכרח דהמ״ש דהעלה ידיה אין בידו ובשם
אבל אעשר בהן בהכשר ב עדה היותה תחתיו אין שוין כו׳ קנ׳ ״

שם ע״ב בגמ׳ בד״ה לא כפשוטו כו׳ ופסול אותה מיום שמעין ממחבן הוא נראה שלא
כתב כן כדי להראן ומה שקל כו׳ ונאמר שנפסל בתר חוזה/לקמן מי פירות ועל ידיעת
ומותה שנא׳ דפסול ממחבן הוא וק׳ ״

שם בתוס׳ בד״ה אר״כ הגיה הת׳ ומן עליו כסף כ׳ ואינו לא במשמע כו׳ דהוא שערב
שמו

שם בתוספות (דהיינו [illegible] אחר [illegible] [illegible] ולא [illegible]) ומן
[illegible] [illegible] כו' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ודו"ק

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] במקום אחד [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] במקום אחד [illegible]

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

שם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

שם ע"פ בגמ' דברי ר' יהודה ר' יעקב אומר כו' פי' וכן משמע מתוך שהביא לרבנן דר' יעקב
עי' שסובר דאין לוקין על לאו שאין בו מעשה מהא דסבר דעדים זוממין נמי הוי בי"ד
ברה"ה לא לוקין כל' שמ' דאין לוקין אמר רע"ב בה' וראיתי בסנהדרין ד' ס"ג וכחולין ד' פ"ג
ובפסחים ד' פ"ג ואיתא כוותיה ר' יעקב "

שם בתו' ברה"ה בשאמר לרבנן כו' והא מפורש מקרי האי קרא דלוקין ואמאי ר"ל הוי' שחייב
מלקות ואי"ת דלא נעקר להו תרוייהו אלא משום שאמר לאו והא שיתבאר בסוגיין
ברש דר"מ סובר דאי"ת וממון נמי לא נעקר לו תרוייהו וה לאו מדכת' ולא יהיה
הסון ענוש יענש כו' בכתובות פ' אלו נערות ד' ל"ו ע"א ע"ב "

שם בתו' ברה"ה ולא מה להצד השוה שבהן כו' משום כשאר מלקיות ועדיות ע"ל רבן של
ואמר עדות לפי שהמוציא ש"ר היינו שאומר שזינתה מן האירוסין דהיינו עדות כו'
כמבואר בכתוב בפ' כי תצא ואם אמת היה הדבר כו' וסקלוה אנשי עירה כו' ואמר
כאן שבאו שנים עדים זוממין ומוציא ש"ר הן מלוקים כשאר מלקיות ועדות אבל
עדים זוממין אינן ממון אינם צריכים הכרזה והם צריכים הכרזה ומוציא ש"ר
הוא לוקה ומשלם מה שאין כן בכל שאר מלקיות ועדות ואמר לשון עדות כעין מה שאמר
מוציא ש"ר וק"ל "

שם בתו' בא"ד דהע"פ בירושלמי לקי נמי הביא דעשרין כו' ר"ל כהאי דהוא האמר דלא
לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ומוציא ש"ר פריך מה ומוציא ש"ר שם דיבור לא"ו
דלא אית עביד שום מעשה בגופו אלא דיבור בעלמא הוי ולפרוש מ"מ כשאר לאוין
שאין בו מעשה והט' דהוא לו עביד מעשה בירושלמי מעשה מעשה בהעדאה
והיינו בעון אחר ע"ג שלא מכה מעשה מעשה רק ממלא שעשה מרר ק"ל "

שם בתו' בא"ד לפי' ירושלמי דעדים זוממין כו' ר"ל לפי מה שאומר בירושלמי דפריך שם
דיבור הוא והוי אע"ג מה דפריך מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד חמור דלשכן הוי
דיבור אבל צריכין לפ' אליבא דר' יוחנן סבר צד חמור לא פריך היינו משום דעדים
זוממין חשיב מעשה דבדיבורן עשה מעשה דהא מ"מ דבורם היה עפ"ר אבל — עי' מבואר בתו' דה' מאי ד' ל"ב ע"א
במוציא ש"ר לא את עביד מעשה ע"י דבורו אלא ע"י עדים ולכך אין צד השוה
שבהן שום פירכא וק"ל "

שם בתו' ברה"ה ורבנן האי לא תענה כו' בכ"ז פ' ערובה ד' ע"ו ע"ב ובסנהדרין פ"ק
ד' י' ע"א מבואר עשן דיבור זה ודבר שאחרים ע"ל כמו תוכה "

דף ה' ע"א בגמ' כאן אחרים והזימום כו' הכ"ז האריך בזה הרבה ורש"י נמי פ'
כן דבריו במלות נזכרות ור"ל שבאו שנים אחרים ואמרו שאותו אחד לא עדות עליו

שנים

פרק ראשון

[illegible] ראשון [illegible] וכמו אומר כי [illegible] הראשון [illegible]
[illegible]
[illegible] //

[illegible] //

[illegible] //

[illegible] //

[illegible]

ויתר נ"ל דהא אין שום טעם במקום ואמר שהרוג את בכת הלשון/ אלא מטעם שכת
האומות הנזכרו אותן וכי משום שהזכירו אותן יהיו נהרגין וכי יהיה עבודה זו כורה
של צבא אלא אין נהרגין להרוג אותן אך כי עושין לפי האומות וכדמפ' בעבודה זרה/ וכו'
וכמ"ש ב"ש וכי התנא שבמשנה דברי ר' יוחנן יהודה דברי ר' מאיר/ כפלוגתייהו דהכא שלא
עושין לפי האומות דאשי כל שכן גבייהו הוו קיימי ובריך רחמנא דנוח ויתר ע"ש //

שם בד"ה כרבי אומר כך שמו מבואר יפה בח"י ע"ש //

שם בד"ה אוסעות כרב אלפס פי' לשון סעים כצ"ל ולשון סעים הוי מלבבו ור"ל
דאמר ר' יוד'/ והכשר/ וכי כתב האומות היא כורה של אוסעים שכל העבודה בה ...
בראשי/ אלא דהי/ נהרגין אלא כת ראשון/ בלבד כך הוא בהדי/ ברייתא //

דף י' ע"א בתוס' בד"ה אר"י כי קלה להשיר ראה כו' כל שום שבת מת לשון זה נ"ל דכתב כו'
שלשון עוקצי שבתר בלשון הפוסק/ הלי עוקצי וכמו מגלה הל' רש"י וקאמר בלשון החיבור
ור"ל וקלה לקרותה ובעשרה יום/ ברוב קלה לקרותה ראה כו'

שם בד"ה חייבי מלקות שאין כו' דבר/ יד לה לאיזה כו' לא נמצא פסוק זה בשום
מקום בדרים וגיטין ורואיתי בכתובות ד' ל"ב ע"ב שהחל גר ביד דבר/ בדרים וגיטין
בכל שופטים רה"ל דבר הערה עין ליד והיינו מגין והיה נ"ל להגיה במקום דבר/ יד
ביד דאמקי כו' אך שבמה לפני/ ראיתי בתוס' של ואת המספח דלא דיין בלשון ואמרו
במקום לשון הפסוק שבמשנה שהתא כו הל' קאי על המלה עיר מירו ליד אא"כ כו'
והסמוך כה לאיזה מרו של עבות כערוכין דף ה' ע"ב אבל אין זה מוכרח ואם
העניין צריכין לו/ כפי מה שהיה נ"ל להגיה קל //

שם בד"ה היכי משכחת לה כו' כשמא מרע נפשות ולא ענשו/ כו' ברש"י ד"ה ומאי
דהיכי היכי משכחת לה הוא דלא קאי מרע נפשות אבל כשמרבן אחר כך דמשכחת לה ו
ואיתו מתחייב כו' שפיר קאי מרע נפשות והיינו בלא התרה כהו דורשי אין כו'
צריכין להתרותו כל עדותו ואם הוי מש כמו דין מאומת לעניין דשלומין להו אין
ואיתו כו' דמ"ט וכ"כ פס' בשם הירושלמי דהאי היכי דמשכחת לה קאי אין מרע כו'
נפשות והיינו היכא דלא אמרו כו'/ ובי דהרא"ה אמרו לפי שהוא השומען מן ה'
מרע נפשות דשמא כאמור בלא התרה לא מבטלין להו לעדותייהו כלל אם כשמרבן
דשלומין להו ואיתו מתחייב כו' שפיר קאי גבי מרע נפשות ובזה יתורץ שפיר מה
שקשה הרש"א אחר כך בד"ה לאסהודי מתייב כו' ובן ברה שמואל אומר כו' וכמו ש
שיתבאר ודוק //

שם בד"ה לאסהודי מתייב כו' דהרגו כמו ויאמרו לאסהודי אתיין דהא

גם בריש עקירה שאלו להו פ' כל היכא דאית בהו ... אין אנו צריכין להו.
כגו מה שלא הכרנו ... להו ומש"ה ... ור"ל ... כאן פי' ומאמר שהתרו בו
ע"כ דמהני ... שלא הכירו ... ולכך כתב כן אבל ... דהיינו אחר לפי דברי ר"ל
לכך דמהני ... פירוש מה שכתבנו בזה וק"ל //

שם כת"ב כר"ה שמואל אומר ... ומה לה ... שלפני ... ר"ל דאפי' ... ואומר כמתני'/
משמעתין להו והיינו כר"ל כלומר התרו כמו כר"ה ועד שמעתין ... א"כ ...
יתכוין ... הקרובי'/ ... ולפי דברי ר"ל דכר"ל תלוי הכל בהתראה ... ולא ידעתי
איך יפרש כאן דברי התוס' בזה אבל לדידי א"ש ודוק //

שם כת"ב כר"ה משום דלפעמי' שלא ידע זה בזה ... ר"ל יכא לבר גב עם הכשירי'/
ולא ידע האח הזה שהעיד אחיו עמהם ... אבל ... צריך שיבא האח הזה השני
גב בעד הכשירי'/ ... שהוא ... לכשירי' או שלחוי' ... הפסולי'/
כי ... ומשמע להו ... דהוי ... משום הסבר/ כיון דאין ...
להעיד ... הכשירי'/ ... כמבואר ... הכי ... היינו מאמינין להם
והיו עדותן ... לכך צריכין ... שבא האח השני גב בעדות הכשירי'/
לפני הב"ד וק"ל ... ששון האחרי' ע"ש //

שם ע"ב מתני' והתניא ר' יוסי אומר השונא נהרג מפני שהוא כמועד ומותרה ר"ל מ"ש
שע"כ שאין צריך שיהא מותרה ... שהוא ... שידע שמותר
לעשות ... ואם היה מותרה מפי ... או מפי ... נהרג וק"ל //

שם כת"ב כר"ה ואחד מתרה בו כמשמעו כ' שאין מן העדים ר"ל הוא התנא ולא בא
להשמיע כאן הוא הדין ... אלו עם אלו ... משום ... אלו
את אלו ... ומ"מ ... אחד ... בכוונ
דהיינו ר"ל שמותר אחד ... מן העדים ... בזה ... של
... הך ... והמתרה אינו מן העדים ... חייב
מיתה צריכין ... ולו ... כמו כדין המצטרפות
העדים וכתר ... שהוא רבא ... דר' יוסי ... נהרג עד שיהו
שני עדיו מתרין בו והיינו ודאי ... עדים שנהרג ... ודאי
מצטרפי' העדות ... החרו בו ... אין ... אם אין ...
אחד מהעדים מתרה בו וק"ל //

שם כת"ב כר"ה הוא ... בו והא דקתני ... ואשמעינן דהא

שני
אין

ואין הרוצח נהרג אא״כ המתרה מן העדים שמחייבין מיתה ואם לאו הטעם שם המתרה עמהם
אלא מצטרף העדה עדות/כלומר המתרה, ולמה נתחייב אותו מיתה שלהמעיד הלא לא היה נהרג הרוצח
בעדותם מאחר שלא היה המתרה עמהם אלא ודאי דאיירי שלהם נמי המתרה עמהם
וזה דנהרג הרוצח עפ״י עדות כת הב׳/ שלא הוזמו מעתה שאין המתרה עמהם הויא
משום דהם אומרים/ שהיה המתרה עמהם כשעדיו וכיון שאין הכת זו רואה את זו הוי
עדותן מיוחדת וכו׳ ההוא ומ״מ הוו להו כתי עדיות כו׳ ומ״מ נלכה דהוי עדות מאחר דהם
כיון ב׳ עדי/ שהעדים שהמתרה היה עמהם אף שאלו העדים הכת הב׳/ מעידה ואומרת
שהיה המתרה עמהם ולמה שאין לנו הלשון להרג את הרוצח מאחר דצריכין לפי זה
שיהיה המתרה עם העדים שמחייבין אותו מיתה וכו׳ //

שם בגמ׳ ברה״ אמר רבא כו׳ מכאן שייתי היא״ רואי/כו׳ ר״ל דמוכרין דהאי אמר רבא אם היו
רואין כו׳ נאי אמתני׳/דקתני הרי אלו ב׳ עדיות והוא והן נהרגין דזה איירי דהן רואין
את המתרה או המתרה רואה אותן ואז מצטרפין ולכן זה שהוא והן נהרגין כאפוטרופוס
כתב, ומפני הכי והכא דעדות מיוחדת דבריהם ואי דאי אמתני׳/ואי כו׳ אלא הא
ואם לאו אין מצטרפין דזהו עיקר החידוש ר״ל דמאחר דמפ׳/המתב׳/ואמר דאיירי
כשהיה רואה אותן המתרה כו׳ או מצטרפין אבל אם אין רואה אותן אין מצטרפין
הא׳ ואשמועינן דאם לאו דאין מצטרפין דהא דמצטרפין ולכן דהוא והן נהרגין מפורש
במתני׳/קי׳ //

קי׳ ו׳/עמ׳ ברש״י ברה״ אלו היינו בימים שסנהדרין דנא ד״נ דקדק רש״י לכתוב כן דמאמר
היה ר״ע בימי סנהדרין דק שלו מקומן ושלו מקומן כשלו ד״נ שלא היה צה בדרם
להרוג את מי שנתחייב מיתה ודבר זה מבואר בגמ׳ מקומות בגמ׳ //

שם בגמ׳ ברה״ ראשונה כאום סיני כו׳ אע״ג דבסיני ואדין כשאמר אין אנו יודעין
הרי זה נבון ר״ל דדקא בשמחישין זה את זה בסיני ואדין אין עדותן נבון אבל אם
אמרו אין אנו יודעין הו׳ נבון ואע״כ למה נאמר בכאן דאם היו שואלין להם ואומר דלא
ידעין יבטלו העדות הוית משום דהא דהכ/הני ננו׳ הוא״ו והוא בהרג נפש ממ״ג
בסיני ואדין דלא הוי כיון העדות וכל זה מבואר היטב בגמ׳ דפ׳ דהולין ד׳/יא׳ ע״ב
ודבר זה דבסיני ואדין הרגו מבואר בסנהדרין ד׳/ז׳ ע״ב וק׳ ממ׳ ע״א //

שם בגמ׳ כאו״ נפי מבלו שחורים כו׳ ר״ל דכאחד אומר כליו שחורין ואחד אומר לבנים
הו׳ נבון והיינו משום דאין העד מדקדק לידע באיזה בגדים הלך ודבר זה נמי
אותה בסנהדרין במקומות הרבה //

שם בגמ׳ באו״ לאו רוקא אלו רוב פעמים לא היה נהרג שע״י שהיה מרבה כו׳ ולפי
זה צריכין לומר דהא דעמה בגמ׳ היכי הוו עדי ומתן דהיו שואלין ראיתם טריפה.

היין

הרג בו׳ הייתי ר״ל שבלבך היו מרבה בבדיקות כדי להציל שאין/ בדבר כזה שאנו״ לידע
מכה היו שואלין אותו עליו אבל ודאי לא עביד הרוצח במה שמשיבין העדים/ על׳ ראשון ׳
יורדין וכמ״ש התו׳ בכאן ק״ל ״

שם בהג״ בר״ה מנחתו כשהוכרה בה׳ על״ דאוכ׳/ ואיפשר דאירם שהמחלו בה׳ וג״ש והמוה
דלהי זה שאיבעיה בבולך את הערוה היכי הוו עדי בה׳ הלא׳ שלרך דהיו שואלין דאירם
שהבועל אינו טריפה כמו שמתרצין התו׳ בכאן ואי לאו הייתי צריכין לומר דקאיג
בדשמואל דבעי ר״ם ור״ש היו עדי סבר כשמואל בדין דאמאי/ ול״ל דצריכין לומר דשחת
הו לאביי ורבא ולמוא עבין בבדיקות שמשון לא יהרג בעבוף של האיש שבאין והיכו
מיד והייתי שלא נעשה אותה האיש עבין שראוי והיכו עליו מיד או משום שהוא אינו
עושה אותה מעשה ממש או משום שהוא לא הרג אדם בריא/ או אפשר לאתך דקיים
הו לאביי ורבא דאין מחייבין המאון עד שיראו מנחתו כשהוכרה ואי אית ׳
מצינן לומר דמתרצין עפי כפשיטות והמ״ו ולרך כמ״ש התו׳ וד״ע ״

סליק פרק כיצד העדים

// פרק אלו הן הגולים //

שם במתני׳ בר״ה היה מעגל במעגילה בה׳ וכ״ו בו׳/ שיני/ אורך/ בו׳ ר״ל בכל זה נקשה היה
לו כמו בית יד אחד או אפשר שר״ל ברחבה של האבן היו בולטין שני שיני/ אורך/ ואוחזין
בהן להוליך/ ולהוביאה את המעגלה על פני הגג והייתי שאי מעגלה ר״ל מכח זה וכו׳
את האבן מעגלה מאחר שמעגל ומוליך אותו על פני כל הגג ולפי׳ הראשון יותר נ״ל
הא׳ דהייתי שאי מעגלה דהייתי ממש מגלגלין אותו על פני כל שיח הגג ק״ל ״

שם על׳ ברש״י בר״ה ואשר לא צדה שלא נתכוון להרוג בו׳ כלומר והרג אדם אשר לא צדה
דהייתי שלא נתכוון להרוג בכידו של אדם שלא היה יודע ש״ש שם שום אדם אבל מ״מ
נתכוון להרוג במקום שזרק בהמה אותה בן אדם הוא דחייב גלות מאחר שזרק למקום
שכוון דעתו אבל אם נתכוון להרוג שתים וזרק ד׳/ שלא נעשה בוונתו בוודאי אינו חייב
גלות והכי פרש׳ הפסוק אשר לא צדה שלא נתכוון לצד להאדם כלומר שלא ידע שהיה
האדם שם ולמקום שזרק אבל דעתו ובוונתו נעשית כמו שמגמר בגמרא שלא היה
שם ענין אחר רק שלא צדה דהייתי שלא ידע שהיה אדם שם רק שנתכוון להרוג בו׳
בה׳ ודו״ק ״

שמפ״ש׳

דף [illegible] [illegible] ״

דף [illegible] [illegible] ״

דף [illegible] [illegible] ״

דף [illegible] [illegible] ״

דף ח׳ ע״א בגמ׳ [illegible] ״

דף [illegible] [illegible] ״

דף [illegible] [illegible]

מסוף ע"ב הוי ליה כתובי/ ולכך האי דלא איכא לכך הוצרכו להך דבשבילו דבר —
שנתחדש בה נלמד ומשני בהא במשנה תורה כתיב נמי כו' לא שונא הוא לו כו' ר"ל ד
דבפ' שופטים כתיב מתחילה וזה דבר הרוצח אשר ינוס שמה וחי אשר יכה את רעהו
בבלי דעת והוא לא שונא/ לו גו' ואח"כ כתיב פן ירדוף גואל הדם גו' והשיגו כי ירבה —
הדרך והכהו נפש ולו אין משפט מות כי לא שונא הוא לו גו' ואח"כ מגלי הת"ג ואת חוזר
כאן ונאמר כי לא שונא הוא לו דקאי נמי אהרוצח ע"ש דמשום הכי שנאו/ בשבילו דבר
שנתחדש בה חוזר ונאמר והיינו משום גואל הדם שלא כח והרוג את הרוצח קל"ל ״

שם ע"ב בגמ' תניא/ והא דתנן עבד נכרי כו' רש"י בפ"ק ד"ד ע"ב מ"ש/ הא תנן כוה
דתנן תניא במתני'/ והא דתנן בברייתא ונ"מ דהאי ברייתא עיקר היא ע"ש ״

דף ט' ע"א בגמ' ברה"ה אלמא גר תושב כו' מ"ש גלי. דהא לא קתני כלום גבי ישראל והיך
משמע הכי ר"ל דהאי איהו תני במתני'/ וכל ישראל גולין על ידיהן כו' אז הוי שפיר
כלום והוה משמע דאתי חוץ לאפוקי מכלום דדין גר תושב אבל עכשיו דלא משמע
רק וישראל גולין על ידיהן לא חייב כלום ונאמר שאין חוץ אגר תושב ורש"י בה"ג כתב
שאורחין לו ולא הכינה ר"ל שאורחין חוכת לו על דהא לא קתני כלום כו' והיינו
משום דלא הכינה הפי' והוא ע"ש שכתבתי וזה פשוט ״

שם בגמ' ברה"ה אמר ליה רבה כו' דהכ"י אמרינן ברה"ג ומה ר"ל כעין זה דבעגלה ערופה
כאיזה חמור הוא ולא עולה כי היכי דלא תימא לי כפרה ד/ב/ ע"ב ״

שם בגמ' ברה"ה כסבור בהמה כו' ר"ל שנשתנה אדם גר תושב מקמאי ומצאו גר
תושב וכן הא דקאמר חייב דאי בישראל כו' ר"ל וכן הא דקאמר חייב והיינו
הרוצח נמי איירי בגר תושב דאי בישראל כו' קל"ל ״

שם בגמ' ברה"ה אלא דינא מסור לאדם כו' קלה. חלופא/ לא משמע הכי דלפי פי' זה הו"ל
אלא חייב בדיני אדם דבדיני אדם לא שייך לומר בהו לשון מסור אלא דדיני
בדיני שמים שייך לומר לשון מסור אלא דהכא לא עשה לו כלום רק דינא מסור לשמים
ומפי' דלה הקב"ה לדונו ודין אותו אבל אם חייב בדיני אדם התורה חייבתו
וזה ולכך שייך לומר בו לשון חיוב קל"ל ״
שם בגמ' באה"ד משום דדינא היה מסור לשמים לפי שלא היו שם עדים הילכך אין
דינא מסור אלא לשמים ר"ל לכך אמר וחמורה לאו/ דהיינו לשמים הוא ולא
ולא היו שם עדים הכ"כ קל"ל ״

שם ע"ב

שם [illegible] בגמ׳ [illegible] שיהו משולשין שיהו מדרום לחברון כו׳ [illegible] [illegible] וז״ל
[illegible] חוץ [illegible] הדרך [illegible] לחלוק [illegible]
[illegible] כו׳ [illegible] [illegible] לג׳ חלקים שוים [illegible]
[illegible] עד ב׳ כמו [illegible] עד ד׳ וכמו [illegible] עד ה׳ אלה הם הג׳ חלקים
השוים וכמו [illegible] אחר [illegible] (והיינו חברון) [illegible] ב׳
(והיינו שכם) [illegible] ד׳ (והיינו קדש) [illegible]
[illegible] כמו [illegible] עד ב׳ [illegible] עד ד׳ [illegible]
[illegible] עד ה׳ [illegible] [illegible] והנה [illegible] אחת מן
הערים היה [illegible] מן [illegible] אחת [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] כמו [illegible]
[illegible] ודברי הרמב״ם שבאמרו וזה פשוט [illegible] //

שם בגמ׳ אמר אביי [illegible] הרמב״ם [illegible] ואמר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הרבה [illegible]
[illegible]
[illegible] הרבה [illegible]
[illegible]
הרבה [illegible] הרבה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הרבה [illegible] //

שם בגמ׳ [illegible] ר׳ [illegible]
[illegible] אמר ר׳ [illegible]

[illegible]

דיש עולה ולכן נראה אע"ג דס"ל כוותי/ ס"ל דהך דמוקמינן דאמר דר/ ואם ס"ל כוותי/ ר"ל
דאם היה ס"ל כוותי/ וסובר ר"ל אמר לקולא טוב שאינו עולה לא ה"ל להעלים דברי ר"ל
באמת/ כמ"ש הל"ל משום ולהשמיט דבריו שאומר כשמו מאחר שיש ס"ל כוותי/ ולכך מוכחין
ואומר דאם ה/ ר"ל אם העלים דבריו כמ"ש חכמים משום ודו"ק כ"ז "

שם בתוס' ד"ה משלאחר שלהלכה אין היה אף והמשכתה עד עולו ובן ... וכו' וכו'.
ופירוש כבר כתבתי ... "

שם בתוס' בד"ה בכלך לכרוי רוכחים וכו' גם בדיבור זה כבר כתבתי מעלה מה שצריכין
לבאור דבריו "

דף ו/ עמ' בד"ה ... נראה שר לכך שאו ... כל המפרשים/ ... שהוא מלשון
הנחש השיאני והרי הוא כמלו ... שהם ... מן ... ול"ל הפסוק שם ...
שר לכך ... כל וזהו שכתב רש"י ... ק"ל "

שם עמ' בגמ' אמרו לו הרבה שלוחות ... הרבה בני אדם ... ירדו ...
וזהו ... שלוחות עושה. אבל אדם אחד ... שלוחות ... ד'/
בר"ש ועיקר התשובה ... היה ... והאחרי/ ... רבים
דאו דבריהם ... "

דף ... גמ' ואם ... להדר בית בהרב ... ראמר ... רבים בהרב ...
... להדר במיתת ... ולר' ... להדר במיתת ... מלחמה ...
במיתת ... או ... בריך ... וכו'
... אלא ... ולכך צריכין ... דאמרי
... וראיתי ... אחרי ... שכתב על דברי רש"י ...
... כמו שכתב ... אין הכוונה/ ... באקרא
... מלאכה/ ... במיתת ... או
במיתת ... הוא ... בזמן ... בכל ... במר/ ...
... אחר ... ואין ... ואם ...
... הנה ...
... שכתב ... במר/ ... בבגדים
... בבגדים
... "

גם מה שכתבתי בתחלה בהא דקאי אלין רבים או"ה ודו"ק "

[illegible]

דף י"ב ע"ב בגמ' רוצח בו רוצח שגגה ועיר מקלטו כו' פי' דהאי רוצח בן [illegible] אומה שרחב
וקתני במתני' ר"מ אומר אין הוא מדבר עד שמכבדו ובעיניו זה דבר הרוצח ע"כ רוצח בו רוצח
שגגה פי' יאמר להם רוצח אני כו' שנאמר וזה דבר הרוצח וק"ל ״

דף י"ג ע"א ברש"י בד"ה מעליותא היו הערים שבר ווים פי' ר"ל העיר מקלט היו מרויחין להם
מלין ווים מפני שהרוצח שוכרין מהן כו' וק"ל ״

שם בתוס' בד"ה מעליות היו כו' צריכי/ והעלוה מס וארנוני/ ווים כו' ר"ל כמו שהיו בני עיר
מקלט היו מעלין מס וארנוני/ ואפ"ה מעליותא כך היו צריכין הרוצחים/ לתת מס וארנוני/
ווים ולא כמו שפי' רש"י שהשכר שהיו מעלין להם היה בשביל בתי דירה שהיו שוכרין מהן
דזה אינו עיקר שכר ווים דמי שלא היה לו בית לשכור לא היה אוכל כלום אלא ודאי
שעיקר הוא שהיו צריכין לעזור מס וארנוני/ בזה שיסבלו הווים שהיו דרים שם וק"ל ״

סליק פרק אילו הן הגולין

פרק אילו הן הלוקין

שם ברש"י בד"ה גרושה וחלוצה כו' שחלוצה אינה בכלל/ אלא מדרבנן/ מייתינן לה כו' רש"י בתוס'
פי' ז"ל כו'/ ואינה אלא אסמכתא בעלמא/ כדאמרי/ ביבמות כאן [illegible]/ חלוצה דרבנן ע"כ וכאשר
גם בקידושין על כריתות שהביא רש"י מסוף ואמר דחלוצה מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא ע"כ
עכ"ל ולפי דברי רש"י [illegible] דברי רש"י [illegible] ולא קשיא [illegible] דהחת' וצריכין
לומר דהתוס' [illegible] דברי רש"י [illegible] דחלוצה הני/ דאורייתא ואין לוקין
כאן בגרושה משום חלוצה מאחר דאריבוי/ של ואל' גרושה מייתינן לה אבל חלוצה
הני דאורייתא דאל"כ לא [illegible] לרש"י רק דאין לוקין משום חלוצה [illegible] הני/ אלא דרבנן
[illegible] דהני/ אריבוי [illegible] [illegible] [illegible] דברי רש"י [illegible] ״

שם בתוס' בד"ה ואלו הן הלוקין כו' ושאכל תרומה ר"ל טמא שאכל תרומה ואע"ג דקתני
במתני' טמא שאכל את הקדש היינו בשר קדשים אבל תרומה אינו חמור כ"כ כמו
קדשים ומכה חייב מלקות האוכל אותה ולא תנאי/ משום דתנא [illegible] וזה תרומה
לא חמיר כמו קדשים מבואר בתוס' ד' [illegible] ע"כ ״

שם בתוס' בד"ה וקונס/ דחק ומצוא כהן חירוש כו' ר"ל דחק ומצוא חירוש בלשוני גבירא
במתני'/ ומסיק אלמא/ [illegible] כו' בכאן הביא לשון רש"י אמה חירוש שייך בהו ומתחיל
והביא

דף ע״ב

והביא דברי רש״י בזה ולא נמצא הבי׳ בל דברי רש״י ז״ל · וכמה שקו״ל משום שתי שמות כמו הוא סוף הדיבור · ומה״כ מתחיל דא״ל נבילה וחלודה כו׳ //

שם בתה״ס בד״ה נבילה וחלודה כו׳ משמע לפירוש כו׳ כבר כתבתי בזה בדברי רש״י אין משמע כן מדבריו עיין עליו //

שם בא״ד בגמ׳ והנ נמי רוצי׳ ולאו דחסימה עיין בחה״ס מהרש״א בזה שדבריו נבוכים //

שם בגמ׳ מכ׳ ריבה תורה חייבי כריתות ומלקות כו׳ והא דמהרש״א וקו״ל הוי שם משום שאת עשה תשובה כל׳ על מעלה מוחלין להם עבש׳ וקרא בא לומ׳ ומה בכריתות לקין ובמיתה אין לוקין קו״ל //

שם בתה״ס בד״ה ר׳ יצחק אומר כו׳ ולא דהיה לו לומר דאחותו בכלל כל העריות היתה וה״ל מלשון הלשון ולא מ״ש מכה שנ׳ עליו׳ וחדו דה״ל אחותו בכלל עריות היתה ולמה אמר חייבי כריתות בכלל כו׳ ועוד דה״ל בכלל כל העריות היתה דמדאמר סתמא בכלל היו משמע דהיינו לומר בכלל מלקות דהוא ענין דמאי מיירי התנא׳ שקושיא עיון ודו״ק //

שם בתה״ס בד״ה ולא לכך יצא בקדוש׳ כו׳ ר״ל לכך חזר וכתב הפסוק בפ׳ קדוש׳ דהיינו הכרת שיצא באחותו קו״ל //

דף י״ד ע״א בגמ׳ לומר שאין עונשין מן הדין והא דלא קן׳ מהא ע״ה נדות כו׳ דלא התם רמין ואיכן ענש מהודש דהא מבואר עונשו של אחותו ואחות אביו ואחות אמו כן שבא לומר שנענש אותו על כל אחת ואחת כמו גבי נדה ולא הוי מלאו לגמרי בנדה׳ משל הכי שבא לומר ענש בדבר שלא שמענו מקודם שום עונש קו״ל //

שם בתה״ס בד״ה ~~ר׳ יצחק אומר~~ נגמר ענש מאזהרה כו׳ לא חלק בין אחותו בת אביו שלא בת אמו כו׳ עיין בחה״ס שדבריו נבוכים בזה

שם בתה״ס בד״ה ר׳ יצחק אומר כו׳ הנה רש״י כחה״ס דדיבור זה מקומו וקאי כמקום ד דבריית׳ ולפני דיבור המתחיל ור״ע א״ כו׳ ואני אומר דודאי הה״ס מלשון כמו משום דקוש׳ שעשה הויית אליב׳ דרבא דאמר ענין זה ואיך היה שייך ודקשית כן וקו״ל בגמ׳ דבריית׳ ומה״כ כתוב בסדר זה וקו״ל ר״ל דשייך וקו״ל דמצינן באמת וקו״ל //

שם בתה״ס בד״ה ואפקי הע״כ דהוא מעולם לא יתברר שיהא בכרת עד שימות כו׳ וכו׳ בי״ד ס׳ ורש״א מבואר דשפיר שייך בו כרת בשלא מלו עד׳ עיין עליו //

שם בתה״ס בד״ה ההוא

פרק ש"ו.

שם בגמ' בדה"ה ההוא מיבעי ליה/ הכ' תיפוק ליה/ עבי' אזהרה כרת/ הכ' ר"ל כב'/ אחרי מות דהוא
אין דרשין מינה/ דיה לו לאמר מה/ היה ענוש מקרי/ בסוף ונכרתה הנפשות קמ"ל ק"ל ״

שם בגמ' בדה"ה הג' רש"י כו' ולא דרש אחותו לחלק כו' אין זה כרש"י שלפרושי' צריך לו
אחותו לחלק כשאין נגמין מחולקין כמו שמבואר ברש"י ולפי' שלא הייתה והאי דעת הייא
שיקרבו הרב וצריך לומר לדעת רש"י דזה שהביאו הרב דאין צריכין אחותו לחלק אפי' לו כ'
כנפות שאין מחולקין והיינו משום דלאיר אמעטם הכי דבג"ב אין גופין מחולקין רק
שהלאוין מחולקין ואפה"ה חייב שתי חטאות ורש"י שלא סובר כמ"ש הרב אחב' דלא דרשא
ואמעטם הכי שהן עבודות מחולקות ק"ל ״

שם בגמ' בא"ד ואחות דרסיפא/ ואחות שהיא בת אביו כו' רש"ל בחי' הגה"ה כמותם
דסיפא מיבעי ליה דרישא" וכ"ל ודאי/ שקיה גב' אחב' כמותם ואחות דרישא" לא איצטריך כו'
ואחות דסיפא לא איצטריך כו' ומה נראה בלע"ע פ"י דעקרא הוא דודאי פשוט הוא
דיותר הוי ייתור אחות דסיפא מאחות דרישא דהא בגמ' אמרה מתחלה דיקרא ליה
מאחות דסיפא/ ולא בא להוכיר אחות דרישא עד שהוצרך לאמר דאין מעני' שין מן הדין
ובפשוט הוא דיותר טוב לומר אורח/ דקרא הוא כאחות דרישא' מאחות דסיפא/ דאחות
דרישא הייתה מוציא את אחותו בת אביו כו' וזה ודאי אורח/ דקרא להוכיר תחילה
שמה בכלל ואחב' מבואר ואומר בת אביו כו' אבל קרא אחות גו' זה דהויא אחות
דסיפא/ ודאי יתור גמור הוא ורש"ל אפשר שהגיה כן משום דבגמ' מקין דאין עונשין
מן הדין מאחות דרישא ואין זה שום דיוק דבגמ' מקין לה כן מאחר שכבר רצו על
מה נאמר אחות דסיפא/ לכן נראה פשוט שאין להגיה כזה ודו"ק ״

שם בגמ' בא"ד ושפיר קתני מתני' ר"ל דלהבה"ג קשה דאיך מקין ליה/ מדרשא הוא ע"כ אמ' סבר
כר"ע מאחות דסיפא/ ולא ודאי דלא סבר כר"ע אבל לפי היינו א"ש ק"ל ״

שם בגמ' בד"ה ואידך ר' יוחנן כו' דבכריתות פ"ג אר"י עונשין מן הדין וקשה לר"ל כו'
להגיה והיינו דבאמת אמר שם להדיא דר"י סובר עונשין מן הדין ק"ל הגמ' רש"ל מן
דר"י אחות דסיפא ל"ל ואי עבדי ליה מבעי ליה/ ואחות שהיא בת אביו ובת אמו לומר שאין
עונשין מן הדין ור"י סבר עונשין מן הדין ואמאי לא ענוש מאזהרה אר"א אמר הוליכני
כמ"ש שאותו מוציאו שני לאוין וכרת אחת חוץ מאחות בינייהם כו' וכי מאחר דלאוין
מחולקין כרת דאחות דסיפא היינו ל"ל דר"י כדאית ליה/ דרבנן כדאית להו כו' כן גרס
רש"י. שם בגמ' ע"ש. והנה לפי זה צריכין להגיה בתרוצו של הרב שהרב' דהאי קושיא
דמקשה גמר עונש מאזהרה סבר ר"י דעונשין מן הדין ושם בגמ' מבואר להדיא/ דהאי
שינוי/ סבר ר"י דאין עונשין מן הדין וצריכין להגיה דסיפא/ דידן הוי כמו לה כך אין שינוי/
דהתם מיניה מפורש כך ועיין ודאי עיקר הרב' בסיון בסה"ד וצ"ע ודו"ק ״
שם שם
שם סת

שם בתוס' באד"ה היא היינו שמ"ל לעשן אזהרה ר"ל שאין צריכין להזהיר גם על האזהרה
דהיינו שכבר נאמר כאזהרה כמו הכא שכבר נאמר כאזהרה ואח"כ מעשין מן הדין
ואפי' הכא ואמרת ומאי ענש/הכ/תאמר ענש כו' ר"ל והשתא ה"ל דאמר דאמור דאין
עונשין מאזהרה אלא היכ/דהוי קו' לעונש מ"מ דלא תקשי כחייבי לאוין נמי כמן
עונש כו' וזהו דקשה להרשב"א של הת' שתירצו דבעי עונש מאזהרה פירוש דקשה הכי
משום דאוסרין להעונש אבל בלא פירוש של הת' הוא מקרא דבעל ... עונש מאזהרה
והיה ל"ה כל חייבי לאוין נמי והק' של הת' ומאי ענש שפירשו אלא כ/דבעי עונש
מאזהרה דהיינו דקשה דאוסרו להענש מן הדין דאול' כתירצו של הת' ל"ה כחייבי
לאוין נמי כו' וק"ל ״

שם ע"ב בתוס' ד"ה לקט דריסת ה"ל לאחר דריסה עיין בהר"ש מ"ש בזה שדבריו נכונים ואומרין

שם בפרש"י ד"ה הג' לה כו' וכיון דאורתא הכי בעריות נמי ת"כ כאן וכל דלא תקשי כאמת
נסבור כר"י עכ"ל יהא שיותר דרש של וגו' אלא דלעקן מ"ל ואמאי אמר עונש דבאמת כיון
דסבור כר"י דאוין המחלוקין מהת להכי בעריות נמי לא כעין שוסרדש להלן ואין
אנו צריכין לזרז ואלא דלעקן ולא חשבינן ה/כל לומר/אורח דרש וק"ל ״

שם בפרש"י ד"ה כל לא תעשה שקדמו עשה כו' כגון/לא תותירו כו' לומר שאין לוקין עליו כו'
כי עשין הלא חשב עשה אחר דלוקין עליו וק"ל דבאשה מיירי כאוכל אחר דלוקין
משום דתני/לא יאכל כפרש"י שם וכיון אמר דאורס שאוכל מבשר קדשים אין לוקין
אחר אורס שהניחו עתה הנאה שיננו לעשה דהני/לא אחר תותירו וק"ל ״

שם בתוס' ד"ה כל לה"ת דהא לאו דגזילה שקדמו עשה דהשיב את הגזילה כו' ר"ל דגזילה
והשיב את הגזילה הוא כמו כי פ/קרא ולאו דגזילה הוא בפ/קדושים/לא תעשוק את
רעך ולא תגזול וק' ״

דף עו' עמ"ב בגמ' אמרו לו אמרת אמר להן לא אמר רבה כו' רש"י בחידושיו וק"ל כ' דאמרו
לו לרבה בר בר חנה/ומה שאומר אח"כ אמר רבה הוא רבה בר נחמני עכ"ל ואין
כימתי ולא אכון דאדרבה שפיר יותר לומר שאמרו לו לר/יוחנן דהוא קאמר שפיר ינן
להשיב לא דהדר כו' והיינו ר"ל כאוסר לא להשיב שאין הדין כן כמו שאומר כבר
אבל אם אמרו לרבה בר בר חנה/אם אמר הדין כן איך היה משיב לא הוא כשאת
אמר כך משמו של ר/יוחנן ושמא תאמר הדר כו/אין זה כירו לחזור בו מאחר שאמר
משמו של ר/יוחנן והוא לא היה תלמידו ואם שמע מר/יוחנן שחזר בו היה לו להשיב
להם כך אלא שמא בשוב לא זכר שאמרו לו לר/יוחנן [illegible] ״

סליק פרק

שם בגמ' בד"ה הבעל כו' דהא ליכא לאומר קיים לאחר זמן דל"ה דאינו/ דהוי קיים דקתני
פירוש שיין ייעא לאחר זמן דאב' לא קיים היכי דמי כלומר להאי יפר' דהוי לקיום כו'
ונ"ל בה"ג הגי' דהא ליכא לאומר קיים כו' וכפי מ"ש אינו צריך להגיה והוא הנכון

שם בתוס' בד"ה כל ימיו כו' שלוה הוא כל ימיו דל' דהקשין דאמר לא יכול לשלוח כל ימיו
היינו דל"ל שלוח שיהא כל ימיו דבעי דומיא דאי הוא ונ"ל בה"ג הגי' שלח שלא יהא כל
ימיו ופי' בעמ' דאין דבריו נכונים בזה אלא כדפירשתי ואין להגיה כלום דק'

שם ע"ב בתוס' בד"ה מידי הוא טעמא כו' וחן הוא האי תירוצא היינו משום דאמרי ע"כ
מנ"ל דר' יוחנן להגיה בברייתא ולומר תני כשלו ולא ביטלו דלא/ נגה קיים ולא קיים ולא
צריך מאמר דין כלום לכך אומר דיותן הוא נ"ל //

שם בתוס' בא"ד היאך לך הא לא שלמה ביטולו ועוד דהא שלמה מי כשורר שלא לצאת
כלל מן העיקר שהוא ודאי ליכן דהוא"ל שיב לקיים בע"ה מאחר שנדר כמו שאנו אומרים/ דר' יוחנן
דלא הוי ביטול הע"כ כשאנו שנדר אלא כשנדרה הנשא הה"ה ע"כ ואם חשיב ביטול ת
הע"כ בהפרת הנשאת ונ"ל דאמתניתין סתמא קתני ואיכי תיתי לקולא דמיירי ב
כשורר שלא לצאת אבל לאו' קיים ולא קיים דלאו מותרתן כשאמר בעי בד"
אלא לצאת אין המתני' צריכא/ ודאי כשנודרה לצאת דאין שלין ובמתני' מיירי
כשאינה רוצה לצאת ולא דנא' אף/ דשוסכה על עיקר הדין של ע"כ ונ"ל והד' אבל
כשמיירי דוקא כשורר שלא לצאת דזה הוי דבר שלא בא כבהוגה דזה לה אף/ ק"ל נ"ל
ועי"ש דאין דאפשר דלא הוי נדר כלל כשאומר שלא לצאת דהא אמ"ו לקיים את
נדרו שלא לצאת לומר אוכל או שותה או לעשות את עצמו ודוק' //

שם בתוס' בד"ה בעאי נמצא כו' ופי' לכך לא תני ר"ל כו' נראה דהתוס' לתרץ עוד זה
דקאמר בגמ' הוי סברותיהן מבוארות דזה אומר שהכל תלוי בביטול הע"כ וכל זמן
שלא ביטלו מותרת וזה אומר שתלוי בקיומו של הע"כ ואם קיים הע"כ פטור אם
לא קיים חייב אלא ודאי ע"כ לו לאמה לא אמר ר"ל כר' ונ"ל אשיב דקאי בהתראה
ספק וסובר ר"ל דלא הוי התראה ולכך תני כר' אבל מאי קא/ לא ע"כ לאמה ר"י לא
אמר כר"ל משום דמסתבר לו/ שעמ' דר' וכאן שמפי התוס' כסר' זה ואין להקשות
שהא באמת קי"ל לא להפי' נב' ר' מ"ט לא אמר כר"ל נ"ל דאינו מתרץ באמי דקאי
בהתראת ספק דאין שאומר דהוי התראה מ"מ אינו צריך לומר ביטלו ולא ביטלו
וכו' היה לומר קיים ולא קיים אבל ודאי אי לא הוי התראה צריכין לומר קיים ולא
קיים ודוק' //

שם כתב בטור דהוי מלקות כביטול העשה הוי ואו מחוסר מעשה ד"ל הוי האי לאו ע
צריך מחוסר מעשה דאין שעבר על הלאו לא עקר העשה מאחר שצריך בידו ולקיים
והוי כביטול העשה וק"ל. ומה שמסיים הרב וכה"ג כתב הר"ן הייתר"ל שהוא מלכב
כקיטור דבעינן התראה בשעה שעבר על מהדרת ולהידי/ נראה דלא הלכו לד"ל כלל
שלא קיים שילוח היום כשר הוהירו ומוכרחין לתרץ תירוצו של הרב ורש"י שכתב
ולא מצי עבידי מזה נראה להבין דבריו כי דבריו סתומי/ וחתומי/ ואין כל אדם יודע
לתרץ תירוץ זה שכתבו הרב וק"ל ״

שם כתב בטור ולא הוצרך לומר עשה/ אלא רש"כ לפ' כבר כתבתי בזה לעיל בריש דיבור
זה ״

דף י"ט ע"א בגמ' דאוקמיה לה על דעת רבים. עיין בעין דרש"י שמפ/ בכאן שמצא
לה עוד כו' ולא פ"ל ולעיל שהדירה ברבי/ היינו משום דרצין פירוש מזה שאמר
כמין דאוקמיה לה בג' דמשמע דהכל כופין לבעל שיגרשנו/ וכה"ג הגמ' מקום דאוקמיה
לה בג' דאוקי לה כו' וכעין שמה דאין להגיה כלום ומזה צריך פירוש ע"ש
והרב שמפרש פרש"י לעיל גבי שהדירה ברבי/ היינו משום דמאחר שפ"כ וכו' בעל
דעת רבים כוחו יפ"כ גם בכאן בהדירה ברבי/ ולכן צריכין על פירוש ומפרשין
בגמ' ורש"י שמה ... ~~...~~ הרב דאז"ל אומר בזה
וקיים דבור דהבעל אומר שלי שלוחה כלומר אין כשלמו לו ... ולא זה עון שאסורה לו
קיים דברי הכל אבל מעשו אומר ... וק"ל ״

שם כתב ברה"ה אי דקיימה בג' דאיירי שהרגה בשגגה ד"ל דאז אינו חייב מיתה ומשום איך לך לבר והם יאמרו
דחייב מלקות אמה"ג דק"ל דחייבי מיתות פטורי/ ממלקות כאמור בדרבו/ פ"ל ואלו לוקין ל"ל
ר/ ל"ו ע"ב ומדהיינו דינא כלן מודין דאז חייבין מיתה אלא בשוגג שאז כאמר חייב
מלקות וק"ל ״

שם כתב ברה"ה בגון שהדירה ברבי/ כה"ג כבר כתבתי בזה לעיל בגמ' גבי דאוקמיה
לה על דעת רבי/ ע"ש ״

שם כתב ברה"ה והאיכא העשה בג' כשאמר/ לעיל אם אינו יכול לפרש בג' ד"ל ומן נמי
שאמר אם אינו שייך לפני זה הא אמ"ל והשיבה גורם שיקחנה אנו תמהו לאחרון ויהיה
שפיר ולא העתק לעשה וק"ל ״

שם כתב ברה"ה והתם מיתה מכשלומין בג' דכל אומר רישא ממון לא יקה. ד"ל מאחר
דק"ל כבר דחייב ממון כשלקחו אמ"ל בודאי דאין לוקין עליו בזה דכל אומר רש"ל חיוב
ממון

ממון אין בו מלקות. ומסקי' הת' כלומ' הכא ע"כ אית ליה הנאה דמשלם כו' להגיה. כמונות
ואיפכ"ר. ר"ל מאחר דכבר ק"ל דמשלם שלשה אע"ג בודאי דאית ליה הנאה. וה"ה כנ"ל ואית ליה
ומשלם פירוש לכ"ע נה ואית ליה הנאה ומשלם. אבל לכ' לפירוש ט"ו ק"ל ״

שם ע"כ בגמ' מירחו מעלה ומרחן לו מאשם ר' ישמעאל אמרו אין מפריש מן העיסה ולר' ישמעאל
כ' כ"ל והיינו דמוכח להביא דברי ר' ישמעאל דצריך מינה רחמנא חלה על עיסה וסובר דאין
העיסה או משום דקני' בשינוי וכן מבואר ברש"י דף הנ"ו עד ר' לד' עד' ואילו לא
הביא דברי ר' ישמעאל היה מקשי לומר דמה"ג סובר דמפריש מן העיסה ולא בא לומר
לומר כן דכשמירחו שמחויב לעשר ומח"כ לורך פ"ה ודו"ק ״

שם בגמ' דאדרי' רב אחת על רעק' רבים דהוה פ' בימי' ואהדרי' לביתו. פ' מקחא בגמ'
דגיירן וכפי מה שהגיה שם רש"ל כריך לו עד' ודיבר. ולפי' [illegible] כל מהרו. שישלם אומן
ולא כגיירין וי"ל ואשכח דפירוש הוא ואהדרו וקני על דבורא שלום אח"כ דאהדרי' והוא עולה
שריך אחזו לך וה"ג ושוריה ואהדרי' לביתו פי' דהכא שרי' ואהדרי' אח"כ ק"ל ״

שם בתוס' בד"ה החם היה בישראל פי' דנ"ט מאי פריך והרי משכנתא ומאי התם פי'
ר"ל מאי שאני התם כו' הלא אית ערבון בדרולת ומש"ה מאי פריך והרי פי' ר"ל מאי
פריך ומשני ק"ל ״

שם בתוס' בד"ה ראשון ראשון פריך שפיר לשמעתין וקיימא לן פי' כ"ל ור"ל מהדור ואלחר
לה בקיימו ולא קיימו ביטלו ולא ביטלו שא"ה דפריך אחרונייהו מדאמר דמשכחת לה
בקיימו ולא קיימו ולא אמר בקידושי ומשכחת לה בביטלו ולא ביטלו ואח"כ מסיק מאחר
דמוכיח מלשון שאמר לא קיימו ולא ביטלו דפריך אחרונייהו אע"ג [illegible] קיימו ומסיק
עד דמקשה דקאמר אבל בראשו לא קיימו ודו"ק ״

שם בתוס' בד"ה ריבוי של עולם כ"ל כל ענין של ריבור וה [illegible] אבל [illegible] היאך [illegible] פי'
מבואר יפה כמו לן ר"ל עד"כ ברד"ה [illegible] קל"ע ״

שם בתוס' בד"ה דאכילה נמי מצטרפין לקינת משום נבילה. פי' דהכי איתא הסוגיא במעילה
דף י"ז ע"א כל הנבילות מצטרפין זו עם זו אמר רב לא שנו אלא לענין טומאה אבל לענין אכילה
שהורין בכזית [illegible] בכזית [illegible] אבל לאכילה נמי מצטרפין וכו' רש"י
לא דנבילות מצטרפין זו עם זו [illegible] בהמה טמאה עם נבלות בהמה.
טמאה אלא לענין טומאה המשא [illegible] כולהו [illegible] אבל
לענין אכילה [illegible] משום לא תאכלו כל נבלה לא מצטרפין אלא נבלות טהורין
בכזית מצטרפין זו עם זו [illegible] בכזית דאין איסור חל על איסור דלא אתי

איסור

איסור נבילה וחייל על איסור בהמה טמאה ולוי אמר אף לאכילה נמי מצטרפי דחשב
איסור חייל על איסור וחייב שתים אחת משום בהמה טמאה ואחת משום נבילה ע"ש
ובזה יבואו דברי התוס' כפשוטן וכהלכה ומה שאמרו ואע"ג שאין איסור כולל ולא איסור מוסיף
כיון שלא כולל ומוסיף מבואר יפה בחולין ד"ק ע"א ע"ש שמבואר שם וכן ד' ק"ב ע"א מבואר
יפה בפרש"י ע"ש //

שם בתוס' בא"ד דנבילה דאיסור נבילה חל על איסור דחלב היינו משום דהתם חלב נבילה
מכלל לא נתמעטו התורה אסרה יבא איסור נבילה ויחול על איסור חלב ולכך חייל נמי
אאיסור טומאה ת' בחולין ד' ק"ג //

שם בתוס' בא"ד אמרינן דלוא מצטרפין מהאי טעמא/כלל והיינו דלוא טמאה מצטרפין
וכמו שהבאתי לעיל והיינו משום דאמר דנבילה דחייל איסור נבילה על איסור חלב
חייל נמי אאיסור בהמה טמאה לענין דהמעשה זה יתחייב כלל ואין הואיל שכבר
... דכוותיה ... וכזה הוא ענין מענין אכילה וכו' //

דף ק"ב ע"א ברש"י ד"ה תנהו ... דתנא בה ... ... בה ... כפ...
ושן ... ... //

שם בתוס' ד"ה ורבנן ברי' ... דכר זה מבואר יפה בחולין ד' ק"ב ע"א ד"ה ...
רבנן כו' ע"ש ומה שמסיק אלא ע"כ ... שאוכר ... כשיתחך הוי ברי'
היינו ... ... או התורה ... שלא ... ולכך ... כל שהוא
הוי ברי' ... אחרי ... ולא ... אבל ... דכשיתחך
אחרי ... או ... הוי חשיב
ברי' אבל ... התורה לא אסרה ... גם ... חיטה ...
... ולא ... ברי' ולכן לא חשיבי ברי' ואינו חייב עד ...
... מבואר ... ועוד ... וכן ... ברי' ... חשיב
וא הלא ... והחיטה ... לא חשיבי ברי' ... דלא אסרה התורה ... ...
חיטה של ... ולו ... דלרבנן ... בתוס' ...
... דלדבריו ... והוא ... על הא ... ————
ורבנן ברי' ... חשובה ... חשיבי דהלא ... כחיטה ... לא חשיבה
... ... דלרבנן ... לא הוי ברי' ...
... מאחר דלא ... או ... חיטה של ... דחשיבי ...
ברי' ... דמבואר ... ולא ... ...
וכן מבואר ... בתוס' דחולין ... ומפני ... וזה היינו ...

נעשה

פרק ט״ו.

טעם לדבריו והם עצמם אינם סוברין שיהיה הדבר תלוי בזה עכ״ל באורך ואם לא עיין
כאשר הערתי אין זה שום טענה לבטל דברי הרה״ג הלז ויהיו הקוראים מדברי הרב דחולין לכך
ניחא לי כשיטת שאר הערתי והוא הנכון ודו״ק ״

שם עמ׳ ב׳ בגמ׳ דאית בהו שתי אכילות ר״ל שתולה את אוכלין הבעלים ואנשים את אוכלין מקריבין
למזבח לשמים ואיכא שני כשם אכילה משא״כ עולה דהוי כולה כליל ואין איכא אלא אכילה
אחד דהיינו הקרבה למזבח וק״ל · וכן ראיתי להרב בחגיגה ד׳ ו׳ ע״א דאמר חגיגה ערוך שעולות
עם שלמים ב׳ אכילות וכו׳ דהיינו מזבח ואדם ״

שם בתוס׳ בד״ה דלמאי רס״ל לריב״א דאתי בק״ו מתרומה וכולהו דמסתבר כו׳ ע״ל דר״ל מאחר
דאיקרי דבור מתא ואחר זריקה דאי קודם זריקה יכול מתרומה אטמ״ה שהוא בכלל כ
שאלה כולהו נאמרו בעצמם כמו שאמר ר׳ שמעון וזהו שכתבו וכולהו דמסתבר ומשני דהא שמ״מ
כ׳ כיה חוזר ואף׳ אמר כולהו דמסתבר ואף׳ אמר מאחר דאוכרחין לומר דתרומה אחר/קודם
זריקה אטמ״ה דחד כד חמור הוא אלא עולה ר״ל בענין אחר הוי תרומה חמור מעולה והיינו
דבתרומה איכא ב׳ שתי אכילות ואפ״ה הא דיהא אסור לכל הפחות לזר אף אחר זריקה משום
דעולין בק״ו מעולה אפ״ה מוכרחין לומר דתרומה אתי/קודם זריקה והיינו משום כדפרישית
בהת לק׳ ואח״כ שוב סוף עשאוהו בבכור ר״ל מאחר דאוכרחין לומר דתרומה/אתי/קודם
זריקה משום שאמרו דבכור אתי/אחר זריקה ור״ל בתוס׳ הבא כמה הרבה וראה בענין
והנה הכי דהא מ״מ עכ״ל צריך לאוקמי תרומה להכי אטמ״ה דחד כד חמור הוא אלא עולה
כדפרישית ואח״כ שוב סוף עשאוהו בבכור ולשונם כמו שהערתי אח״ז ויתפרש כמו שאמרתי
לפי הערתנו של רש״י ולא עד שכתבנו ע״ל ״

[illegible]

שם בתוס׳ בד״ה איסור בעלמא כו׳ הא מוזהר לזר לאכול לפני זריקה לכך שאין ענוש
כ׳ כל׳ ור״ל בתוס׳ הבא לזר לאכול לפני החומה לכך כו׳ ואין לומר דלא הוא
[illegible]
[illegible]
זריקה כמו [illegible] לחוץ החומה ודו״ק [illegible] ״

דף יח׳ ע״א ברש״י בד״ה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ודו״ק ״

[illegible]

שם בתוס' ד"ה איסור בעלמא כו' בתוס' לעיל בשמעתין/ דר"ש ד"ל דלית ליה ערוך רש"י ומדנו לא איסור כל אחד ואחד ומהן דר"ש איסור לאו לא מלקות אלא מהכ/דר"ש לא בעינן לא אלא שאסור מ"מ דהוי מצות עשה אבל שיהא אסור באיסור לאו דהוא חמור לא מלקות אלא מהכ/ק"ל //

שם בתוס' בא"ד דלא ראי זה כראי זה והא דפריך בכל/כל שעה לר"י עי' ודלא/ליחודי לאו כו' ר"ל דלא פריך לא לכתוב לא תאכל בחמץ ונילף מדכתי'/ב מצות לא יאכל כי קודש הם אלא ודאי מא"ל/ לגופי תיבעי ענין לשאר איסורין ומא"ב למילה תיבעי ענין לאיסור הנאה ומשני ודלא/ ליחודי לאו לגופ/ הוא דאתי/ ראי אתא למעוטי אין לוקין על לאו שבכללות עכ"ל · ומ"ש מאן לומר כמן דלא אתי חמץ לחומרא דלא/ליחודי לאוי לכל חד וחד דלוקין עליו/ עכ"ל דלא ראי דכ"ל אם אתה מפרש/ אמר ליחודי לאו לגופי/ אתא דהכי איתא לאוקמי לאוקי מגופ"ו/ ולומר תיבעי ענין לשאר איסורין אבל הכא דרשינן ל/בכל חד וחד בפ"ע/ וענין אחר לחידוש שפי' ודאי טוב יותר מלומר דאתי למעוטי מדבר שאינו חידוש כ"כ ק"ל //

שם בתוס' בא"ד והלא אין מלקות אלא למה חידוש ר"ל בהחידוש שאוסרין ר"ל בכל חד וחד הוא דהוי מלקות ולא פוחרים ראתי/בין כדמוכח התם לעיל ומה שכתב לחלוק בעולה כו' ק"ל //

שם בתוס' בא"ד והך כסוג/ וטרפי' כו' ור"ל הך בסוגי/ דלוקה ה' דאמר רבא דאיסורא גאמר וטרפ"י · נ"ל כאן דעדיין צריכין לומר דלוקה ה' דאמר רב/ ה/ איסורי קאמר ק"ל //

שם בתוס' בא"ד דמעש"ר צריך עכ"ל לכתוב בהדי/ והא קרא לא תאכל לאוכלים משמע ר"ל ניחא דלא תאכל לאוכלים קאי אשאר ענייני/ ומעש"ר צריך לכתוב באותו קרא בהדי/ דהא ודאי כל שהרי אין אריכות במקרא יותר משאם היה עם/ מעשר לבדו ר"ל באותו מקרא דלא תאכל לאוכלים רק הכא אין בו אריכות יותר כו' וכ"כ רש"ל במ"ש עכ"ל ק"ל //

שם בתוס' בא"ד דהא הלחם לא תאכל לאוכלים מקרא כ"ש ור"ל שלא יהיה נכתב בפסוק דלא תאכל לאוכלים הא' דאינו חייב מלקות על שנה עוקר מעשר הכתוב בקרא קמא ור"ל כמ"ש הגמ' דהא הלחם לא תאכל לאוכלים לא קאי אעיקרו ור"ל לא קאי אעיקר מעשר שיהא חייב כאוכל חמץ לחומרא דהוא העיקר שחייב בו במעשר ובענין אחר כמו שהגהתי וכן מצאתי מוגה //

שם בתוס' בד"ה ולוקי משום זר כו' רפון סוף פרק/ אלא בשר ג"ש כאן מכילה קמא ומלמת דבפסחי/ ר/ ובג' מבואר דבתרומה אינו חייב אלא בכזית עכ"ל ואין חייב אף/ אין בו כזית והוא דעת אבא שאול ור/ סי' כותי/ וכי מה שאמר שם רב פפא רש"י ד"ה ונראה בענין פי' דהתם כוונו וזה שכתבתי דבתרומה אינו חייב אלא

בכזי'

בשלמא ואי חשיב כמו מקבלה בלוא/ ואילו היה בו כזית אינו שאין בו כזית ורבא לא מני כו׳ ודוק //

שם כתב ברה״ ולוקי משום בשר בחלב כו׳ דאמרינן בסוף פ״ב ולוקה משום בשר כו׳ ר״ל ודאי מנא/ דרין לא נ״ל/ דלא בא להקשות דלוקי מאי שנא דהכא אסור נמי מזה וכמו שכבר מבואר כתב ונתבאר נ״ל רק משה שאמר שם בפנים דלוקה משום בשר בחלב נ״ל. דלמה יהא לוקה משום לאו זה הלא הוי לאו שבכללות. שהרי כולו הוא כו׳ ודוק //

שם ע״כ בג״מ אתה״ ורבא מהאי קרא נאמר ר״ל הא דאמר רבא דלוקה ה׳/ והוי חד לאו משום עולה היינו לאו הזה דרבא/ בי/ כלא תהיה וק״ל //

שם בג״מ אתה/ יד משלמים כתי/ הכא ולקח הכהן הטנא מידך כו׳ ד״ה ל/ דהא ולקח הכהן הטנא והניחו לפני ה׳/ וק׳ וכו׳/ שאין מופנה לג״ש ראם בפ״ב תנא //

שם כתב ברה״ ומאן תנא כו׳ ולקח רבי/ תנא פרש״י כן והניחו כו׳ כלו׳ ור״ל דרש״י פי׳/ על פסוק והניחו לפני מזבח ה׳/ דאיירי בתנופה/ והיינו פסוק ולקח הכהן הטנא מידך והניחו כו׳ והיינו מדכתי/ מידך אלא שהוא מופנה לג״ש דיד יד ועל פסוק והנחת פי׳/ נמי דאיירי בתנופה והיינו כדרש רב/ יוחנן ואע״ג אמרינן התם דלא יהיב כמאן רש״י דהוא ופה דסוטה ר/ אי ע״כ אביאין התם הכא דהיינו כרש״י ואמרינן שם על הפסוק דלא אתי כמאן וכאן אמרינן על רש״י דהוא ומסקינן/ דהתם מוכח דבע״כ ב/ תנופות כו׳ ר״ל ורצונו על רש״י דהתם מוכח דבעינן ב/ תנופות היינו דמוכח מן והניחו ומן והנחתו ר״ל מן פסוק והניחו והיינו מדכתי/ ולקח הכהן הטנא מידך כו׳ בג״ש דיד יד מן והנחתו דדרשינן ל/ מלשון ולא מתנופה/ ודוק //

דף י״ט ע״א בג״מ ודין הוא כו׳ ר״ל ודין הוא שלא יאכלום בירושלים/ בלא פדיון דהא בכור שאין כו׳ וק״ל //

שם כתב ברה״ ואי סבר לא ירדה כו׳ ומאי מוכח התם טעמא הכא דלא ירדה אבל אי ירדה מוכח הכי דנאכל אף/ דהא מוכח בכ״ר״ל בחוץ ואע״ג דמה בנה. דבכור חבו בחוץ ועל כרה״ אף/ בכור נמי דלמ״ד ירדה איירי בעולה מוכח ע״כ ואע״ג לא ירדנא היכי מוכח הכי דאי ירדה דנאכל אף/ לכ/ מוכח אלא ע״א בעינן דהכא של הרח ומאי מוכח התם/ דלמא שאני הכי דלא ירדה אבל אי ירדה אפשר דנאכל לקיר אף/ בלא מוכח ולא שיהא מוכרח לומר כך אלא דלמא/ שאמר כך ודוק //

שם כתב כוור״ לא מתאכל בירושלים/ כלל בלא פדיון כו׳ ר״ל ולמה לן למימר מורת מבכור הלא פשיטא/ כמעשר ע״כ/ דלא מתאכל בירושלים/ בלא פדיון משום דלא הוי כלל וכו׳ ה׳ אלקיך וק״ל //

שלם כתו

שם בתו"ס בד"ה אבל הכא מיירי שאין המזבח כו' ובמי' ד"ה וקשי' הולרכא לומר דלמאי דאמר־
אין סבר ירדה אפי' בכור נמי דאיירי בע"מ. מוכח כדלקמן אבל לפרש"י לא לריכא/וזה דאמר
דאין ירדה אפי' בכור נמי הויא ר"ל בכור שנרך דאו זורק חרבן הבית ועכשיו אין שום מזבח
וכמו שמפרש לקמן ירדה. והכא בבכור שנרך כו' וכמו שפרש"י מיירי המקשן בסברא אי
לא ירדה. כמותו דרך שתירץ המתרץ כן אמר לגירסת התו' שסובר המקשן כסברת אי
ירדה. בדרך שתירץ המתרץ ודוק. וזהו שמפרש וגו' ועלם ירדה ראשון/ ירדה כו' ודוק //

שם בתו"ס בד"ה מיירי בביכורי/ שלא הוכאו כלל בפני הבית כו' ר"ל ודאי דהופרשו בפני הבית
כמו כתי' התו' לעיל דאל"כ הוי חולין גמורי/ אלא שלא הוכאו בפני הבית עד לאחר חורבן
ולכן מאחר שהופרשו בפני הבית חל עליהו הקדושה. ומאחר שלא הוכאו לפני הבית ולא
הונחו לפני המזבח כלל ודוק // ומסיק התו' ומשני היה התלמיד להשיב להם רא"ב לא
איירי כו' ר"ל מאחר דאיירי בביכורי/ שלא הוכאו כלל בפני הבית א"כ צריכין לריכין הנח/
לפני המזבח ומשלא לא שייך/ כלל לרשות מעשר לביכורי/ עכ"ל דודאי היה התלמיד
להשיב להם רא"ב כו' וק"ל //

שם בתו"ס בד"ה בבכור שאחר הבית. אלא שלא היה עושה כו' ר"ל לא היה עושה
מתחילה. בברייתא דלעיל מעשר מבכור דהא לא שייך כו' והייא דאותה שכן טעון מתן
דמים ר"ל והייא דאותה אחר"ב בברייתא ע"ז. מה לבכור שכן טעון כו' ורש"ל פח"ש
הגיה שאין אין טעון כו' ר"ל שהגיה כן משום שהיה קשה לפני והייא דאותה שכן
א"ן טעון כו' ר"ל מהרש"א והייא דאותה ודאי ר"ל דמעשר מותר לאכול בירושלים
בלא פדיון שכן אין טעון מתן דמים אבל כשעיה דאותה במקום דאותה א"ש טפי
וכמ"א ראותה מוכי דסותר במקום דאותה ואתי נמי שפיר וק"ל //

שם ע"ב בגמ' תעבו/חתו ומעשר שני והקדש כו' והא דתנן פרש"י/ כ"ו/ ומעשר שני חוץ
לחומה פריך וכמו שפרש"י במתני/ דף י"ז ע"א //

דף י"ח ע"א בגמ' ור"ש סובר לוקה שתים/ ר"ל אחת משום תרומה גדולה ואחת משום ד
דטבל לתרומת מעשר שבו ומפני שאין אוכלה בתחילה כו' ר"ל שבא לתרץ למה לא מלקינן
ליה אחת משום טבל ואחת משום תרומה גדולה ואי משום תרומת מעשר ע"א שאין
בתחילה אוכלה כו' ירדם שקרא עליה/את השמות הנ"ל מיא לוקה נמי משום תרומה וק"ל ואי אחת דהויא משום
טבל במעשר ראשון מותר לזרים ומעשר שני נמי מותר לזרים הואיל שהוא בירושלים/ טבל יוצא אבל עדיין
לא מפין טעמא/דאיירי/בירושלים/ כו' וק"ל //
שם בגמ' אמר רבה. לחילה. לאכול כו' מבוואר יפה בתו' איך מתרץ בזה הקושיא/ וכי' נמי כו' עליה שם תרומה גדולה

שם בגמ'

שם בגמ׳ אמר/ לקטו במלקט ורהיטני חייב כו׳ הע״מ מלקט׳ הספרים שלוקטין בו השערות
הדקות. ורהיטני הוא [illegible] ושהוא רק בגלוחו [illegible] כך [illegible] ויין והם
עכ״ל //

שם בר״ה כדה״ דעליה בעיבה כו׳ וכגון דאוקמה מאי בעיבה בזה [illegible] הא [illegible]
[illegible] /הלא [illegible] מחלוקת. לאחר [illegible] וכגון דאוקמה בעיבה [illegible] //

שם בר״ה כדה״ והמקיף פאת ראשו משום דכתיב לא תקיפו כו׳ [illegible] ואמר [illegible] ואי כא
[illegible] הלא מבואר בפסוק לא תקיפו פאת ראשכם [illegible] משום דכתיב ואמר כו׳
ואין [illegible] ואי כא [illegible] הקורח קרחה בראשו הלא מבואר בקרא
[illegible] ולא יקרחו קרחה בראשם [illegible] דהוא [illegible] אבל [illegible] ולא תשימו
קרחה בין עיניכם [illegible] היא [illegible] דאסור [illegible] שמו [illegible] אסור גם
[illegible] בראשו וכמו שמבואר בגמ׳ ודו״ק //

שם בר״ה כדה״ על הראש [illegible] פאה [illegible] ואי [illegible] קרחה [illegible]
[illegible] שעליה [illegible] חייב על כל פאה ופאה [illegible] אמר/ דחייב על כל פאה/
ופאה דמשמע/ כי היכי כו׳ [illegible] קרחה [illegible] האי דהא [illegible] יתר
[illegible] וכמו [illegible] ראשו [illegible] קרחה [illegible]
[illegible] דהא [illegible] יותר [illegible] אינו [illegible] יותר [illegible]
חייב יותר [illegible] פאה [illegible] ומשום [illegible] כו׳ [illegible]
[illegible] ומשום [illegible] אחר [illegible] בראשו [illegible]
[illegible] ראשו [illegible] חדא חתיכה מחייבין [illegible] וכמו שנתפס
[illegible] אחר [illegible] קרחה [illegible] דהאי כראשי [illegible]
[illegible] אמר [illegible] [illegible] קרחה כו׳ [illegible]
[illegible] כו׳) [illegible] [illegible] [illegible] ראיה
[illegible] שכתבתי [illegible] מדברי [illegible] אלא מדברי [illegible] כך שמעתי [illegible]
הוא ודו״ק //

שם [illegible] כדה״ [illegible] בפאה [illegible] כו׳ [illegible] [illegible]
[illegible] כו׳ [illegible] [illegible]
[illegible] בפאה [illegible] [illegible] [illegible] //

שם [illegible] כדה״ חייב על כל קרחה כו׳ [illegible] [illegible]
[illegible] קרחה חדא [illegible] חייב [illegible] אחת [illegible]
[illegible] דהאי [illegible] אחת [illegible] //

[illegible]

פרק שלש.

שם ע״ב בגמ׳ ורמינהו קרחה אחת בחמש / שכר ר׳ לר׳ [illegible] הוגה הואיל כמו כאן [illegible]
והתני׳ כה היא ברייתא כמו / וקרחה שהזכירה התורה לא תשימו קרחה. שתי׳ והני קרחה
אלא דכי תנא [illegible] ע״כ //

שם ברש״י בד״ה הג׳ תני׳ [illegible] ולג׳ תנאי ר״ל דלשון תני׳ הוא לשון רבי׳ / והוא ברייתא
דאיתני׳ [illegible] כגון ב״ר / חייא / ור׳ אושעיא / ולשון תנאי שייך בחיד דמתני׳ ברייתא כמו דתנאי
תנאי [illegible] וכאן דתני סתם תנאי דל תנאי ור״ל כח״ל הצרה הג׳ תנאי כו׳ ולג׳ תנאי
[illegible] ואלו [illegible] הוא הבין ומה שהביא שם רש״י / מרא״ה הברייתא בספר תנאי
אין זה רש״י / דגרסינן היה כתוב בספרי ריב״ן תנאי וגרס הוא שיהא תני׳ וכו׳ //

שם בד״ה כרה לא צריכא / כמו [illegible] מחולין ר״ל כמו [illegible] / מחולין חולקין את הלשון וחייב
על כל [illegible] [illegible] הקרחות מחולות וזה דעת׳ / מחולין מבואר [illegible] בפירוש׳ ד״ה [illegible]

שם בתוס׳ באור׳ משום קרחה בידו קרחה במקום אחר כו׳ הג׳ משום דהקורח בידו הוא עושה
קרחה במקום אחר והוא נקל׳. הכל במקום אחר כלי הכסף [illegible] בידו / כו׳ [illegible] //

שם בתוס׳ באור׳ [illegible] פר׳ משום [illegible] [illegible] שלפניו לא [illegible] ורך כל [illegible] שהיה
[illegible] פר׳ אחר בזה [illegible] כתב כן בתוס׳ מכאן עד סוף [illegible] //

בגמ׳ //
רש״י ד״ה [illegible] לא [illegible] מספרי׳ / כמו לא ר״ל לא יהא אותו [illegible] כו׳ דהא [illegible] אסור אלא
[illegible] שהוא כהן [illegible] דסבר דמספרי׳ / אינו אסור [illegible] הא [illegible]
[illegible] לא [illegible] [illegible] מספרי׳ / לא תלחות [illegible] דאינו אסור אלא מדבר שעיקר בו [illegible]
[illegible] דרא״ה [illegible] דחייב [illegible] [illegible] [illegible] כהנים / [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] דמספרי׳ / [illegible] יהא אסור דהא [illegible] אינו [illegible] מן כהנים [illegible]
[illegible] [illegible] פרק [illegible] / דמספרי׳ / [illegible] יהא אסור [illegible] //

שם בגמ׳ עד דסליק [illegible] ה׳ [illegible] ר״ל [illegible] / [illegible] אינו אסור אלא עד דסליק [illegible] ה׳ [illegible] כן
כ׳ / [illegible] [illegible] [illegible]

שם [illegible] אמר רב נחמן בר / רב [illegible] / שיעור שכתובת כו׳ ר״ל רש״י באם / [illegible] [illegible] [illegible]
שיעור שכתובת [illegible] רב [illegible] [illegible] [illegible] אמרו [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] זה [illegible] [illegible] [illegible] זה [illegible] זה [illegible] / [illegible] [illegible] //

שם בגמ׳ אמרו לו [illegible] [illegible] [illegible] כו׳ על כל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] כמו שנתבאר במקומו [illegible] [illegible] [illegible] //

שם ברש״י בד״ה [illegible] / [illegible] כו׳ [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ר״ל [illegible] [illegible]

[illegible]

לא קי"ל. אלא מסיעו/ דרב אלעא וכו' וגרסי׳ ... שפחות דרב אלעא/ אמרינן ושפיר ושמות
שהן ... רב אלעזר ... כתמרה ... דרב אלעא/ דהיינו ... אמר עולא ...
לא קי"ל כרב ... כלל ולא הוכרין כלל בדברינו ודו"ק ״

שם בגמ׳ ברה"ה ... אמרי׳ שפחות וכיבה ר"ל ... ומאי/ בעינן שפחות
... וכיבה פי׳/ ... דהיינו אמר עולה ... דבמה לקח ... וברבו/
... בעינן שפחות אומר ... שפחות ... דהיינו אמר עולה
שהוא ... כ"ו ... ואם ... מן ... לא ידעתי ...
... שם חכם ... הוא שם ... ״

שם ... בגמ׳ ... הטיר ... ואיהו ... להחזיב ... ולא ... הלם ... ומרכו
... בשור/ ... הולך ... ״ שם בגמ׳ ... ואמר ...
... ר"ל ... בדבריו ... וזוכהו וחכמין ״

שם בגמ׳ ... דהא פי׳/ ... ר"ל ... דברי ... ק"ל ״

שם ... בגמ׳ ... אחד ... הפחות אמר ר"ל ... הפחות
שבלאים דהיינו בשור ... וחמור ... הרבה. ק"ל ״

שם בגמ׳ ברה"ה המנעל והמחפה כו׳ ... ר"ל ... הוא
... ור"ל ... המתני/ ... בכלאים
דהיינו ... ר"ל ... אמר ...
... מתני/ דמחפה חייב. והיינו ... דמחפה בכלאים
... ר"ל ... בכלאי/ ודו"ק ״

שם ... החורש בשור וחמור כו׳ ... בשור כו׳ וחמור ... הבית ...
... יפה. שלא ... וכמבואר ... ״

שם ... בשור ... שהוא חולין ... בשור וחמור כו׳ ... ולא
כמו שהגיה ... בן ... מקדשין ... דקאי על שור
וחמור דהא ... מקדשין כו׳ ק"ל ״ ושם ... דקאי ... דהא ... כלאי
... כו׳ מבואר יפה. ... בשור ... מאות ... הא
דחייב על כלאי כרם וכלאי זרעים ... כלאים ״

דף ... בגמ׳ ... מחייב ... ר"ל דהא ...
... אלא ... מחייב ... בגמ׳ ... האחרים
... ״

שם בגמ׳

שם בבא י' ד"ר שמשון [illegible]
[illegible]

שם ברוך [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שם [illegible]
[illegible]

שמו ברוך

שם בריט"ב בד"ה הא דאמרינן [illegible] וכן כתב ר' [illegible] לו ידעתי [illegible] הוא [illegible] או [illegible] הוא
[illegible] ע"ש [illegible] הלשון [illegible] ואין [illegible] ע"ש ״

שם בריט"ב בד"ה [illegible] [illegible] ע"ש [illegible]
[illegible] ״

שם בריט"ב בד"ה כגון [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ״

שם בריט"ב בד"ה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ״

שם בריט"ב בד"ה הוסיף [illegible]
[illegible] ״

שם בריט"ב בד"ה הא דאמרינן [illegible]
[illegible]
[illegible]

והעלו

נחנה מתחילין הת' ואומרי' דבשחזרו ואמרוהו בו ביום או אומרה מתני' דאיצטריך אלא
מ"ש וזה דאי לא קזה לא נחה לאומר הראשון דלעולם היכא שקלין קיים כל האומרין שאמרוהו
קיים שקלין ולכך דקא' אם קזה דאז ודאי אין להקזות אותה באותו יום כל הא' דאז ודאי א
יעות שהרי אמרוהו עכשיו שאינו מאוחר וכל כל הא' והאחרון עד יום אחר אינן יכולין שהרי
התחילו להקזות וזה פשוט דאין מפסקין בהקזות אבל אם לא קזה עדיין אז יכול קיים שעם
ההיתר הלך אחר האחרון ולא טלה אותה עכשיו והלך אחר הראשון להקזות כל הא' מעכשיו
עד שיבריא דאין נוחה לאומר הראשון מאחר שאפשר קיימו ואם לא נמתין עד לאחר
צריך לחזור אומר הראשון אבל אם אמרוהו האומר השני לאחר או אין הראשון נוחה
כלל דשמא הכחיש אחר הראשון והיינו קיומו של ראשון ולכך אף' לא קזה הלך אחר אומר
האחרון ולא נמתין לו יותר קיים אומר הראשון דהוה מינייהו אומר הראשון ובענין
זה איירי הברייתא ומיין וכן כתב רש"י [illegible] לומר. שלא חלק נ"ל בין אם היה אומר
השני ביום או ביום אחר ומשוך בזה מתני' וברייתא דאם היה האומר השני בו ביום
ולא טלה אלא כתב כתב/ולהקזות אותו כל הא' דאם הלך אחר הראשון יהיה נוחה ד
אומר השני לאחר שהרי אמרוהו או וכל כל הא' ואם טלה אותו כל הא' יהיה נוחה/אומר
הראשון ומאחר שמא קיים שעה/מוטב שנחה. אומר הראשון שהיה בעת/שהרי האיש
שיכול וכל כל הא' ואם קזה אולין בתר ראשון מאחר שהתחילו ולך אחר הראשון
היה בזיון כב' באם לא וכו מחרו לגמרי ובזה איירי המתני' וברייתא איירי כשאמרו
אומר השני ביום אחר דאז ודאי אומר הראשון לא היה בעת כלל אלא הכל/אחר
ואז"כ אמרו הלך אחר האחרון ולכן לא אזלינן בתר רא'/בתר/ דבשלמא ברישא אזלינן
בתר האחרון דמאחר הראשון אינו מעכב הלך אחר הראשון להקזות עכשיו כל הא' א"ל
שהרי אמרוהו שאינו יכול לקזן והיינו שוכחו/ולהמתין עד שיחזור ויבוא/וזה אין אנו
מחוייבין להקזות מאחר שאין אומר הראשון עוקר מ"מ כיון דאפשר הלך אחר הראשון
אזלינן בתר/מאחר שלא היה בעשות ולפי זה צריכין להגיה במ"ת וברייתא ואמרוהו
ביום אחר אבל אומר ראשון לא היה בעשות ולא אזלינן בתר בתר/ואין אנו צריכין
וי"ל ב"ה שהגיה הכי וברייתא ואמרוהו ביום אחר אבל אומר ראשון היה עושה אזלינן
בתר בתרא וכן כתוב בתוס' שעה/ וכל דברי צריכין לומר דהאי וברייתא כו' א
שכתבו התו' היינו ר"ל ממש הברייתא דאמרוהו מתחילה וכל מחזרו ואמרו אין
כי וכל הא'/דאז אזלינן בתר בתרא ואמר שאומר הראשון היה עושה לומר יום
זה היה עושה שהב"ה לא אמרוהו מתחילה אלא [illegible] ואין אומר [illegible] להגיה
כאשר הגהתי ולפ'/כמו שפירשתי לדברי רש"י היה כמו דברי כתבו התו' [illegible]
דרישא אבל אם אמרוהו אומר השני לאחר [illegible] אם [illegible] לבן סיפ'/
דברייתא בענין שפירשתי ולפי דברי רש"י יהיה [illegible] חסר וכן כל [illegible]

פרק ש.ו.

דף ק"ג ע"ב בגמ' אמר אביי שמ"ע כל חד וחד כו' דיין מחומר וראשי מבעת עד כי כריסו וכו' ״

שם בגמ' מכה בידו ואחת כו' היכי דליתו מידידו / ר"ל שהא המכה שמכה כסוי מאש והיינו שכבו
מכה ומאש ואין חורפינו והכאת כבה כשמכ' באחי ידין כמו שמכה בידו אחד. וזה שצריך
והכאת כבה לומר מרבה / מכה רבה. וכמו שמפרש בסמוך ״

שם בגמ' מכ"ו מה"ל מכה רבה לומר על הראשונות שאין מכה רבה ר"ל שיהיו הראשונות / דהיינו
המומר שאומרה יהיו כמכה רבה והיינו שיכה המכה בכל כחו והכי משמעות המקרא כן
יוסיף להכותו על אלה שאין מכה רבה וכו' ״

שם בגמ' ואי שנקלה כבר כבר כו' ור"ל ולא שהוא עולה כבר כבר וזהו שנקלה והא שנקלה
מושן קלה שהוא מלקין ונקלה וכו' ״

שם בריית' ברה"מ במספר שתי רשעיות מאחורין ואין כמין הפסוק של לפניו כדי רשעתו
במספר שעוה דיין שתי רשעיות מאחרין והוא ג"כ בלא קי' / וכו' דבריו. ואם רוצה תיבות
במספר כן שתי רשעיות מאחרין והיינו דרשי ג"כ בלא פי' / וכו' ״

שם בריית' ברה"מ מכה מוקשת כו' מכה בידו ואחת כאו' / שהיכה מכה אחי בידו נמי מרבות
רבות באם כל כמו שאומר / בלא"ה שלקה ומקי' ולא תאמר שאין פירושו של מכה כן מכה
אחת שיורין בלא"ה שלקה וכו' ״

שם בריית' ברה"מ אין לו אלא מכה רבה כו' ה"ל לא יוסיף מה' מכה רבה אין לו אלא מכה רבה
כו' כל זה אמר לספרי ואסק שם כמו שמסיק הגמ' בגמ' ״

שם בריית' ברה"מ הג"ת כו' אבל כשם אינו / פוטר ה"ל אינו / חולק בין אלו לאלה דבריו
הן שהן ולאיסה מחלקין וכו' ״

שם בגמ' ברה"מ ר' / וחזו אומר כו' וכבא עמ' / דגמ' נמי כמן כו' כלומר / ואין לו / ור' עורא והני
דיוקא חסירי דקתני רבנה עמ' / דגמ' לא הוי כמן דהא ור' / ורא לא הני עמ' אחר רק
ראשיה היה דיוקא יתרי מרע לא הוה צריך לאזהורי כלל הא וכנה אמ' ואמר דהני דוקא
חסירי מרע דהא אפשר דמעמידין נמי יתרי מרע והרמב"ם שבא להזהיר כל' הזהיר
על חסירי מרע שאין מעמידין אותן ג"כ וכו' ״

שם ע"ב בגמ' אמר רב אדא בר אהבה / אמרי בי / רב תנינא כו' נזיר / הא הלוי כהרי / תנינא
דהא כר' / חנני' בן גמליאל ומאי משמעות ר' / יוחנן ומשני אמר רב נחמן בר יצחק הא
מני כו' וכן משמע מדפי' / רש"י בדברי רב נחמן בר יצחק ואינו צריך לו / לר"י ואשמועינן
דחולקין וכו' ״

שלם בגמ'

שם בגמ׳ [illegible] וכי מי [illegible] ואחר [illegible] שגגה [illegible] בח״ג ״

שם בגמ׳ [illegible] ואחר [illegible] ״

שם ברכות [illegible] שלום [illegible] שלום ושם ה׳ [illegible] שלום [illegible] הוא שלום [illegible] ״

שם ברכות [illegible] והיה הכהן [illegible] ע״ש [illegible] ע״ש ״

[illegible]

דף ד׳ [illegible] ע״ש ״

שם בגמ׳ [illegible] ע״ש ״

שם בגמ׳ וכבר היה [illegible] ״

שם בגמ׳ [illegible] ואני אומר שהוא [illegible] עירו.

והוא

105

רבינו תם והוא פלטרין שפירשו בלע"ז פאלו"ס וכמו שפי' רש"י ופנים כרקוס החדש'. שהוא בית של רומי וכאמרו שכרקוס. שינו' ואת"ה האי פירוש של רש"י ולכך הביא ר"ש לקמן קל"ל

שם כבי' רבי עקיבא שלן צריך כעריהם דהא לא עבר הכי הס"ד נר"ל הרבינו דהוא מות צריך לקרוע בכל פעם שרואה אותו וכן מבואר בא"ה סי' תקס"א ובשה"ע ו. ומשום רואה אותו צריך לקרוע ראו יקרי אותו רבי ע"ש

שם ע"ב כתב ברה" ובאורי' כתב כו' דלומא היא כעולם קודם גאולה ר"ל אין דייק מזה שיבא משיח ויגאלנו דלמא אותו פסוק יהיה עוזי' בעולם שלשו ויהי' ונאמר בירושלים ולא יהיה הגאולה ר"ל ואפשר דמראו על כרת שני שהיה אז לא שלום ושלוה וישבו זקני' ונאמר כבחרבנות. ירושלים' עוה"ן ונ"ל דמאה שאומר בפסחי' ד"ל פח ע"א עתה דקאמר עתידים לבקי' שיחיו מתים ה' ר"ל וריך מראי ראה תחיית המתים ואג"כ מאויבו ורזי דמיירי בעת הגאולה קל"ל. והא דאומר בפסח שני היינו עליון דמסכת פסחי' מפרק תמיד נשחט עוד פסח שני כמבואר לבדיק שם שבסיומו של הפרק שלפני תמיד נשחט ערבי נפוקין לה פסח ראשון והרבה. בעניים מבואר כן שעוד עם' פסחי' מפרק תמיד נשחט ואילך פסח שני קל"ל

סליקא פרק אילו הן הלוקין

נסליקא לה מסכת מכות

// בנוך נאמ"ן //

והוא פלטרין שפירשו

סליק פרק אלו הן הלוקין ואלו

במדרש אחר יעקב לבניו שמעו ישראל אביכם ע"ז אמרו שמע ישראל וכו' כמו שאתה
אין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד פתח ואמר בשכמל"ו כו' עד כאן הא אחת
ורמז שחשבו ומחה למחר שחשבו והן הלוקחי וכו' שחשבו למה לי מורת הרחמנות
ותירץ שלשה תרוצים אחת הש"י לא דן על העתיד והשנית שיעקב לא דן על המחשבה
אעפ שאמרו ואין תפוסתם וירא בלבכם אלא כך הוא הובא אך על המחשבה דן כשעשה
ע"ז אבל אי לא נכיר לא דן על המחשבה והתירץ השלישי הא והורות שמו אחר
שעשה זה אינו בגלל [illegible] והנה יעקב כך אומר שמע ישראל אביכם ר"ל ע"ז כי אתם
בכורים שיעקב לא דן על המחשבה מכח הא וגם לבני אמרו כך אבל אין לנו אלא
אחד בלבנו שזה כהוראות עבירות פירוש וע"כ בשביל זה הש"י בבי לזרות
שעשה זה לא ימות לעולם ע"כ הנה בפי נכח כמו שמעו בסיפור אביכם ומדוע התנשאו
למה אתה נוטל כהונה מלינו בחן טוב שאהרן לא נטל הכהונה רק בשביל שעשה העגל
את העגל כי ידוע היה אהרן בשעה שנכון את התורה היו במחשבה לעשות
את העגל ומאחר כאלו שלא היה אהרן עושה את העגל היה חילול השם
כי הקבה היה מכחם על זה ומזה לא היו יודעים מאחר במצא שהקבה
דן על המחשבה וכך פי' כמו שמעו אבל כמו ידועים והוא היו השם
במחשבה לעבור וכו' אלא שהקבה לא דן על המחשבה ומדוע התנשאו למה
אתה נוטל כהונה בלא זאת בשביל שעשה להם את העגל כי אלו זאת היה
חילול השם כי הקבה דן על המחשבה זה נקשה משמע שאין דן על המחשבה
למה אהרן נוטל כהונה ודוק אם לקחת לך המלכות לא הוה לך ולאחיך לפרר
הכהונה מלינו כיוד מפני מה זכו יהודה למלכות מפני שאמר מה
בצע ופריך די לכפר על המכירה נמצא כמו שיש לו תירץ על מכירת יוסף
זכו למלכות בכרוי מלינו שיש תירץ לפי שעתיד לעשות ירבעם אלא
והוא נמי הם עשו את העגל אלא כלומר אני דנין על העתידות של ירבעם
כי כל של אחר דנין על העתידות ומראה בן סורר אבל ישראל בר
מילה אין דנין נמצא שסובר שהקבה דן על העתידות מילא כך פי' אם
אתה לוקח לך המלכות למה והלא פרין היה ליהודה את המלכות מאחר
מכירת יוסף והוא יש ליתירץ כרפרשיין אלא ע"כ אתה סובר שהקבה דן
על המחשבה ולא על העתידות מאחר אין ליהודה תירץ על מכירת יוסף
השתא למה אחיך נוטל כהונה בלא זאת היתה סובר שהקבה דן

ול העקירה ולא על המחשבה ממולו נכה אהרן לכהונה בשביל שעשה [illegible]
העגל כדפרש״י בשביל חילול השם אבל [illegible] / ולמה אתה [illegible] המצות למה לא
והודא א״ל שה׳ לא בא להורות על העקירה אלא על מחשבה ולמה אהרן כהן
בשביל שעשה עגל ולמה בשביל חילול השם ולא לאהרן נכה ול מחשבה ודון

אני ה׳ אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים [illegible]
שמעו בסיני אנכי ה׳ אלהיך [illegible] על [illegible]
ולא [illegible] לא היו בשעבוד מצרים

[illegible] ספר [illegible] [illegible]

ולמה אשר הוצאתיך מארץ מצרים שאמר לו [illegible]
[illegible] את התורה [illegible] ספר [illegible]
אשר הוצאתיך מארץ מצרים [illegible]
בלא זכות [illegible]
מצרים [illegible] ולמה [illegible]
[illegible]

ר׳ ובחוקותי [illegible] על בחוקות [illegible] על המחשבה

[illegible] מה רבו [illegible] רבים [illegible] על [illegible] [illegible] ישראל
[illegible] ה׳ [illegible]
[illegible] ישראל [illegible]
[illegible] ספר את התורה
[illegible] בלשון יחיד [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] על [illegible] לשם [illegible]

[illegible] שרשאי בעל [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] לא [illegible] [illegible] עצמו

[illegible] יחיד [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

105

[illegible]

מילה אין

אתה ליקח לך [illegible]

מטרת יוסף [illegible]

על המחשבה ולא על [illegible]

השתא / ואמר אחיך נשל כהו[illegible]